

GULBENES NOVADA BIBLIOTĒKAS ĢADA PĀRSKATS

2022

Saturs

Kopsavilkums	3
1. Vispārīgs bibliotēku raksturojums	6
2. Finansiālais nodrošinājums	9
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	9
4. Personāls	10
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	13
6. Krājums	29
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	33
8. Novadpētniecība	47
9. Projekti.....	54
10. Publicitāte	60
11. Sadarbības tīkla raksturojums	62
12. Metodiskais un konsultatīvais darbs.....	63
Pielikumi	67

KOPSAVILKUMS

Darba prioritātes

Pamazām atgūstoties no pandēmijas ierobežojumiem, bija liels izaicinājums atkal sapulcināt klātienē pasākumu apmeklētājus. Mūsu uzticīgie bibliotēkas lietotāji un apmeklētāji atzina, ka bija noilgojušies pēc klātienē satikšanās. Pilnībā neatsakoties no attālinātās formas aktivitāšu organizēšanā, meklējām arī jaunus risinājumus, kā piedāvāt aktuālus, daudzveidīgus, kvalitatīvus pasākumus un aktivitātes dažādām mērķauditorijām.

2022.gadā vairāk tika akcentēti ilgtspējīgas attīstības jautājumi, realizējām vairākas aktivitātes (Skatīt “Darbs ilgtspējīgas attīstības mērķu jomā”, 7. lpp.)

Jauni pakalpojumi

Viedais grāmatu skapis jeb bibliomāts savu aktualitāti nezaudēja arī pēc stingro ierobežojumu atcelšanas. Šis pakalpojums solās būt ilgtspējīgs. Pārsvārā to izmanto Pieaugušo apkalpošanas nodaļas lasītāji. Pusotra gada laikā ir izkristalizējusies arī pastāvīgo klientu grupa, kuri visbiežāk izvēlas saņemt grāmatas bezkontakta ceļā. Lielāko daļu no tiem sastāda vidējās paaudzes strādājošie bibliotēkas lasītāji.

Sadarbības starp iestādēm vietējā kopienā ir bijušas vienmēr, tomēr 2022.gadā jo īpaši esam bijuši atvērti sadarbībām, piedaloties dažādās aktivitātes pirmo reizi, ar iespēju popularizēt bibliotēku, spodrināt bibliotēkas tēlu sabiedrībā un aktualizēt pieejamos pakalpojumus:

Pirmo reizi iesaistījāmies *Ģimenes dienas pasākumā* Vecgulbenes muižas parka teritorijā, piedāvāt atraktīvu saturu ģimenēm ar bērniem (ātrlasīšanas konkurss, aktivitāte “atpazīsti novadnieku”, atraktīvas āra spēles un termo pērlīšu meistardarbnīca).

Arī pirmo reizi Gulbenes novada bibliotēka kā organizators piedalījās *Lielajā talkā*, lai sakoptu kultūrvēsturiskas nozīmes piemiņas vietas Gulbenes kapos.

Jaunums bija dalība Gulbenes novada *Izglītības gadatirgū*, ko organizēja Gulbenes novada pašvaldības Izglītības pārvalde augusta nogalē, pievakarē, pašā pilsētas centrā. Lielu interesi raisīja bibliotēkas reģionālā mācību centra izstrādātais mācību aktivitāšu piedāvājums pirmsskolām un skolām.

Gulbenes novada bibliotēkas kolektīvs vēlējās iesaistīties *Labo darbu nedēļā*, kas Latvijā norisinājās rudenī. Šajā akcijā mums bija svarīgi divi aspekti: darīt labos darbus saviem novada cilvēkiem un neaizmirst par šodienas aktuālo tēmu – atbalsts Ukrainai. Kopā paveicām 3 lieliskus darbus - vientuļai seniorei krāvām grēdās malku; Izspiedām 160 l ābolu sulas un tās tika nogādātas iedzīvotājiem sociālajā centrā; No kolektīva ziedojumiem sarūpējām pārtikas un higiēnas preču pakas Ukrainas iedzīvotājiem.

Nozīmīgi/jauni projekti

Āra lasītavas aktivitātes vasaras mēnešos 2022. gadā guva lielu atsaucību Gulbenes iedzīvotāju vidū. Sevišķi pilsētas svētku nedēļā, kad Āra lasītava bija atvērta visas piecas darba dienas un

iedzīvotāji tika aicināti uz radošajām darbnīcām, kuras vadīja vietējie radošie cilvēki. Kopumā vasaras periodā notika 20 Āra lasītavas, kuras pārsvarā ir apmeklējuši bērni (399 bērni un 205 pieaugušie).

Ir pagājuši 10 gadi kopš Gulbenes novada bibliotēka darbojas Eiropas brīvprātīgā darba jomā. Šo gadu laikā Jaunatnes starptautisko programmu aģentūrā ir veiktas trīs akreditēšanās procedūras kā uzņemošai organizācijai. Līdz šim bibliotēkā ir strādājuši pieci jaunieši, pārstāvot Baltkrieviju, Franciju, Itāliju. Bibliotēka ir atvērta brīvprātīgo idejām un aktivitātēm, piedāvājot telpas, piesaistot dažāda vecuma vietējās kopienas auditoriju un personāla atbalstu. (Skatīt “Pakalpojumu attīstība, jauninājumi”, 14.lpp.).

2022.gadā startējot otro reizi Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrības projektu konkursā “Iedvesmas bibliotēka” ar ideju par Bērnu bibliotēkas lasītavas pārveidi, guvām finansiālu atbalstu projekta īstenošanā. Projekts tiks realizēts 2023.gadā.

Bibliotēkai sadarbojoties ar Gulbenes novada pašvaldības aģentūru “Tūrisma un kultūrvēsturiskā mantojuma centrs”, 2022.gadā tika iesniegts projekta idejas pieteikums “Mežpils alus” projektu konkursā “Dari savu pilsētu labāku!”. Esam gandarīti, ka starp 3 uzvarētājiem ir arī Gulbenes novada bibliotēkas projekts par viedā sola un veloapkopes stacijas izveidi pie bibliotēkas. Projekts tiks realizēts 2023.gadā.

Krievijas iebrukuma Ukrainā radītā ietekme uz bibliotēku darbu pārskata periodā

Krievijas iebrukums Ukrainā nenoliedzami atstājis ietekmi uz bibliotēkas darbu. Ukrainas iedzīvotājiem palīdzējām kārtot nepieciešamās uzturēšanās atļaujas, sniedzām informāciju, kas saistīta ar sociālo palīdzību, ukraiņu ģimenēm - mātēm ar bērniem organizējām darbnīcas, izveidojām saulespuķu dobi pie bibliotēkas, aicinot iesaistīties arī vietējos iedzīvotājus, organizējām citus pasākumus, iesaistot gan ukraiņu, gan vietējos cilvēkus. Likās pašsaprotami, ka mūsu kolektīvam jānoorganizē arī palīdzības pakas - medikamenti un pārtika uz Ukrainu. Ne mazāk svarīgas bija vienkārši sarunas un psiholoģisks atbalsts Ukrainas cilvēkiem, kuru uzturēšanās vieta šobrīd ir mūsu novads. Lai aktualizētu mūsu valsts drošības aktuālos jautājumus, īpaši civilo aizsardzību, aicinājām iedzīvotājus, pašvaldības un vietējo drošības institūciju pārstāvjus uz diskusiju ar LR Aizsardzības ministrijas pārstāvjiem. Iedzīvotājiem, bibliotekāriem tika organizētas mācības, kā atpazīt dezinformāciju medijos.

Latviešu Grāmatai 500 norises reģionos

Gulbenes novada bibliotēka iesaistījās notikumu ciklā “Latviešu grāmatai 500” ar pasākumu “Misiņš un Egle. Biogrāfiju līkloči”. 2022.gads bija jubilejas gads diviem izciliem vidzemniekiem – latviešu bibliofilam un Misiņa bibliotēkas izveidotājam Jānim Misiņam, kurš dzimis pirms 160 gadiem Tirzas pagastā, un latviešu bibliogrāfam, literatūrvēsturniekam un tulkotājam Kārlim Eglem, kura dzīve aizsākusies pirms 135 gadiem Druvienas pagastā. Informācija par J.Misiņu un K.Egli lielākoties ir zinātniska, ko radījis akadēmiskais personāls. Pasākuma ietvaros izstrādāts saturs izzinošai pastaigai pa abu novadnieku nozīmīgiem dzīves pieturas punktiem Gulbenes novadā. (Skatīt “Novadpētniecības darba popularizēšana”, 50.lpp.)

Problēmas, to risinājumi

Tā kā Gulbenes novada bibliotēkai nav piemērotas telpas lielākiem publiskiem pasākumiem, esam guvuši risinājumu, vairāk un veiksmīgāk sadarbojoties ar Gulbenes novada dzimtsarakstu nodaļu, kura atrodas bibliotēkas ēkas 3.stāvā. Nodaļas mājīgajā ceremoniju zālē 2022.gadā noorganizējām 6 bibliotēkas pasākumus.

Līdz ar Krievijas iebrukumu Ukrainā, visā pasaulē strauji pieauga enerģijas cenas. Degvielu, kurināmā un elektroenerģijas cenu kāpinājums radīja bažas pašvaldības budžetam, tostarp bibliotēkas budžetam. 2022.gada otrajā pusē bija nepieciešama sabalansēta un pārdomāta iestādes budžeta izlietošana, kas neļāva pilnvērtīgi īstenot visas ieceres bibliotēkas attīstībai. Sadarbībā ar novada pašvaldības Finanšu nodaļu tika izrunātas aktuālākās vajadzības un saskaņoti pirkumi. Pozitīvi, ka bibliotēku krājumam paredzētais finansējums netika skarts, Gulbenes novada bibliotēka un pagastu struktūrvienības to varēja izlietot piešķirtajā apjomā.

Citi aktuāli jautājumi

2022.gada sākumā Gulbenes novada bibliotēkas ilggadējā direktore Antra Sprudzāne izbeidza darbu bibliotēkā, lai turpinātu karjeras izaugsmi, kļūstot par Gulbenes novada pašvaldības izpilddirektori. Līdzšinējā direktore bibliotēkas darbu vadīja vairāk kā 25 gadus, tāpēc tās bija lielas pārmaiņas visai Gulbenes novada bibliotēkas saimei.

Par jauno bibliotēkas direktori tika ievēlēta direktores vietniece Sabīne Jefimova ar Gulbenes novada domes 2022.gada 26.maija lēmumu Nr. GND/2022/531 "Par Gulbenes novada bibliotēkas direktora iecelšanu amatā" (protokols Nr.10; 90.p.). Arī direktores vietniece tika izraudzīta no esošā kolektīva, tādējādi netika organizēts konkurss vai pretendentu atlase uz vakanto amata vietu.

1. VISPĀRĪGS BIBLIOTĒKAS/REĢIONA BIBLIOTĒKU RAKSTUROJUMS

Īss situācijas apraksts:

✓ *bibliotēkas darbības teritoriālais un institucionālais raksturojums*

Gulbenes novada bibliotēka ir Gulbenes novada pašvaldības iestāde, kas darbojas Bibliotēku likumā noteiktā kārtībā un ir reģistrēta LR Kultūras ministrijā.

Gulbenes novada bibliotēka atrodas Gulbenē, O.Kalpaka ielā 60A. Bibliotēkai ir sava ēka, kuru atklāja 1986.gada 22.martā. Tās kopējā platība ir 1220 m.

Administratīvi-teritoriālās reformas rezultātā bijušā Gulbenes rajona vietā kopš 2009.gada 1.jūlija ir viens kopējs Gulbenes novads ar 13 pagastiem un Gulbenes pilsētu kā novada administratīvo centru.

Gulbenes novada bibliotēka pilda reģiona galvenās bibliotēkas funkcijas Gulbenes novada teritorijā. Savukārt pagastu bibliotēkas, kas ir Gulbenes novada bibliotēkas struktūrvienības darbojas kā vietējas nozīmes bibliotēkas.

✓ *informācija par padotībā esošajām iestādēm, reģiona bibliotēkām, izglītības iestāžu bibliotēkām, ārējiem apkalpošanas punktiem*

Kopš 2014.gada 1.janvāra 13 Gulbenes novada pagastos esošās 17 bibliotēkas ir Gulbenes novada bibliotēkas struktūrvienības. Novadā darbojas 17 pagastu bibliotēkas un divas pakalpojumu sniegšanas vietas – Sinolē un Krapā. Lejasciema pagasta bibliotēkā strādā 2 darbinieki – viens Lejasciemā, otrs pakalpojuma sniegšanas vietā - Sinolē. Pārējās pagastu bibliotēkās ir viens darbinieks. Deviņos novada pagastos darbojas viena bibliotēka, četros pagastos - Daukstu, Stradu, Stāmerienas un Rankas - darbojas divas bibliotēkas.

Novadā ir 8 izglītības iestāžu bibliotēkas, kurām Gulbenes novada bibliotēka sniedz metodisko un konsultatīvo atbalstu.

✓ *bibliotēku sadarbības modelis reģionā*

Kopš 2014.gada Gulbenes novadā ir centralizēts publisko bibliotēku tīkls un kopš 2016.gada arī visi bibliotēku izdevumi tika centralizēti, proti, vienots Gulbenes novada bibliotēkas budžets, kur katrai struktūrvienībai ir izstrādāts savs atsevišķs budžets.

Centralizēts bibliotekārais darbs nodrošina veiksmīgu struktūrvienību koordinēšanu un pārraudzību, veicina darbinieku profesionālo pilnveidi un garantē vienlīdzības pieeju kvalitatīvo bibliotekāro pakalpojumu sniegšanai Gulbenes novadā.

Tabula “Bibliotēku sadarbības modelis”

Bibliotēku sadarbības modelis reģionā	Atzīmēt atbilstošo
Centralizēts	x
Decentralizēts	
Jaukta tipa	

Izmaiņas bibliotēku darbībā pārskata periodā

Pārskata periodā izmaiņas bibliotēku darbībā nav notikuša. Rezultātā 2022.gada nogalē novadā ir Gulbenes novada bibliotēkā ar 17 struktūrvienībām, kurā strādā 44 darbinieki.

Pārskata periodā paveiktais no bibliotēkas stratēģijā (attīstības plānā) definētajiem virzieniem un uzdevumiem

Piešķirtā finansējuma ietvaros Gulbenes novada bibliotēka īstenoja materiāli tehniskās bāzes uzlabošanu, pilnveidoja esošos pakalpojumus, organizēja bibliotekāru profesionālās pilnveides pasākumus un ieguldīja apjomīgu darbu Novadpētniecības datu bāzes papildināšanā, ierakstu kvalitātes uzlabošanā un uzkrāto materiālu digitalizēšanā. Bibliotēkas nodrošināja iedzīvotājiem iespēju iepazīties ar pašvaldības aktuālo informāciju, piekļuvi bibliotēkas e-resursiem un abonētajām datubāzēm, kā arī aktīvi nodrošināja bibliotēkas lietotāju apmācības.

Darbs ilgtspējīgas attīstības mērķu jomā

Kopš 2019.gada bibliotēkā ikvienam interesentam pieejams **globālās izglītības informācijas plaukts “Globālā bibliotēka”**, kur atrodama informācija, materiāli par ilgtspējīgas attīstības mērķiem un to ieviešanu dzīvē:

- Metodiskie materiāli skolām – dažādiem vecumposmiem
- Zaļie ceļveži
- Materiāli ģimenēm ar bērniem
- Skolēnu zinātniski pētnieciskie darbi
- Līdzi ņemamie materiāli
- Dažādas spēles, piemēram, Gulbenes novada pedagogu izstrādātā spēle “Es pasaulē”
- E-resursi <http://www.gulbenesbiblioteka.lv> - Datubāzes un e-resursi – Globālā bibliotēka

Pamatā šos materiālus izmanto pedagogi, skolēni, studenti, kā arī ģimenes ar bērniem, jo te atrodami praktiski materiāli līdzņemšanai, kā piemēram, “Apdomīga gardēža piezīmju grāmata”, “Maini pasauli iepērkoties” u.c.

2022.gadā organizējam tādus pasākumus kā izziņošu un uz ilgtspējīgu un veselīgu dzīvesveidu

vērsto divu dienu **velo braucienu “Ar velo pa Zaļo”**

- Zaļā dzelzceļa izpēte maršrutā Kuprava (industriālā mantojuma apskate), Žīguru stacija, Meža labumu ciems, meža ekspozīcija, meža labumu degustācija un kļavu lapu darbnīca, Viļaka, Egļavas mežniecības muzejs. Zemnieku saimniecības “Kotiņi” iepazīšanai, Rekovas dzirnavas, dabas objekts Stiglovas atsegumi, Leatherely- ādas apstrādes darbnīca.

2022.gadā noslēdzās **Izzinošās ekspedīcijas**, kurās kopā ar vietējiem ekspertiem iepazīti un aktualizēti Gulbenes novada dabas objekti, kultūras vēstures pieminekļi, mājvietas, vietējās tradīcijas un dzimtu stāsti.

Septembrī Eiropas Sporta nedēļas ietvaros organizējam **nodarbību “Tavs rudens restarts!”**, kur teorētiskās daļas tēma - kā ieviest veselīgus ieradumus ikdienā, kā iegūt papildus

enerģiju, lai ikdienu kļūtu produktīvāka, savukārt praktiskajā daļā kopā- vingrošana kopā ar vispārējās fiziskās sagatavošanas treneri Kārli Vanagu.

Viena no ilgtspējīgas attīstības tēmām ir arī dabai draudzīgs apģērbs. Zīmola “Cibric” radītāja Egija Kliesmete vadīja praktisku nodarbību “Eko mode”, kurā ikviens varēja apgūt sietspiedes un linogriezuma tehniku, radot unikālas lietas savai garderobei, iepirkumu maisiņus un citas lietderīgas lietas.

Kopā ar **Kalsnavas arborētuma** darbiniekiem pirmsskolas izglītības iestāžu bērniem, kā arī pieaugušajiem Gulbenes parkā organizējam vairākas radošās darbnīcas, par to, kā mežs, fauna un flora ietekmē klimatu, kādus dabas saglabāšanas un aizsardzības pasākumus veic cilvēks.

Gulbenes novada bibliotēkas telpās izveidojam vēl vienu bibliotēku “**Sēklu bibliotēku**”, kur ikviens varēja samainīties ar savām izlolotajām dārzenu un puķu sēklām.

Pirmo reizi Gulbenes novada bibliotēka kā organizators piedalījās **Lielajā talkā**, lai sakoptu kultūrvēsturiskas nozīmes piemiņas vietas Gulbenes kapos.

Kopā ar Gulbenes novada pašvaldību sagatavojam pārskatu Klimata un enerģētikas ministrijai par to, kādus pasākumus **pašvaldība veic, lai mazinātu klimata radītās pārmaiņas**. Secinājumā varam apgalvot, ka šīs tēmas ir aktuālas iedzīvotājiem, un arī pašvaldība novērtē bibliotēkas veikumu ilgtspējīgas attīstības mērķu jomā.

Bibliotēku akreditācija

2022.gada 31. maijā notika Gulbenes novada bibliotēkas struktūrvienību - pagastu bibliotēku atkārtota akreditācija. Akreditācijas rezultātā bibliotēkām tika piešķirts vietējās nozīmes bibliotēkas statuss. (Skatīt “Metodiskais un konsultatīvais darbs”, 63.lpp.)

2. FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS

Gulbenes novada bibliotēkas pašvaldības piešķirtais finansējums nodrošina kvalitatīvu Bibliotēku likumā definēto funkciju un uzdevumu izpildi. Tomēr straujais enerģijas cenu pieaugums, radīja bažas pašvaldības budžetam, tostarp bibliotēkas budžetam. 2022.gada otrajā pusē bija nepieciešama sabalansēta un pārdomāta iestādes budžeta izlietošana, kas neļāva pilnvērtīgi īstenot visas ieceres bibliotēkas attīstībai. Pozitīvi, ka uz krājumam atvēlētā finansējuma netika ekonomēts, to Gulbenes novada bibliotēkas varēja izlietot pilnā apmērā.

Pārskata periodā bibliotēkas maksas pakalpojumos tika iekasēti 2 433 EUR.

Papildus aktīvi sekojam un iesaistāmies projektu konkursos, realizējot daudzveidīgus valsts nozīmes un starptautiskos projektus, lai piesaistītu finansējumu bibliotēku attīstībai. Pārskata periodā projektu darbā papildus gūtais finansējums ir 40 937 EUR. (Skatīt "Projektu darbs", 54.lpp)

Gulbenes novada bibliotēkas struktūrvienībām ir savs budžets, kas atsevišķi iezīmējas un ir pārvaldāms katrai pagasta bibliotēkai, tomēr visa atalgojuma sadaļa atrodas Gulbenes novada bibliotēkas budžetā.

Tabula "Bibliotēkas izdevumi"

	2020	2021	2022
Izdevumi kopā (EUR)	650 988	693 898	640 047
Darbinieku atalgojums (bruto)	526 592*	547 227	580 440
Krājuma komplektēšana	13 496	12 602	13 184

3. MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS

Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi

Būtiski telpu remontdarbi netika plānoti un veikti, apzinoties budžeta iespējas. Tomēr jāatzīmē, ka bibliotēka tiek uzturēta labā tehniski saimnieciskā stāvoklī, jo saimniecības daļas vadītājs lielu daļu darbu uzņemas veikt pats, no iestādes līdzekļiem iegādājoties tikai nepieciešamos materiālus, kas būtiski atslogo bibliotēkas budžetu. Tā pārskata periodā ir atsvaidzināta sienu krāsa bibliotēkas vestibilos.

Rudenī bīstamas kļuva kāpnes uz bibliotēku, jo ieklātais bruģis neturējās. Arī šīs nepilnības tika novērstas. 2022.gadā kosmētisko remontu un mēbeļu maiņu piedzīvoja bibliotēkas direktora kabinets.

Telpu paplašināšana vai bibliotēku pārvietošana uz citām telpām

Pārskata gadā bibliotēku telpu paplašināšana vai bibliotēku pārvietošana uz citām telpām netika veikta.

Jaunu ēku būvniecība

Jaunu ēku būvniecība netika veikta.

Iekārtas, aprīkojums (t. sk. IKT nodrošinājums)

Pārskata periodā tika iegādāti 2 portatīvie datori Dell, kas tiek izmantoti bibliotēkā darba vajadzībām un 2 stacionārie datori Dell, kas izvietoti Informācijas centrā, aizstājot novecojošos lietotāju datorus. Kā arī tika iegādāti 3 rūteri, lai bibliotēkā nodrošinātu vienmērīgu WI-FI pārklājumu. Kopumā datortehnikai tika izlietoti 3 439 EUR.

Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā

Šobrīd Gulbenes novada bibliotēkā un tās pakļautībā esošajās pagastu bibliotēkās problēmjaucējums ir lietotāju datori, jo tie ir 8 un vairāk gadus seni. Ņemot vērā to, ka datortehnikas rekomendējamais lietošanas periods ir 5 gadi, ka arī datoru programmatūras atjauninājumu atbalsts rada bažas, šie datori būtu jāmaina tuvākajā laikā. Turklāt ļoti jāizvērtē lietotāju datoru skaits katrā bibliotēkā, jo mūsdienu viedtelefonu aizstāj datora nepieciešamību. Līdz ar to pagastu bibliotēkās pietiktu ar 1-2 datoriem, esošo 3-4 datoru vietā, bet tiem būtu jābūt jauniem. Datortehnikas atjaunošana notiek pakāpeniski un katru gadu to plānojam budžeta pieprasījumā. Tomēr šobrīd datortehnikas iegāde netiek uzskatīta par prioritāti, līdz ar ko nesaņemam pietiekamu finansiālu atbalstu no pašvaldības.

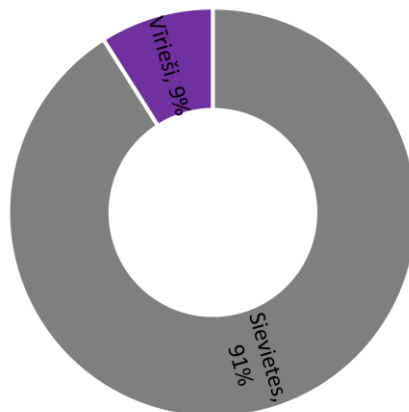
4. PERSONĀLS

Personāla raksturojums

Saskaņā ar Gulbenes novada pašvaldībā apstiprināto amata vienību sarakstu un darbinieku sarakstu, 2022.gadā Gulbenes novada bibliotēkā un tās struktūrvienībās apstiprinātas 50 amata vietas, 39.73 darba likmes un nodarbināti 44 darbinieki. No tiem 35 bibliotekārie darbinieki un 9 tehniskie darbinieki. 31 bibliotekārs strādāja uz pilnu darba likmi, 2 bibliotekāri strādāja uz 0.75 likmi, 1 bibliotekārs uz 0.6 likmi, 1 bibliotekārs uz 0.5 likmi. 3 tehniskie darbinieki - saimniecības daļas vadītājs, datortīkla tehniķis un apkopēja strādāja uz pilnu darba likmi. Pārējie 6 tehniskajiem darbiniekiem darba likmes piemērotas, veicot aprēķinus pēc uzkopjamajām platībām, jo 2014.gadā Gulbenes novada dome apstiprināja teritorijas apkopes un apkopēju normas Gulbenes novadā. Balstoties uz to, 7 bibliotekāri papildus pagastu bibliotēkas vadītājas amatam veic arī savas bibliotēkas uzkopšanu atbilstoši platībai uz 0.08 - 0.15 darba likmi.

Gulbenes novada bibliotēkā no 44 darbiniekiem sievietes 40 (91%) un vīrieši 4 (9%).

Diagramma "Gulbenes novada bibliotēkas darbinieku dalījums"

Pārskata perioda beigās iestādē vakanta Reģionālā mācību centra pasniedzēja amata vieta uz pilnu darba likmi un 2 tehnisko darbinieku amata vietas uz nepilnu darba likmi.

Gulbenes novada bibliotēkas un 17 struktūrvienību (vienai pagasta bibliotēkai ir ārējais apkalpošanas punkts ar atsevišķu amata likmi) personāls ir ar ilggadēju darba pieredzi, vidējais darba stāžs bibliotēkā ir 16 gadi. Darbinieku vidējais vecums ir 52 gadi, bibliotekāru vidējais vecums ir 50 gadi. Darbinieku sadalījumu vecuma grupās var aplūkot tabulā.

Tabula "Bibliotekāro darbinieku vecuma sadalījums"

Dalījums pa vecuma grupām	< 20	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
Skaitis	0	1	9	3	17	5

Pozitīvi, ka bibliotēkas kolektīvs turpina kļūt jaunāks. To veicina darbinieku paaudžu maiņa. Personāla mainība attiecībā uz darbinieku kopskaitu 2022.gadā bija 16%. Pārskata periodā 4 darbinieki izbeidza darba tiesiskās attiecības un 7 darbinieki tika pieņemti darbā bibliotēkā.

Pārskata periodā 2 pagastu bibliotēkās vadītājas atradās bērna kopšanas atvaļinājumā. Sakarā ar to, uz noteiktu laiku darbā tika pieņemtas 2 jaunas darbinieces.

Lielas pārmaiņas skāra arī Gulbenes novada bibliotēku. 2022.gada aprīlī Gulbenes novada bibliotēkas direktore ar ilggadēju darba pieredzi (25 gadi bibliotekārais darba stāžs) pēc pašas vēlēšanās izbeidza darba attiecības. No pašvaldības puses tika organizēta pretendentu atlase un darbā kā Gulbenes novada bibliotēkas direktore tika izraudzīta esošā darbiniece, kura līdz šim bija strādājusi par direktores vietnieci, apliecinot sevi kā atbildīgu darbinieku, ar spēju un prasmi kvalitatīvi pārņemt iesāktos bibliotēkas vadības procesus, jo sākotnēji vairākus mēnešus pildīja direktores pienākumus kā izpildītāja. Savukārt, direktores vietnieces amata pienākumus uzņēmas pildīt esošā darbiniece, kura līdz šim bija strādājusi par galveno bibliotekāri-eksperti.

Tika organizēta 1 pretendentu atlase uz Bērnu apkalpošanas nodaļas galvenā bibliotekāra amatu. Iedzīvotāju interese uz vakanto amata vietu bibliotēkā ir vērtējama labi, bija pieteikušies 6 pretendenti.

2022.gadā Gulbenes novada bibliotēkā un pagastu struktūrvienībās no 35 bibliotekārajiem darbiniekiem ar bibliotekāro izglītību strādāja 23 darbinieki - tie ir 66% no bibliotekāru kopskaita. Profesionālās pilnveides izglītības programmu "Bibliotēku zinību pamati" ir apguvuši 11 bibliotekārie darbinieki. Aizvadītajā gadā, 3 Gulbenes novada bibliotēkas pagasta bibliotēku vadītāji un 1 Gulbenes novada bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļas galvenā bibliotekāre ieguva kvalifikāciju "Bibliotekārs". Gulbenes novada bibliotēkas un pagastu bibliotēku darbinieku izglītība apkopota tabulā.

Tabula "Gulbenes novada bibliotēkas un pagastu bibliotēku darbinieku izglītība"

Izglītība	Darbinieku skaits
Bibliotekāro darbinieku skaits	35
no tiem ar bibliotekāro izglītību	23
t.sk. ar maģistra grādu	2
t.sk. ar bakalaura grādu	5

t.sk.ar 1.līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	4
t.sk. ar 3.profesionālo kvalifikācijas līmeni	12
no tiem ar izglītību citās jomās	12
t.sk. ar augstāko izglītību	8
ar vidējo izglītību	4

Apbalvojumi un pateicības

Pēc 2 gadu pārtraukuma, 2022. gadā notika kultūras balvas pasniegšanas pasākums “Berkubs kultūras”. Bibliotēkas jomā balvu saņēma Gulbenes novada bibliotēkas ilggadējā darbiniece - galvenā bibliotekāre, par jauna bibliotēkas pakalpojuma attīstīšanu - iespieddarbu un dokumentu bezkontakta saņemšanu grāmatu pakomātā.

Finansējums personāla attīstībai

Gulbenes novada bibliotēkai viena no prioritātēm ir zinošs un kvalificēts darbinieks, tāpēc 2022. gadā darbinieku profesionālo zināšanu pilnveides nolūkā regulāri tika nodrošināti kvalifikācijas paaugstināšanas kursi un semināri. Gulbenes novada bibliotēkas sniegto pakalpojumu kvalitāti nodrošina kvalificēti darbinieki, kas prot mobilizēties un strādāt komandā, ir orientēti uz jaunu prasmju un zināšanu apguvi un jaunu darba formu ieviešanu. Darbinieku vispārējo un profesionālo pilnveidi nodrošina mērķtiecīgi īstenots profesionālās pilnveides pasākumu kopums: kursi, semināri, pieredzes apmaiņas braucieni Latvijas teritorijā un dalība Nordplus Pieaugušo izglītības programmas projektā “Cultural education – key to adult integration” un “Digi-tall seniors”. Plānojot budžeta pieprasījumus jaunajam gadam, pilnīgi visiem bibliotekārajiem darbiniekiem tiek iekļānāts apmeklēt vismaz vienu profesionālo pilnveidi ārpus Gulbenes novada. Gada laikā apgūto kursu, semināru un mācību apjoms tiek ņemts vērā, veicot ikgadējo darbinieku darba izpildes novērtēšanu.

Profesionālās pilnveidei pārskata periodā tika ieguldīts 1 848EUR, tajā skaitā kursu un dalības apmaksai. Mācību komandējumiem bibliotekārajiem darbiniekiem transporta izmaksas un dienas naudas tiek segtas no bibliotēkas budžeta. 2022. gadā komandējumiem Latvijā ir iztērēti 680 EUR, ārzemju braucieniem 0.00 EUR.

Gulbenes novada bibliotēku darbiniekiem mācību komandējumiem izlietotie finanšu līdzekļi apkopoti tabulā.

Tabula “Gulbenes novada bibliotēku darbinieku mācību komandējumiem izlietotās finanses”

Bibliotēka	Izdevumi par saņemtajiem apmācību pakalpojumiem (EUR)	Komandējuma maksas (EUR)	Dienas nauda (EUR)
Gulbenes novada bibliotēka	867.30	219.15	224.00
17 pagasta bibliotēkas	980.84	134.25	104.00
KOPĀ	1848.14	353.40	328.00

Tabulu “Gulbenes novada bibliotēkas apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi” (Skatīt pielikumu Nr. 1, 67.lpp.)

Problēmas un to risinājumi personāla jomā

Personāla jautājums 2022. gadā ir bijis aktuāls, vairākkārt risināms, līdzīgi kā tas ir bijis iepriekšējos gados. Lai arī darbinieku mainība ir normāls un saprotams process, aktuālākā problēma ir piesaistīt jaunus un zinošus speciālistus ar bibliotekāro izglītību vai bibliotekārā darba pieredzi. Organizējot pretendentu atlases konkursus, pozitīva iezīme, ka vidēji piesakās 6-7 cilvēki uz 1 vakanto amata vietu. Tas liecina, ka cilvēki bibliotēku vērtē kā stabilu darba vietu ar izaugsmes iespējām. Vienmēr saņemam atzinīgu vērtējumu no pretendentiem par bibliotēkas darbību, kas nozīmē, ka vietējā sabiedrībā bibliotēka tiek augstu vērtēta. Tomēr atlases jautājumi ir grūti risināmi, jo pretendentiem nav atbilstošas kvalifikācijas un profesionālo zināšanu. Vērtējot pretendētus, nākas balstīties uz cilvēka komunikācijas spējām, iepriekšējo darba pieredzi un pretendenta viedokli, izpratni un zināšanām par bibliotēku lomu un darbību. Balsoties uz šādiem atlases kritērijiem, laika gaitā nākas secināt, ka ne vienmēr esam izraudzījuši atbilstošāko kandidātu. Saprotams, ikvienam jaunam darbiniekam ir nepieciešams profesionāls atbalsts un apmācības, kas tiek arī vienmēr nodrošināts, jo bibliotēkas Reģionālais mācību centrs ir izstrādājis un licencējis pieaugušo neformālās izglītības 36 stundu programmu jauniem darbiniekiem "Bibliotekāra darba pamatzināšanas". Kā arī sniedzam ikdienas konsultatīvo atbalstu un virzām uz padziļinātām LNB Kompetenču attīstība centra mācībām. Diemžēl ne vienmēr ieguldītais laiks un resursi attaisno liktās cerības personāla jautājumā.

5. PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA

Galvenie rādītāji

Līdz ar Covid-19 ierobežojumu atcelšanu ir palielinājušies visi galvenie bibliotēku darba rādītāji. 2022.gadā bibliotēkas pakalpojumus ir izmantojuši 41% pilsētas iedzīvotāji jeb 2980 reģistrētie bibliotēkas lasītāji, kas attiecībā pret 2021.gadu ir par 18% vairāk. Vidēji dienā bibliotēku apmeklēja 190 cilvēki, un dienā vidēji bibliotēka izsniedza 330 dokumentus. Fiziskajam apmeklējumam palielinoties par 24%, virtuālais apmeklējums samazinājās par -24%, kas liecina par bibliotēkas pakalpojumu pieprasījumu klātienē. Pamatrādītāju kopaina trīs gadu periodā ir apkopota tabulā:

Tabula "Bibliotēkas pamatrādītāji"*

	2020	2021	2022	% salīdzinot ar iep. gadu
Aktīvo lietotāju skaits	2950	2520	2980	-15%; +18%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	1081	882	1106	-18%; +25%
Bibliotēkas apmeklējums	51895	43268	53732	-17%; +24%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	15180	6724	13745	-56%; +104%
Virtuālais apmeklējums	81623	80618	61450	-1%; -24%
Izsniegums kopā	90730	96932	93297	+7%; -3,8%
<i>t. sk. grāmatas</i>	62832	69269	65143	+10%; -6%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	21843	26064	21042	+19%; -19,3%

<i>t. sk. bērniem līdz 18.g.</i>	19726	16710	20637	-15%; +24%
Bibliotekārais aptvērumš % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	39	34	41%	-13%; +21%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	86	71	91%	-17%; +28%
Iedzīvotāju skaits	7562	7452	7299	-1,5%; -2%

*Tabulā iekļautie dati balstās uz Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem

Pakalpojumu attīstība, jauninājumi – kopaina, piemēri, vērtējums

Pieaugušo apkalpošanas nodaļas darbs ir virzīts uz to, lai bibliotēkas piedāvātais pakalpojumu klāsts atbilstu visām lasītāju vajadzībām, nodrošinot kvalitatīvu un daudzpusīgu krājumu un pasākumu kopumu, pieejamu interneta lietojumu, kā arī personalizētu pieeju darbā ar e-pakalpojumiem un abonētajām datu bāzēm. Tiek nodrošināti maksas pakalpojumi: dokumentu drukāšana, kopēšana, skenēšana, iesiešana, laminēšana. Regulāri noris tikšanās ar grāmatu autoriem, lektoriem un citu jomu profesionāļiem vai entuziastiem. Pieaugušo apkalpošanas nodaļa izstrādā, realizē un ņem dalību daudzveidīgos valsts nozīmes un starptautiskos projektos, kuru atbalsts palīdz dažādot pasākumu klāsta saturu, tematus, tādā veidā paplašinot vietējās kopienas redzesloku un veicinot tās attīstību. Regulāri uzlabojot un attīstot profesionālās iemaņas un darba metodes, savas zināšanas un prasmes tiek nodotas tālāk pilsētas iedzīvotājiem mācību vai interaktīvu aktivitāšu ietvaros. Ir radīta brīva platforma vietējiem un citu pilsētu māksliniekiem, kur eksponēt savu mākslas darbus.

Pieaugušo apkalpošanas nodaļa sastāv no šādām struktūrvienībām:

1. Abonements
2. Informācijas centrs
3. Interneta lasītava
4. Novadpētniecības un humanitāro zinātņu lasītava.

Apmeklējumi kopā Pieaugušo apkalpošanas nodaļā pieauguši par 8% (2022.gadā - 38943, 2021.g. - 36020), savukārt izsniegums ir samazinājies par -12% (2022.gadā - 67466, 2021.g. - 77269). Izsnieguma samazinājums diemžēl ir pēdējo gadu tendence.

Analizējot šī gada nodaļas pakalpojumu attīstību un aktualitātes, jāatzīmē, ka Covid-19 pandēmijas izraisītā situācija, kad vairāk mobilizējāmie attālināto pakalpojumu sniegšanai, ir mainījusies. Piemēram, elektroniski piegādāto dokumentu apjoms 2022.gadā samazinājies par 24%, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Salīdzinot 2021.gadā - +25,9%, pret 2020.gadu. Lai arī šie rādītāji ir samazinājušies, tas liecina vien to, ka katru gadu situācija ir atšķirīga, un bibliotēkai jāspēj pielāgoties esošajai situācijai, kā arī savu lietotāju vajadzībām. Tomēr ir pakalpojumi, kuri arī pēc pandēmijas ir palikuši iepriekšējā gada līmenī (Skatīt "Bibliomāts (grāmatu pakomāti)", 16.lpp).

Pēc pieprasījuma tika sagatavoti materiāli skolēniem, studentiem patstāvīgajiem darbiem – no datubāzēm, e-žurnāliem, kā arī ieskenēti materiāli no grāmatām un žurnāliem un nosūtīti uz e-pastu vai WhatsApp. Pēc pieprasījuma nosūtīti materiāli un dokumenti uz e-pastu bibliotēkas lietotājiem, izmantojot datubāzes: i-finances.lv, leta.lv, nozare.lv, Ebsco.

Arī 2022.gadā tika piedāvāti un popularizēti e-žurnāli (ir paplašinājies adresātu loks, kuri regulāri saņem bibliotēkas abonētos e-žurnālus e-pastā, šobrīd regulāri tos saņem 20 adresāti, par 5 vairāk nekā iepriekšējā gadā). Kopā bibliotēka abonē 5 e-žurnālus: “Skolas Vārds”, “Skolas Psiholoģija”, “Izglītība un Kultūra”, “Vecākiem”, “Pirmsskolas Izglītība”.

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pieaugušas klātienes konsultācijas par e-pakalpojumiem, kā arī klātienes uzziņas. (Skatīt “Uzziņu un informācijas darbs”, 23.lpp.)

Turpinājām papildināt literatūras klāstu angļu valodā lasošajiem. Pērn ir iegādāti 59 izdevumi. Lasāmvielu angļu valodā pārsvarā izvēlas gados jauni cilvēki, tajā skaitā arī vidusskolēni, jo literatūras piedāvājums latviešu valodā viņus neapmierina. 2022. gadā izsniegumu skaits angļu valodā pieauga par 33%.

Tā kā Gulbenes novada bibliotēkai nav piemērotas pasākumu telpas lielākiem pasākumiem, esam guvuši risinājumu, vairāk un veiksmīgāk sadarbojoties ar Gulbenes novada dzimtsarakstu nodaļu, kura atrodas bibliotēkas ēkas 3.stāvā. Nodaļas mājīgajā ceremonijā zālē 2022.gadā noorganizējām 6 pasākumus.

Kopā Pieaugušo apkalpošanas nodaļa 2022. gadā realizēja 86 dažādus klātienes, tiešsaistes un hibrīdpasākumu aktivitātes, kā arī 17 izstādes. (Vairāk par organizētajiem pasākumiem skatīt “Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām”, 18.lpp.)

Brīvprātīgais darbs Gulbenes novada bibliotēkā

2022.gadā bibliotēka, Eiropas Solidaritātes korpusa brīvprātīgā darba projekta ietvaros, uzņēma brīvprātīgo Sophie Hilpold no Itālijas. Brīvprātīgās veiktie darbi bibliotēkā:

- « Fotogrāfiju un citu novadpētniecības materiālu digitalizācija;
- « Grāmatu popularizēšana no Ebsco e-book;
- « Pasākumu fotografēšana;
- « Valodu mācību video klipu gatavošana par dažādām tēmām;
- « Angļu valodas nodarbības bērniem;
- « Krājuma popularizēšana (DVD noformēšana, izstāžu veidošana);
- « Dalība Āra lasītavas aktivitātēs;
- « Noslēguma darbs: personālfoto izstādes "Smalkās nianse dabā" veidošana. 19 planšetes ar dabas fotogrāfijām. Ceļojošā izstāde tiek eksponēta Gulbenes novada bibliotēkās.

Bibliotēkā reizi nedēļā darbojās arī pārējie četri projektā iesaistītie brīvprātīgie no Vācijas, Austrijas. Vadītas komiksu veidošanas nodarbības angļu valoda skolēniem, veiktas uzziņas angļu valodā no datu bāzēm, vadītas angļu un vācu valodu nodarbības pieaugušajiem.

Kopš 2022.gada novembra bibliotēkā strādā Sāra no Itālijas. Viņa aktīvi iesaistās bibliotēkas ikdienas darbā, organizējot radošās darbnīcas un dažādus pasākumus kā arī piedaloties galda spēļu pēcpusdienās kopā ar bērniem.

Bibliomāts (grāmatu pakomāti)

Iespēja saņemt grāmatas un žurnālus, izmantojot viedo grāmatu skapi jeb bibliomātu savu aktualitāti nezaudēja arī pēc stingro ierobežojumu atcelšanas. Šis pakalpojums solās būt ilgtspējīgs. Pārsvārā to izmanto Pieaugušo apkalpošanas nodaļas lasītāji. Pusotra gada laikā ir izkristalizējusies arī pastāvīgo klientu grupa, kuri visbiežāk izvēlas saņemt grāmatas bezkontakta ceļā. Lielāko daļu no tiem sastāda vidējās paaudzes strādājošie bibliotēkas lasītāji. Viņus šajā pakalpojumā pievilina laika ietaupījums, arī tas, ka grāmatas ir iespējams izņemt jebkurā sev izdevīgā brīdī, nerēķinoties ar bibliotēkas darba laiku. Pērn pakalpojumu izmantoja 297 lietotāji. Popularizējot pakalpojumu, 2022. gada oktobrī Karjeras nedēļas ietvaros ar bibliomāta iespējām tika iepazīstināti Gulbenes novada vidusskolas sesto klašu skolēni.

Bērnu apkalpošanas nodaļā grāmatu skapi vairāk izmanto bērnu vecāki, taču arī daži jaunie lasītāji labprāt saņem sev interesējošās grāmatas bibliomātā. 2022. gadā šādu pakalpojumu ir izmantojuši 39 lasītāji un vismaz puse no tiem ir skolēni. Salīdzinot ar 2021. gadu - 68 lietotāji ir izvēlējušies saņemt grāmatas bibliomātā.

E-grāmatu bibliotēka

Interese par e-grāmatu bibliotēku nav liela, ko apliecina gan jauno lietotāju skaits, gan izsniegums pārskata periodā, kas ir būtiski samazinājies. Iespējams, tas saistīts ar tīmekļa lietošanas paradumiem. Daļa lasītāju atsakās no iespējas grāmatas lasīt elektroniski, jo ikdienā ļoti daudz laika pavada pie datora vai telefona ekrāna un tas viņus nogurdina.

Piešķirot autorizācijas datus bibliotēku lietotājiem, ikdienā redzam, ka aktīvāki e-grāmatu lasītāji ir gados jaunāki bibliotēku apmeklētāji.

Tabula "E-grāmatu bibliotēkas statistikas dati"

	2020	2021	2022
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits kopā	161	212	230
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits pārskata periodā	68	51	18

E-grāmatu bibliotēkas izsniegums kopā	630	1 067	1 276
E-grāmatu bibliotēkas izsniegums pārskata periodā	371	4 370	209

Sabiedrības, lasītāju viedokļa izzināšana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti; jaunu lasītāju piesaiste

Pārskata periodā lasītāju viedokļa izzināšana netika veikta, to plānojam veikt 2023. gadā, lielākoties orientējoties uz nelasītājiem un iedzīvotājiem, kuri neapmeklē bibliotēkas.

Jaunu lietotāju piesaiste tika veikta, piedāvājot kvalitatīvus, mūsdienīgus pasākumus bērnu un jauniešu auditorijai (Skatīt: "Darbs ar bērniem un jauniešiem", 33.lpp.) un komplektējot augstvērtīgu literatūru visu vecumposmu lasītājiem. Tika veikts apjomīgs darbs, lai lasītāju rindās būtu jauni lietotāji, kā arī bibliotēkas pakalpojumus turpinātu izmantot tie, kuri to aktīvi darīja pirms pandēmijas.

Ārējie apkalpošanas punkti kā pakalpojums

Gulbenes novada teritorijā nav izveidoti ārējie apkalpošanas punktu.

Pakalpojumu sniegšanas vieta (PSV) – bibliotēkas struktūrvienība/nodaļa, kura atrodas citā adresē, bet nav reģistrēta Bibliotēku reģistrā

Gulbenes novadā darbojas divas pakalpojuma sniegšanas vietas - Lejasciema pagasta Sinolē un Daukstu pagasta Krapā. (Plašāk skatīt: Gulbenes novada pagastu bibliotēku darba pārskats par darbu 2022.gadā.)

Lejasciema pagastā punkts darbojas kopš Sinoles bibliotēkas slēgšanas 1999.gadā. 2015.gadā projekta "Publisko interneta pieejas punktu attīstība Gulbenes novadā" ietvaros izveidoja jaunu publiskā interneta pieejas punktu Sinolē, nodrošināja iedzīvotājiem pieeju datortehnikai, internetam un e-pakalpojumiem. Krājums ar 1438 vienībām tiek regulāri papildināts ar jaunām grāmatām un preses izdevumiem.

Aktīvi tiek piedomāts pie interesanta satura veidošanas, organizējot pasākumus, izstādes, tikšanās ar interesantām personībām, kā arī dažādas meistarklases. 2022. gadā darbiniece beidza BIS ALISE pamatkursu "Informācijas meklēšana un cirkulācija", lai 2023. gadā varētu uzsākt lasītāju automatizētu apkalpošanu.

Lai paaugstinātu piekļuves iespējas internetam, 2015. gadā projekta "Publisko interneta pieejas punktu attīstība Gulbenes novadā" ietvaros Krapas sociālajā punktā tika uzstādīta bezvadu tīkla iekārta, jauns datorkomplekts un multifunkcionāla iekārta. Ikdienā lasītājus apkalpo pagasta sociālais darbinieks, sešas reizes gadā tur ierodas Staru bibliotēkas vadītāja, lai papildinātu un samainītu grāmatu un preses krājumu, kas atrodas šeit uz vietas. Bibliotēkas vadītāja arī organizē dažādus pasākumus Krapas iedzīvotājiem.

Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām – īss situācijas raksturojums

Informācijas centra, Interneta lasītavas, kā arī bērnu bibliotēkas visi pakalpojumi ir simtprocentīgi pieejami cilvēkiem ar īpašām vajadzībām (bibliotēkas 1. stāvs). Tos izmanto daži cilvēki ratiņkrēslā, kā arī cilvēki ar kustību traucējumiem.

Lietotājiem ar īpašām vajadzībām bibliotēka piedāvāja šādus pakalpojumus:

1. Kustību invalīdu apkalpošana mājās. Pērn šo pakalpojumu izmantoja 50 bibliotēkas lasītāji. Regulāri, vienu vai divas reizes mēnesī veicot grāmatu apmaiņu, uz dzīves vietu

tika piegādātas 2629 (-484) grāmatas. Izniegumu skaita samazinājums izskaidrojams ar to, ka ar pandēmiju saistīto ierobežojumu laikā grāmatas piegādājām arī tiem mūsu lasītājiem, kuri vienkārši izvairījās apmeklēt bibliotēku, baidīdamies saslimt. Grāmatu piegādē iesaistīti bibliotekāri un brīvprātīgie palīgi, tajā skaitā sociālie darbinieki. Grāmatas un žurnālus vedām arī Gulbenes pilsētas veco ļaužu mājas iemītniekiem.

2. Sadarbībā ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku Balvu filiāli lietotājiem ar redzes problēmām 2022. gadā piedāvājām zibatmiņā ierakstīto audiogrāmatu kolekciju, kā arī audiogrāmatas CD formātā. Atskaites periodā šo iespēju izmantoja Gulbenes novada sociālās aprūpes centra „Jaungulbenes Alejas” klienti. Novada bibliotēkā audiogrāmatas izmantoja viens lietotājs.
3. Cilvēkiem ar īpašām vajadzībām Informācijas centrā tiek piedāvāta informācija par likumdošanas, sociālajiem jautājumiem, kā arī vides pieejamību. Šos materiālus izmanto arī studenti saviem pētnieciskajiem darbiem.
4. Bibliotēkas Interneta lasītavas konsultants, kurš pats ikdienā pārvietojas ratiņkrēslā, sniedz konsultācijas un padomus gan klātienē, gan arī telefoniski par dažādām iespējām, ko sniedz valsts un pašvaldība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām

2022. gadā Pieaugušo apkalpošanas nodaļa ir organizējusi gan literārus, tematiskus, gan arī izglītojošus pasākumus, tikšanās un izstādes. Mērķauditorija ir strādājošie un seniori, kuri vēlas uzzināt ko jaunu vai papildināt savas jau esošās zināšanas. Pasākumu apmeklētāji ir ieinteresēti, gatavi diskutēt un izteikt savu viedokli par konkrēto tēmu. Pēc literārajiem pasākumiem pieaug konkrētu grāmatu izniegums, pamatojoties uz apmeklētāju interesi par satiktā autora literāro veikumu.

Pilnībā neatsakoties no attālinātās formas, gada sākumā organizējām tikšanos Zoom platformā ar **astrologu un vairāku grāmatu autoru Andri Raču** par astroloģiju kā zinātni, astrologa profesiju un 2022.gada prognozēm. Attālinātais formāts daudz vairāk ļauj iespēju pievienoties iedzīvotājiem no citiem novadiem.

Viens no pirmajiem klātienē pasākumiem bija **Eiropas kino vakars kopā ar kinokritiķi Dairu Āboliņu** - par Eiropas kino, par to, kas vispār ir labs kino un kā to skatīties? Klātesošie uzzināja, ko nozīmē “programmēt kinoteātri” no Eiropā labākās kinoteātru kuratores, jo kinoteātris "Splendid Palace", kurā Daira veido programmas, saņēma Europa Cinemas balvu “Best Programming 2021”

Laika posmā no janvāra līdz aprīlim tika realizētas projekta **“Dzīve grāmatā un grāmata dzīvē”** tikšanās ar trīs latviešu prozas un literatūrzinātnes mijiedarbības projekta **“ES ESMU...”** rakstniekiem. 21.janvārī tikāmies ar Andri Akmentiņu, grāmatas **“Meklējot Ezeriņu”** autoru.

18.februārī klausījāmie rakstnieces Ilzes Jansones stāstā par viņas sarakstīto grāmatu **“Laika rēķins”**, savukārt 4.martā Gulbenē viesojās Māris Bērziņš, grāmatas **“Nākotnes kalējs”** autors. No aprīļa līdz novembrim notika projekta **“Viņa stāsts”** pasākumi, kuros ne tikai iepazīnāties ar grāmatu autoriem un viņu stāstiem, bet arī klausījāmie muzikālos priekšnesumos. Tikāmies ar rakstniekiem Osvaldu Zebri, Jāni Joņevu, Aldi Bukšu un dziesminieku, grāmatas **“Sākums mūs atrod pats autoru Kārli Kazāku.**

Maijā organizējam **zīmējumu konkursu bērniem un jauniešiem (8 - 18) “Vienoti Eiropā!”** Konkursa galvenās tēmas - miers, brīvība, solidaritāte, demokrātija. Konkursa darbus varēja apskatīt klātienē izstādē bibliotēkā, Facebook lapā, kā arī ikviens varēja nobalsot par savu mīļāko zīmējumu. Konkursā piedalījās arī ukraiņu bērni un meitene no Ukrainas arī saņēma vienu no 3 galvenajām balvām - dāvanu karti boulinga apmeklējumam kopā ar ģimeni/draugiem.

Iedzīvotājus un vietējos politiķus aicinājām uz **neformālu sarunu ar Eiropas Parlamenta deputātu Ivaru Ijabu** par tēmām, kuras skar mūsu ikdienas dzīvi, kas skar mūsu drošību, politisko situāciju, enerģijas cenu paaugstināšanos un citām jūtīgām tēmām.

Gulbenes novada vidusskolas 12. klases jaunieši, kā arī citi interesenti, **tikās ar žurnālistu Ansi Bogustovu.** Sarunā tika aktualizētas Eiropas vērtības, tās jēga un mūsu ieguvumi. Cieši savijās pašreizējie notikumi Ukrainā ar vēsturi pēc Otrā pasaules kara, vienlaicīgi Ansis aicināja domāt par savu izvēli un rīcību. Atraktīvā veidā tika analizētas sarežģītas situācijas. Semināra noslēgumā visi savas zināšanas un veiklību parādīja Kahoot spēlē.

Lai aktualizētu mūsu valsts drošības aktuālos jautājumus, īpaši civilo aizsardzību, aprīli aicinājām iedzīvotājus, pašvaldības, vietējo drošības institūciju pārstāvjus, kā arī vietējos politiķus uz **diskusiju ar LR Aizsardzības ministrijas parlamentāro sekretāri Baibu Bļodnieci.** Diskusijā aktualizējās mūsu novada civilās aizsardzības jautājumi, par to, kā rīkoties krīzes situācijā. Interesenti diskusijai varēja pieslēgties arī attālināti.

Aprīlī Gulbenes novada bibliotēkas organizētā erudīcijas konkursa “Zini, mini, uzzini” uzvarētāji devās braucienā uz Beļģijas galvaspilsētu Briseli. Šis brauciens bija kā balva, piedaloties un uzvarot divās kārtās - “Eiropa” un “Pasaule”. Šo balvu sagādāja Eiropas Parlamenta deputāts Ivars Ijabs.

Gulbenes pilsētas svētku laikā notika pasākums "Durvis uz pasauli jeb kā neiespējama kļūva iespējama!", kas bija gulbenietes, mārketinga speciālistes un blogeres Elīnas Bērziņas pieredzes stāsts par ceļošanas iespējām ratiņkrēslā, kā to darīt ērtāk, labāk un izdevīgāk. Vienlaikus tas bija emocionāls pārdzīvojums daudziem kopā ar stipru jaunu sievieti, kura, neskatoties uz dzīves grūtībām, bauda dzīvi un ir kā iedvesmojošs piemērs pārējiem.

Septembrī ikvienu iedzīvotājam organizējām lekciju- sarunu par Latvijas sabiedrisko mediju profesionālo ētiku, kara un konfliktu, kā arī gaidāmo vēlēšanu atspoguļojumu medijos. Lektore - Anda Rožukalne, Latvijas Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds.

No 29.jūlija līdz 30. jūlijam Gulbenē tika svinēti pilsētas svētki, to nosaukums- “Ceļojums”. Arī Gulbenes novada bibliotēka piedāvāja ceļot radošumā un jaunās iemaņās. Nedēļas garumā(25.07-29.07), ikviens interesents, varēja piedalīties darbnīcās “Te rāda, raisās un rodas!” Kopā tās bija sešas: cianotipijas, trauku apdrukas, ziepju gatavošanas, šifrēšanas, papīra liešanas un tīmekļošanas, vai pārļošanas darbnīcas. Svētku nedēļā tika zīmēti arī bruģa zīmējumi, pārbaudītas zināšanas par Eiropas savienību, izspēlēta QR kodu spēle “Kas es esmu? Jānis Misiņš”, kā arī baudīta ielu koncertu mūzika.

27.augustā notika pirmā meistarklase, projekta “Doma. Diena. Dzeja” ietvaros, tajā ikviens interesents varēja apgūt radošās rakstīšanas prasmes ar Anželu Jurāni-Bēmani. 28. novembrī norisinājās prozas meistarklase ar rakstnieci un tulkotāju Ievu Melgalvi, 30. decembrī-dzejas meistarklasi vadīja Ivars Steinbergs, bet projektu noslēdza Kārlis Vērdiņš ar dzejas meistardarbniņu, sarunām par rakstniecību un dzejas lasījumiem.

9.septembrī tika organizētas “Dzejas dienas 2022”, piedaloties biedrības “Karantīna|” jaunajiem dzejniekiem(Marta Ulme, Sabīne Rasa Vīra un Džonatans), Gulbenes novada jaunajiem dzejniekiem(Tīna Žmuida, Herta un Mikus Rotavots), kā arī DJ Kress. Pasākums notika pilsētas skvērā, tā veicinot dzejas pieejamību iedzīvotājiem, viņu pilsētvidē un ikdienas gaitās.

Popularizējot un akcentējot dzejas vērtību un nozīmi sākot no septembra, līdz pat gadu mijai organizējām vairākus **dzejas pasākumus**: 27.oktobrī muzikāla tikšanās ar dzejnieku Čaku Veidenu, 3.novembrī Ramonas Runģes un Daigas Kalinkas dzejas vakars “Šis ir mans laiks”, 28.decembrī Gulbenes novada dzejnieku kopkrājuma “Baltās dzejas valsis” lasījums. Cilvēku apmeklējums, interese par dzejniekiem, viņu dzīvi un darbiem pierāda to, ka dzeja un tajā iekļautās sajūtas būs vienmēr aktuālas.

Karjeras nedēļas ietvaros, laikā no 17.oktobrim līdz 21.oktobrim bibliotekāri atklāja savas superspējas 6.klašu skolēniem, jeb aktīvi piedalījās karjeras nedēļā, “Noskaidro savas superspējas”. Bibliotēkā viesojās piecas 6.klases, kuras ar radošu un izzinošu uzdevumu palīdzību mēģināja saprast kādām superspējām ir jāpiemīt, lai strādātu bibliotēkā. Daudz tika runāts arī par to kādas profesijas strādā bibliotēkā, ar ko nodarbojas bibliotekāri, kā grāmatas nokļūst bibliotēkā un kā ir strādāt bibliotēkā. Iepriecināja tas, ka vairāki jaunieši pēc nodarbībām atzina, ka neizslēdz iespēju, ka reiz varētu strādāt bibliotēkā.

Gada noslēgumā saviem bibliotēkas lietotājiem, ukraiņu iedzīvotājiem, kuri šobrīd uzturas Gulbenes novadā, kā arī viesiem **dāvājām sirsniņu latviešu un ukraiņu tradicionālās mūzikas koncertu “Laikā starp latviešu un ukraiņu Ziemassvētkiem”**. Koncertā, kurā klātesošie uzzināja arī vairāk par abu tautu tradīcijām un dziedāšanu, piedalījās dziedātāja, bandūriste darja Leleko no Ukrainas un latviešu tradicionālās dziedāšanas grupa “Saucējas”.

2022.gada izstādes 2.stāva pieaugušo apkalpošanas nodaļā:

- « Janvāris – “Aiz loga” Jelgavnieces Dzintras Žvagiņas foto izstāde
- « Februāris- “Mana pasaule” Kristīnes Dīsneres gleznu izstāde
- « Marts- “Krāsainas dienas lakatos” Stradu pagasta radošās studijas "Magone" apgleznotu lakatu izstāde
- « Aprīlis- “Atmiņas par jūru” Ilvas Ievānes gleznu izstāde, digitālā izstāde bibliotēkas foaje Digitālā izstāde "Rītdienas ES" mūsdienīgā un pieejamā veidā dodot iespēju uzzināt par katru Eiropas Savienības finansēto uzlabojumu gan mūsu katra dzīvē, gan globālā mērogā.
- « Maijs- Ilzes Fersteres gleznu izstāde
- « Jūnijs- Ilzes Hakas adījumu izstāde
- « Jūlijs- "Gadalaiki" Laimas Bakānes mākslas darbu izstāde
- « Augusts- "Iespēja" Gulbenes mākslas skolas absolventu darbu izstāde
- « Septembris- "Kad gadiem es pāri skatos" Gulbenes k/c TLMS "Sagša" bijušo dalībnieku darbu izstāde
- « Oktobris- Brīvprātīgās Sofī foto izstāde
- « Novembris- "Mirkļis, kas paliek" Agritas Brenčas gleznu izstāde
- « Decembris- Sandras Semenkovičas gleznu izstāde

Digitāli radīta satura piedāvājums, saglabāšana, uzskaitē

Pārskata perioda radīts un uzglabāts sekojošs digitālais saturs:

- « Divas digitālās izstādes: “Izzinošas ekspedīcijas Gulbenes novadā” un “Misiņš un Egle. Biogrāfiju līkloči” skatāmas Gulbenes novada bibliotēkas mājas lapā sadaļā Novads.
- « Veikti pieci atmiņu un ekspedīciju stāstu audio ieraksti (5 h) novadpētniecības darba ietvaros.
- « Video ieraksts pasākumam “Uldim Pūcītim – 85”, Latvijas Kultūras akadēmijas Eduarda Smiļģa Teātra muzeja vadītāja, profesora Jāņa Siliņa stāsts (1h 52 min.)
- « Bibliotēkas pasākumu foto fiksācija.

Uzziņu un informācijas darbs – īsi, aprakstoši

Visās Gulbenes novada bibliotēkas **Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļas** struktūrvienībās tiek sniegtas dažāda veida un satura uzziņas par specifiskām tēmām un nozarēm. Tiek sniegti arī daudzveidīgi e-pakalpojumi: valsts un pašvaldību pakalpojumi, banku, apdrošināšanas, sadzīves pakalpojumu, ceļojumu informācija u.c.

Sakarā ar **karu Ukrainā**, pagājušā gadā veicām vairākas uzziņas saistībā ar šo tēmu: studentu referātiem, kā arī cilvēkiem, kuri brauca uz Ukrainu, palīdzējām izplānot maršrutu, sameklēt nepieciešamās kartes un citu informāciju, piemēram, par Mukačevas pilsētu. Cilvēkiem no Ukrainas palīdzējām kārtot uzturēšanās atļaujas, arī tulkot dokumentus, lai varētu aizpildīt nepieciešamās formas, sniedzām informāciju ukraiņu cilvēkiem, kā pierēģistrēt komercdarbību Latvijā.

Jāatzīmē, kopš 2021. gada tika skaidri nodalīta uzziņu veikšana no e-pakalpojumu sniegšanas, kā arī rūpīgāk veikta to uzskaitē.

Interesantākās uzziņas: jūgendstila burti; polineuropātija; sabiedrisko attiecību nozīme karā.

Sarežģītākās uzziņas: kreditoru uzskaitē un analīze; negatīvisms kā modernisma virziens latviešu un ārzemju mākslā, literatūrā; medicīnas pakalpojumi Spānijā invalīdiem; fotogrāfa loma dezinformācijas apkarošanā

Apjomīgākās uzziņas: mobings, tā veidi, psiholoģiskais mobings; mārketinga paņēmieni tūrisma nozarē; iekļaujošā izglītība; pirts un pirtnieka veselība; uzņēmumi Gulbenes novadā, kontaktinformācija; nevalstiskās organizācijas Gulbenes novadā, kontaktinformācija; karš un ētika.

Kopā Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa 2022. gadā sniegusi 5962 dažādas uzziņas. Atsevišķi tiek uzskaitītas tematiskās uzziņas - 2065. No kopējā skaita elektroniski sniegtas 1176 uzziņas.

	Tematiskās uzziņas	T.sk. elektroniskās pēc izpildes	Kopā
Informācijas centrs	419	153	1231
Interneta lasītava	962	962	1092
Abonements	675	21	3554
Novadpētniecības lasītava	85	42	85
Gadā kopā PLAN	2141	1178	5962

Abonementā aizvadītajā gadā reģistrētas 3554 uzziņas, kas ir par 11% mazāk par iepriekšējā gada rādītāju. Daļēji to var izskaidrot ar ierobežojumu atcelšanu, kas ļāva lietotājiem patstāvīgi izvēlēties grāmatas lasīšanai. Lielākā daļa no sniegtajām uzziņām joprojām ir adresālās uzziņas. Tematiskās uzziņas biežāk izmanto studenti. Pēc uzziņu tematikas varam diezgan precīzi noteikt, kādas specialitātes apgūst mūsu novada studējošie. Pagājušā gadā ar lielu pārsvaru dominēja topošie pirmsskolas skolotāji. Un tā, 2022.gadā mums bija iespēja atcerēties skaņu rotaļas un skaitāmpantus, uzzināt, kā atmodināt bērnos radošumu, kā pasakas ietekmē bērna attīstību, un kam jāpievērš uzmanība veselīga dzīvesveida prasmju audzināšanā, kā pareizi komunicēt ar bērnu. Salīdzinājām bērnodārzu modeļus: Frēbela, Šteintera un "Emilio Reggio". Tika meklēti (un atrasti) papildus materiāli par brīvdabas pedagoģiju, sociālo tīklu draudiem, pedagogu darba prestižu.

Izpētījām arī latviešu pirts rituālus, uzzinājām stresa un izdegšanas sindroma mazināšanas paņēmienus, salīdzinājām īres un nomas līgumus. Neiztrūkstoši plašs tematu loks saistīts ar skolnieku jautājumiem, piemēram: dēmoni Japānas tradicionālajā reliģijā; mangas zīmēšanas tehnikas; tetovējumu veidi un dizains; un visbeidzot - Ko nozīmē būt komunistam šodien?. Meklējām informāciju par pielāgoto fizisko aktivitāšu vēsturi ziemeļvalstīs, sociālo darbu ar bezpajumtniekiem, jaunaudžu kopšanu, elektromiegu un stratēģiskās komunikācijas aspektiem starptautiskās attiecībās.

Ar katru gadu pieaug digitālo uzziņu skaits, t.i., uzziņas tiek izpildītas attālināti, visus atrastos materiālus nosūtot lietotājam ar e-pasta starpniecību. Sarežģīto uzziņu izpilde parasti notiek sadarbībā ar Novadpētniecības lasītavu un Informācijas centru. Liekot kopā visus resursus un arī darbinieku pieredzi informācijas meklēšanā, tapa vairākas apjomīgas tematiskās uzziņas. Uzziņu un informācijas darba veikšanā tika izmantots bibliotēkas un uzziņu literatūras krājums, LNB katalogs un uzziņu rīki (Nacionālā bibliogrāfija, Primo), abonētās datu bāzes (Letonika.lv; EBSCO.com; Lursoft.lv) un brīvpieejas resursi, piemēram – periodika.lv; cyberleninka.ru, kā arī digitālā bibliotēka u.c. interneta resursi.

Apmeklētāju konsultācijās vairumā gadījumos bija vajadzīga palīdzība rēķinu apmaksā ar internetbankas starpniecību, kā arī rēķinu saņemšanā e-pastā.

Tika sagatavoti aktīvāko lasītāju vidū ļoti populāri anotēti jaunieguvumu saraksti. Aizvadītajā gadā tādi bija 6. Tie ļauj lasītājiem īsā laikā iepazīties ar bibliotēkas jaunākās literatūras klāstu, sastādot personīgus lasīšanas plānus. Saraksti bija pieejami bibliotēkas mājaslapā, kā arī nosūtīti interesentiem ar e-pasta starpniecību.

Novadpētniecības lasītavā tiek sniegtas ne tikai ar novadu saistītas uzziņas. No 85 sniegtajām uzziņām 30 nebija saistītas ar novadpētniecības tēmu. Interesantākās un arī apjomīgākās – par krāsošanu ar dabas krāsvielām, dzelzceļa vēsturi Latvijā, mediji un žurnālista darbs Latvijā okupācijas laikā (1940-1990), pieredzes stāsti par dzīvi pēc insulta, iespējas bez maksas lejuplādēt dažādu skaņdarbu notis taustiņinstrumentiem, senās kartes ar mājvārdiem Latvijā.

Visbiežāk sniegtais atbalsts Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļā e-pakalpojumu veikšanā:

Dažādi valsts iestāžu e-pakalpojumi: uzziņas no Uzņēmuma reģistra, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (dzīvesvietas deklarēšana, eID karte), palīdzība e-paraksta izmantošanā, Valsts ieņēmumu dienesta (VID), Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (Invaliditātes pensijas pārrēķināšana, Informācija par prognozējamo vecuma pensijas apmēru, Pabalsts mirušā pensijas saņēmēja laulātajam, Uzkrātā valsts fondētās pensijas kapitāla izmantošanu nāves gadījumā pirms vecuma pensijas piešķiršanas), Valsts Zemes dienests (kadastrs.lv, īpašuma meklēšana, īpašuma vērtība un nodokļu nomaksa), Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra (precīzas kartes, vietvārdu datubāze).

Informācijas iegūšana no Datamed (veselības izmeklējumi), e-CSDD (vadītāja eksāmens, informācija par auto tehnisko stāvokli, īpašnieka sodiem un pārkāpumiem, darbības ar transportlīdzekļiem, pieteikšanās tehniskajai apskatei utml.)

Palīdzība komercpakalpojumu veikšanā: Palīdzība veikta avio, autobusu un prāmju biļešu iegādē, naktsmāju rezervēšana ceļotājiem Booking.com, naudas pārvedumi ar internetbanku, Western Union, Westeincard, Paysera, Paysend un PayPal starpniecību, darbības Swedbank, SEB un Citadele bankās, kontu pārskati, regulāro un automātisko maksājumu izveidošana.

Ir palīdzēts preču iegādē no Latvijas un ārvalstu interneta veikaliem, muitas nodokļu nomaksāšanā, pirkšanas/pārdošanas/darba meklēšanas/īpašuma izīrēšanas sludinājumu ievietošanā, makšķerēšanas atļauju iegūšanā, apdrošināšanas kompāniju pakalpojumu pirkšanā, ceļošanas atļauju iegūšanā, degvielas karšu, preses izdevumu abonēšanas noformēšanā.

Kopā Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa 2022.gadā veikusi 3382 konsultācijas par e-pakalpojumiem. Visvairāk konsultācijas bibliotēkas apmeklētāji saņēmuši Informācijas centrā (1809), kam seko Interneta lasītava (1483). Ne visas konsultācijas par e-pakalpojumu veidiem tiek uzskaitītas, galvenās ir redzamas apkopotā tabulā, skat. zemāk.

	Latvija.lv	VID	Elektrum	Bankas	Citas	Kopā
Informācijas centrs	85	61	45	395	1223	1809
Interneta lasītava	88	55	112	988	240	1483
Abonements	-	-	-	53	11	64
Novadpētniecības lasītava	1	1	-	4	20	26
Gadā kopā PLAN	174	117	157	1440	1494	3382

Bibliotēkas izglītojošā darbība

Kopš 2008.gada bibliotēkā ir savs Reģionālais mācību centrs, kas nodrošina izglītošanās iespējas iedzīvotājiem un sniedz profesionālās pilnveides iespējas bibliotekāriem. Mācību centrā ir licencētas 7 pieaugušo neformālās izglītības programmas:

- « Bibliotekārā darba pamatzināšanas (36h),
- « Medijpratība (2h),
- « E-pakalpojumu un e-komercijas iespējas (4h),
- « Elektroniskie resursi un informācijas meklēšana (4h),
- « Datora un interneta lietošanas prasmes I (16h),
- « Datora un interneta lietošanas prasmes II (22h),
- « Radi savu dzimtas stāstu pats (12h).

2022.gadā licences tika pagarinātas 4 programmām.

Nemainīgi jau vairāku gadu garumā populārākā programma ir Datora un interneta lietošanas prasmes I. 2022.gadā šīs programmas mācībās piedalījušies 62 dalībnieki no Gulbenes, Stariem, Beļavas un Lizuma pagasta. Liels prieks šīs mācības vadīt pagastu bibliotēkās, jo ir iespēja iepazīties ar vietējiem cilvēkiem un palīdzēt viņiem apgūt digitālo tehnoloģiju lietošanu, kas ikdienā daļai iedzīvotāju aizvien ir sveša.

2022.gadā Gulbenes novada iedzīvotāji izteica vēlmi piedalīties **pieaugušo neformālās izglītības programmas “Radi savu dzimtas stāstu pats”** mācībās Druvienā un Gulbenē. Patiess gandarījums bija tad, kad cilvēki uz mācībām nāca sagatavojušies un jau sameklējuši informāciju par saviem vecvecākiem un citiem radniekiem. Lektorēm bija vieglāk palīdzēt un atbalstīt dzimtas koka veidošanas procesā. Pārskata periodā šajās mācībās piedalījās 12 dalībnieki.

No 21. - 25.martam Gulbenes novada bibliotēkā un pagastu bibliotēkās norisinājās **Digitālās nedēļas aktivitātes**. Kopumā nedēļas pasākumos piedalījās 228 dalībnieki. Visvairāk apmeklētais seminārs bija "Latvija.lv iespējas," ko apmeklēja 23 dalībnieki. Cilvēki aktīvi konsultējās arī par Gada ienākumu deklarācijas aizpildīšanu, dažādām internetbankas iespējām, E-veselības iespējām un arī par ikdienas datora lietošanu. Digitālās nedēļas aktivitātes notika attālināti, sakarā ar valstī noteiktajiem ierobežojumiem.

Mācību centrs **sadarbībā ar brīvprātīgajiem jauniešiem regulāri organizē dažādu valodu nodarbības**. 2022.gadā tika organizētas franču, itāļu un angļu valodu nodarbības. Mācības

notiek neformālā gaisotnē bez pārbaudes testiem un eksāmeniem, uzsvāru liekot uz runāšanas prasmes pilnveidošanu. Gulbenes novada iedzīvotāji šīs valodu nodarbības jau ir iecienījuši un labprāt tās apmeklē.

Pieaugušo neformālo izglītības programmu mērķauditorija visbiežāk ir seniori un bezdarbnieki, bet valodu nodarbības apmeklē arī jaunieši un strādājošie, tāpēc ir gandarījums, ka mērķauditorija ir daudzveidīga.

Gulbenes novadā cilvēki joprojām ir aktīvi un ar vēlmi iesaistīties dažādās mācībās, kā arī apgūt ko jaunu. Priekšroka tiek dota klātienē mācībām, tomēr daudzi atzīst, ka ērtāk ir pieslēgties attālināti. Ļoti liels prieks, ka iedzīvotāji arī ikdienā zvana un konsultējās par dažādām aktualitātēm saistībā ar digitālo tehnoloģiju lietošanu. Pārskata periodā notika 87 konsultācijas - tās bija gan telefoniskas, gan klātienē. Tabulā redzamas konsultāciju tēmas un dalībnieku skaits.

Tabula “Konsultācijas un dalībnieku skaits”

Nr.	Konsultāciju tēma	Dalībnieku skaits
1.	E-pakalpojumu lietošana	29
2.	Dažādu tiešsaistes platformu lietošana	24
3.	Datora lietošana ikdienā	18
4.	Sociālo tīklu lietošana	9
5.	Mobilā telefona lietošana	7

Tabulā redzams, ka populārākā konsultāciju tēma ir E-pakalpojumu lietošana (latvija.lv, gada ienākumu deklarācijas iesniegšana, banku pakalpojumi u.c.). Nedaudz mazāk konsultācijas tika sniegtas par tiešsaistes platformu lietošanu (ZOOM, webex, MS Teams). Trešā populārākā tēma bija datora lietošana ikdienā (bilžu ielāde un saglabāšana, darbs ar internetu, e-pasta lietošana, darbvirsma sakārtošana u.c.).

Bibliotēka iesaistījās Gulbenes novada pašvaldības īstenotajā projektā “Digitālās prasme visiem”, četrām bibliotekārēm dodoties uz Itāliju apgūt digitālos rīkus: Canva, StoryBoard, Genial.ly, Venngage, FlixClip. Sagatavotas un vadītas četras praktiskās nodarbības, iepazīstinot novada skolotājus un bibliotekārus ar digitālajiem rīkiem.

Medijpratība

Bibliotēkas Reģionālā mācību centra viena no 7 licencētajām programmām ir “Medijpratība”. 2022.gadā šī pieaugušo neformālās izglītības programma tika atkārtoti licencēta uz diviem gadiem. Programma ir paredzēta vidusskolas klašu skolēniem, bet nodarbības šajā programmā pārskata periodā nenotika.

Iedzīvotājiem, kā arī bibliotekāriem martā tika organizēta nodarbība - lekcija “Atpazīt dezinformāciju: kā pārbaudīt faktus, attēlus un video”. Dalībnieki iepazīst dezinformācijas un misinformācijas veidus, praktiski iemācījās pārbaudīt faktus, attēlus, fotogrāfijas, video. Vadīja medijpratības eksperte un pasniedzēja Klinta Ločmele.

Pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība iedzīvotājiem

2022.gadā Pašvaldības dokumentu datubāzē, kur pieejami Gulbenes novada domes sēžu protokolu un citu apstiprināto dokumentu apraksti un pilnie teksti, tika izveidoti 140 jauni ieraksti, salīdzinājumam 2021.gadā - 134 jauni ieraksti, 2020.gadā - 167 ieraksti. Pašvaldības dokumentu datubāze publiski pieejama Gulbenes novada bibliotēkas mājas lapā.

Arī izdrukātā veidā Informācijas centrā pieejami Gulbenes novada pašvaldības sēžu protokoli, kā arī pieņemtie lēmumi, saistošie noteikumi, plānošanas dokumenti.

Bibliotēkā iespējams saņemt informāciju par valsts un pašvaldības atbalsta iespējām iedzīvotājiem. No oktobra sniedzām informāciju un iedzīvotājiem palīdzējām aizpildīt pieteikumus, piesakoties valsts atbalstam apkurei.

Elektroniskais katalogs kā pakalpojums

BIS ALISE izmanto 18 publiskās bibliotēkas – Gulbenes novada bibliotēka un 17 pagastu bibliotēkas. 2023. gadā BIS ALISE tiks izmantota arī Lejasciema pagasta bibliotēkas pakalpojumu sniegšanas vietā “Sinole”, tāpēc jau no 2022. gada oktobra notika krājuma svītrkodu un inventāra numuru salīdzināšana ar sistēmu un darbinieces apmācība Cirkulācijas moduļa lietošanā. Visas publiskās bibliotēkas izmanto Cirkulācijas, Komplektēšanas un SBA moduljus.

Tabula “BIS ALISE izmantošana”

Gulbenes novads	Bibliotēku skaits	Cik bibliotēkas strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Autorizēti lietotāji (2022)	Pasūtīts (Web) eksemplāru (2022)
			Cirkulācija	SBA	Komplektēšana		
Publiskās bibliotēkas	18	18	18	18	18	3206	3151
Skolu bibliotēkas	8	7	5	1	1	661	-

No izglītības iestāžu astoņām bibliotēkām BIS ALISE izmanto septiņas. Piecas skolu bibliotēkas izmanto Cirkulācijas moduli, viena – SBA moduli, viena - Komplektēšanas moduli. Jāatzīst, ka ne visas skolu bibliotēkas, kurās ir BIS ALISE, strādā ar to pilnvērtīgi. Kad COVID-19 pandēmijas laikā darbs notika attālināti, darbs sistēmā pārsvarā nenotika. Liela nozīme ir arī tam, ka no astoņiem skolu bibliotēku darbiniekiem tikai trīs ir pilna darba likme, pārējiem – samazinātas un pat ļoti minimālas.

Gulbenes novada bibliotēku elektroniskajā kopkatalogā uz 2022. gada 31. decembri bija 65158 ieraksti. 2022. gadā katalogs papildinājies par 1255 ierakstiem. Pārsvarā jaunie ieraksti tika veidoti Gulbenes novada bibliotēkā, arī pagastu un skolu bibliotēkas pašas importēja jaunus aprakstus, izmantojot Z39.50.

2022. gadā Gulbenes novada bibliotēka pievienojās jaunā publiskā kataloga (WebPAC) lietošanai. Ļoti liela nozīme ir kataloga vizuālajam saturam – grāmatu vākiem. 2022. gadā Gulbenes novada elektroniskā kopkataloga 860 ieraksti tika papildināti ar anotācijām – īsu grāmatas satura izklāstu un grāmatas vāka attēlu. Jācer, ka tuvākajā laikā lietotāji jaunajā katalogā varēs arī autorizēties un pasūtīt izdevumus, nepārslēdzoties uz iepriekšējo versiju. Arī meklēšanas funkcionalitāte vēl jāuzlabo.

Tabula "Autorizētie lietotāji"

	2020	2021	2022	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvie lietotāji kopā	2950	2520	2980	-15%; +18%
Autorizētie lietotāji kopā	1383	1257	1329	-9%; +6%
Autorizētie lietotāji pārskata periodā	251	194	175	-23%; -8%

Autorizācijas dati konsekventi tiek piešķirti katram pieaugušajam bibliotēkas lietotājam, kurš ikdienā izmanto internetu. No lasītājiem, kuri izmantoja abonementa pakalpojumus 2022.gadā, 72% ir autorizēti. Biežāk izmanto rezervēšanas iespējas, taupot laiku, tālmācībā studējošie. Patstāvīgi pasūtīto grāmatu skaits pērn samazinājās par 6%, kas izskaidrojams ar ierobežojumu atcelšanu. Lasītāji ar prieku izmantoja iespēju izvēlēties grāmatas klātienē.

Digitalizācija

Pārskata periodā Gulbenes novada publiskajās bibliotēkās nav veikta materiālu digitalizācija.

Iekšzemes un starptautiskais SBA

Tabula "SBA rādītāji"

SBA	2020	2021	2022
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	57	89	109
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	688	681	853

Pārskata periodā SBA pakalpojumus izmantoja 53 (+19) lasītāji. No novada bibliotēkām aizņēmāmies izdevumus, kuri nav saglabājušies mūsu krājumā, pārsvarā senāk izdotos bestsellerus, kā arī mācību literatūru un jaunumus ātrākai lietotāju pieprasījumu apmierināšanai.

Atšķirībā no iepriekšējiem gadiem, biežāk izmantojām LNB krājumu. 2022. gadā tika pieprasīti 13 izdevumi, pārsvarā 60. – 70. gadu Latvijas pilsētu ceļveži un vecas lauku tehnikas (traktoru) restaurācijai nepieciešamas rokasgrāmatas un tehniskie apraksti.

No Gulbenes novada bibliotēkas krājuma SBA kārtā izpildīti pavisam 853 (+172) novada bibliotēku pieprasījumi. SBA kārtā grāmatas pieprasīja praktiski visas (17) novada bibliotēkas. Īpaši laba sadarbība izveidojās ar Stāmerienas pagasta, Daukstu pagasta un Stradu pagasta Stāžu bibliotēku vadītājiem, kuras 2022.gadā saviem lasītājiem kopsummā piegādāja 522 grāmatas no mūsu krājuma. 2022.gadā SBA pakalpojumus izmantoja arī Sveķu skolas bibliotēka.

Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā

Gulbenes novada bibliotēkai trūkst telpu lielākiem publiskiem pasākumiem. Ar savām aktivitātēm un saturu spējām radīt interesi iedzīvotājos un bieži vien pulcinām kuplu skaitu apmeklētāju, kā arī esam novērojuši, ka pasākumu dažādība nodrošina pilnīgi atšķirīgu iedzīvotāju apmeklējumu. Tuvākajā piecgadē plānojas Dzimtsarakstu nodaļas (šobrīd atrodas bibliotēkas 3.tāvā) atrašanās vietas maiņa, kas sniedz iespēju perspektīvā domāt par bibliotēkas paplašināšanos.

Iespēja apgūt 3.stāva telpas sniegs vēl vienu problēmjaucējuma risinājumu - uzstādīt āra liftu pie bibliotēkas ieejas (Bibliotēkas arhitektūra ar visos stāvos ierīkoti vestibiliem un lielajiem logiem, ļauj veiksmīgi realizēt šo ideju, "upurējot" esošo direktora kabinetu un rodot tam vietu 3.stāvā.) Bibliotēkas pakalpojumu pieejamība visām iedzīvotāju grupām, tajā skaitā senioriem un cilvēkiem ar kustību traucējumiem ir pamatvajadzība, tāpēc šis tehniskais risinājums ir akūta vajadzība.

6. KRĀJUMS

Krājuma komplektēšanas politika un organizācija

Krājuma komplektēšana 2022. gadā tika veikta saskaņā ar “Gulbenes novada bibliotēkas krājuma attīstības politiku 2021.-2025. gadam”. Prioritātes - veidot universālu, kvalitatīvu un aktuālu krājumu, lai garantētu mūsdienīgas, patiesas un pārbaudītas informācijas pieejamību ikvienam iedzīvotājam, atbalstītu formālo izglītību un mūžizglītību, attīstītu un pilnveidotu lasīšanas iemaņas bērniem un jauniešiem un radītu iespēju ikvienam saturīgi pavadīt brīvo laiku.

Bibliotēkas krājums ar jaunieguvumiem tika papildināts katru mēnesi, pārsvarā tos iegādājoties SIA Latvijas Grāmata un Zvaigzne ABC. Pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā tika īpaši rūpīgi izvērtēts bibliotēkā esošais krājums krievu valodā un izslēgtas grāmatas, kas satur slavinošu informāciju par Krieviju un tās militārajiem spēkiem.

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

Tabula “Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums”

	2020	2021	2022
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	13497	12841	13184
<i>t. sk. grāmatām</i>	10504	9500	9780
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	2298	2112	2015
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	2711	3102	3152

Finansējums krāj. uz 1 iedz.skaita pagastā, pilsētā, reģionā	1,78	1,72	1.81
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	13497	12841	13184

Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, 2022. gadā Gulbenes novada bibliotēkas krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums palielinājies par 3%. Arī finansējums grāmatām palielinājies par 3%. Neskatoties uz šo palielinājumu, jaunas grāmatas nopirktas par 13% mazāk kā iepriekšējā gadā (plašāk sadaļā Krājuma rādītāji). Lai gan Latvijā izdoto grāmatu cenas pieauga, tomēr piešķirtā finansējuma ietvaros bija iespēja nodrošināt bibliotēku ar jaunākajiem izdevumiem vienā eksemplārā. Pateicoties programmai “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”, varējām papildināt krājumu ar paaugstināta pieprasījuma literatūras otro eksemplāru, lai samazinātu lasītāju rindas uz izdevumu.

Rekatalogizācija

Visās Gulbenes novada publiskajās bibliotēkās krājums ir 100 % rekatalogizēts. Četrās izglītības iestāžu bibliotēkās krājums ir 100% rekatalogizēts, trijās – 60-80% no krājuma.

Krājuma pārbaude (inventarizācija)

Pārskata periodā Gulbenes novada bibliotēkās krājuma pārbaude (inventarizācija) nav veikta.

Krājuma rādītāji

Tabula “Krājuma rādītāji”

	2020	2021	2022
Jaunieguvumi kopā	2433	2208	2192
<i>t. sk. grāmatas</i>	1356	1220	1210
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	238	232	208
<i>t. sk. bērniem</i>	310	271	264
Izslēgtie dokumenti	3495	2792	2883
Krājuma kopskaits	50657	50073	49382
Grāmatu krājuma apgrozība	1.39	1.55	1.48
Periodisko izdevumu apgrozība	5.04	6.16	4.90

Jaunieguvumu kopējais skaits ar katru gadu samazinās, sevišķi par pašvaldības piešķirto finansējumu pirktie dokumenti. Pārskata periodā iegādātas 844 grāmatas, tas ir par 122 (13%) mazāk kā iepriekšējā gadā. 2022. gadā Latvijā izdevējdarbību skāra papīra krīze, samazinājās latviešu valodā izdoto grāmatu skaits, arī grāmatu cenas pieauga. Pārskata periodā krājumu papildināja 1210 grāmatas: 844 pirktas par pašvaldības finansējumu, 308 – dāvinājumi un bezatlīdzības izdevumi, 61 – programma “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”, 8 – “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2022”. No grāmatām vislielāko daļu sastāda daiļliteratūra (59%) un izdevumi bērniem (22%), pārējās – literatūra dažādās nozarēs. Valodas: 73% grāmatu latviešu valodā, 21% - krievu valodā, 5% - angļu valodā un 1% ukraiņu valodā. Grāmatas krievu valodā

tika iegādātas “Intelektuālā grāmata”, arī dāvinājumā bija daudz izdevumu krievu valodā. Grāmatas ukraiņu valodā tika saņemtas no Latvijas Nacionālās bibliotēkas.

Izslēgtie dokumenti. Pārskata periodā no Gulbenes novada bibliotēkas krājuma tika izslēgti maz pieprasīti, nolietoti dokumenti un liekie dubleti. 2022. gadā izslēgtas 1964 grāmatas, 901 seriālizdevums, 7 audiovizuālie dokumenti, 6 elektroniskie dokumenti un 5 spēles. Tika izvērtēts krājums krievu valodā, īpaši tāda sērija kā “Спецназ” un līdzīga satura darbi, kas slavina Krievijas militāros spēkus. No izslēgtajām grāmatām 450 (23%) bija krievu valodā.

Pārskata periodā krājuma kopskaits Gulbenes novada bibliotēkā samazinājies par 1,4%. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, samazinājusies apgrozība gan grāmatu krājumam par 4,5%, gan periodisko izdevumu krājumam par 20,5%. 2022. gadā tika atcelti COVID-19 ierobežojumi, un cilvēkiem palika mazāk brīvā laika lasīšanai.

Datubāzes

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”

Dabubāze	2020	2021	2022
Letonika			
skatījumi	316	469	1233
piekļuves sesiju skaits	355	348	554
News			
lejuplāžu skaits	388	794	983
Lursoft	89	78	40
Ebsco	10979	6397	4532
EBSCO E--book	1398	1031	469
Leta Arhīvs	1486	2317	299
Leta Nozare		910	1229
Ifinances	47	52	69

Vislielākā pozitīvā dinamika ir datubāzei “Letonika”. Statistika ir gan par klātienē, gan attālināto izmantošanu. Īpaši pieauguši skatījumi. Datubāzes izmantošanas pieaugums, mūsdiā, saistīts gan ar popularizēšanas pasākumiem, vairāk tika izsniegtas attālinātās piekļuves, gan arī ar popularizēšanas darbu sociālajos tīklos, skat. Krājuma un datubāzu popularizēšana, kā arī ar apmācību organizēšanu skolēnu grupām.

Nedaudz pieaugusi datubāzes News.lv, Nozare.lv un ifinances.lv statistika. Diemžēl mazāk izmantota šajā gadā bijusi datubāze EBSCO, neskatoties uz popularizēšanas pasākumiem. Eiropas brīvprātīgie sociālajos tīklos Facebook un Instragram sagatavoja 7 ierakstus par EBSCO iespējām.

Krājuma un datubāzu popularizēšana

(Skatīt tabulu “Krājuma un datubāzu popularizēšana” pielikumā Nr.2, 71.lpp.).

Krājuma popularizēšanas nolūkos abonementa telpās regulāri tiek izlikta dažāda satura literatūras izstādes. 2022. gadā tādas bija 20. Lielāko lasītāju atzinību guva izstāde: “**Tālajos krastos**” (romāni, kuros notikumi risinās eksotiskajās zemēs); “**Mieru, tikai mieru!**” (pašpalīdzības

grāmatas iekšējā miera un harmonijas saglabāšanai); **“Ko mēs nezinām par Latviju”** (interesanti fakti par Latvijas mistiskajām vietām un vēstures maz pētītiem jautājumiem); **“Uzzini, kā!”** (padomi dažādām dzīves situācijām); kā arī **“... stiprāka par nāvi”** – (izcili romāni par mīlestību).

Apmeklētāju vērībai katru gadu tiek piedāvātas lielākajiem gadskārtu svētkiem veltītas grāmatas, kā arī izstādes par godu mūsu novada literātiem, atzīmējot jubilejas.

Tikšanās ar rakstniekiem, dzejniekiem, publicistiem vienmēr tiek papildinātas ar nelielām tematiskām izstādēm. Pēc pasākuma grāmatas parasti tiek “izķertas”. Pērn pēc tikšanās ar autoru Aldi Bukšu interese bija tik liela, ka uz abām viņa sarakstītajām grāmatām izveidojās ievērojama rinda.

Tradicionāli tiek izvietotas un regulāri papildinās jaunāko grāmatu izstādes krājuma plauktos, kuras palīdz lietotājiem vieglāk orientēties attiecīgās nozares jaunumos.

Programma “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”

Programmā “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām” Gulbenes novada 18 bibliotēkām piešķirtā naudas summa grāmatu iegādei bija 4784,04 EUR. Pārskata periodā programma tika sadalīta 2 posmos, 1. posmā tika iegādāti 230 eksemplāri, 2. posmā – 221 eksemplārs. Par programmas nepieciešamību liecina grāmatu izsniegums. Visu iepirkuma grāmatu apgrozība 2022. gadā (jūnijs-decembris) ir 1,7.

Programmas posmi	Eksemplāru skaits	Izsniegums
1. posms	230	483
2. posms	221	280
Kopā:	451	763

Pagastu bibliotēkas pārsvarā papildināja krājumu ar grāmatām bērniem un daiļliteratūru. Gulbenes novada bibliotēkā uzsvars vairāk tika likts uz piedāvātās nozaru literatūras iegādi, tā bija laba iespēja papildināt krājumu gan ar satura, gan cenas ziņā vērtīgām grāmatām. Piedāvāto grāmatu saraksts bija plašs, bibliotēkām bija iespēja izvēlēties jaunāko literatūru atbilstoši piešķirtajai naudas summai. Apmēram puse no novada bibliotēku izvēlētajām grāmatām bija izdevumi bērniem, īpaši izdevniecības “Liels un mazs” izdevumi. Pozitīvi, ka programma 2022. gadā tika sadalīta 2 posmos, jaunākās grāmatas bibliotēkās bija ātrāk pieejamas lasītājiem.

2022. gada iepirkuma grāmatas bibliotēkās atpazīstamas pēc īpašas uzlīmes. Programmas “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām” publicitāte: Gulbenes novada bibliotēkas un pagastu bibliotēku Facebook kontos un reģionālajā laikrakstā “Dzirkstele”.

Darbs ar parādniekiem – aprakstoši (pēc izvēles)

Grāmatas un žurnālus var ērti nodot grāmatu nodošanas ierīcē, kas novietota pie bibliotēkas ārdurvīm. Tā ir izdevīga tiem lietotājiem, kas ne katreiz var paspēt bibliotēku apmeklēt darba laikā, kā arī tiem, kas aizkavējuši grāmatu nodošanas termiņu.

Ikdienā, rūpējoties par izdevumu pieejamību, savlaicīgi apzinājām tos lietotājus, kuri aizkavē grāmatu nodošanas termiņu – sūtījām īsziņas, elektroniskās vēstules, kā arī atgādinājām telefoniski. Pēdējos gados praktiski netiek pielietota Bibliotēkas lietošanas noteikumos atrunātā kavējuma nauda. Atliek nostiprināt dzīves ieviestas izmaiņas, lai prakse sakrīt ar normatīvajos dokumentos rakstīto.

Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības

2022. gadā izdevējdarbību skāra krīze, grāmatu cenas pieauga, un tās tika izdotas maz, tādēļ samazinājies gan jaunieguvumu skaits, gan krājuma kopskaits. Liela nozīme bibliotēku krājuma papildināšanā ir valsts atbalstītajam grāmatu iepirkumam. Pozitīvi, ka tas notika divos posmos, un grāmatas bija ātrāk pieejamas lasītājiem.

Gulbenes novada bibliotēkā ir nepieciešama krātuve, jo aktīvā krājuma daļa ir diezgan pieblīveta un grūti pārskatāma. Bibliotēkas pagrabstāvā 2022. gadā sākām iekārtot telpu, kur glabāt maz izmantotus dokumentus un dubletus. Darbs pie krātuves izveides turpināsies 2023. gadā.

7. DARBS AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM

Darbs ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji

Darbu ar bērniem un jauniešiem veic Gulbenes bērnu bibliotēka, kas ir Gulbenes novada bibliotēkas struktūrvienība. Mūsu mērķauditorija ir pirmskolas vecuma bērni, skolēni no 1.līdz 9.klasei, vecāki un pedagogi, pagastu bibliotekāri, kā arī citi interesenti. Esam arī metodiskais un konsultatīvais centrs Gulbenes novada pagastu bibliotēkām.

Gulbenes pilsētā 2020.gadā notika vērienīga skolu reforma, kuras rezultātā tika izveidota viena liela mēroga skola - Gulbenes novada vidusskola. Ar šīs skolas skolēniem un pedagogiem notiek visciešākā sadarbība. Esam gandarīti, ka skolas skolotāji vienmēr ir bijuši atsaucīgi un labprāt izmanto Gulbenes novada bibliotēkas piedāvājumus, arī Bērnu bibliotēkas piedāvājumus. Katra mācību gada sākumā tiek sagatavots **piedāvājums skolām**, kurš aktīvi tiek izmantots dažādās klašu grupās. Piedāvājumu var aplūkot: <https://ej.uz/encc>

Gulbenē ir trīs pirmsskolas izglītības iestādes, kas arī ir aktīvas sadarbībā ar bibliotēku. 2022. gads beidzot ir bijis aktīvs piedāvāto iespēju ziņā un esam priecīgi, ka šīs iespējas tika izmantotas. Priecē Gulbenes pirmsskolas izglītības iestāžu vecāko un sagatavošanas grupu iesaistīšanās Bērnu žūrijas grāmatu lasīšanā. (Skatīt: “Veiksmīgākās lasīšanas aktivitātes”, 43.lpp.)

Kopumā 2022. gadā klātienē ir notikuši 142 pasākumi. 2022. gadā bibliotēka ir atsākusi strādāt pilnā apjomā, lai arī pirmie trīs mēneši vēl pagāja pandēmijas ēnā. Gada sākumā īpaši domājām par jaunāko lasītāju piesaisti bibliotēkai. Lasītāji līdz 12 gadiem bibliotēkā varēja atrasties tikai kopā ar vecākiem.

Kā interesantu vērtējam piedāvājumu klasēm – **Bibliotēkas stunda**. Gada sākumā, kad spēkā vēl bija ierobežojumi, iepriekš piesakoties klase savā burbulī varēja apmeklēt bibliotēku 1 stundu, lai skolēni šajā laikā varētu netraucēti izvēlēties grāmatas.

2022. gadā arī bērnu lasītava ir atsākusi pilnvērtīgu darbu. Lasītavas galvenais krājums – spēles un žurnāli – aktīvi tika izmantoti. Spēļu izsniegums 2022. gadā salīdzinot ar 2021. gadu ir pieaudzis par vairāk nekā 300%. To pašu var teikt arī par DVD filmu un žurnālu izsniegumu. Arī vasaras periods bija krāsains un aktīvs - kopumā tika organizētas 20 **Āra lasītavas**, kuras pārsvarā ir apmeklējuši bērni (399 bērni un 205 pieaugušie). Lasītavā bērni varēja spēlēt spēles, lasīt grāmatas, kā arī darboties radoši – zīmēt, līmēt un krāsot.

Vasarā tika realizēta trešā nometne bērniem **Sekojoš pavadieniem 3**, kuras ietvaros bērniem bija iespēja apmeklēt 5 novada pagastus un iepazīt to kultūrvēsturiskās vietas.

Jau sesto gadu popularitāti gūst **vasaras periodā grāmatu saraksti skolēniem**. Kopš 2020. gada tie tiek veidoti skolēniem līdz 9.klasei (iepriekšējos gados līdz 6.klasei). Grāmatu

sarakstus veidojam apjomīgus, lai skolēniem nav jāstāv rindās pēc grāmatām. Līdz 6.klasei grāmatas tiek sadalītas pēc tematiem – literārās pasakas, fantāzijas žanrs, stāsti, romāni un dzeja. Skolēniem no 7. klases saraksti ir sadalīti trīs blokos – latviešu autoru darbi, ārzemju autoru darbi un dzeja.

Turpinām komplektēt **grāmatu kastes pirmsskolas izglītības iestādēm**. Jau 13 gadus 3x gadā Grāmatu kastes ceļo uz bērnudārziem. Pirms komplektēšanas tiek noskaidrotas katra bērnudārza vajadzības un grāmatu kastē nonāk tieši tās grāmatas.

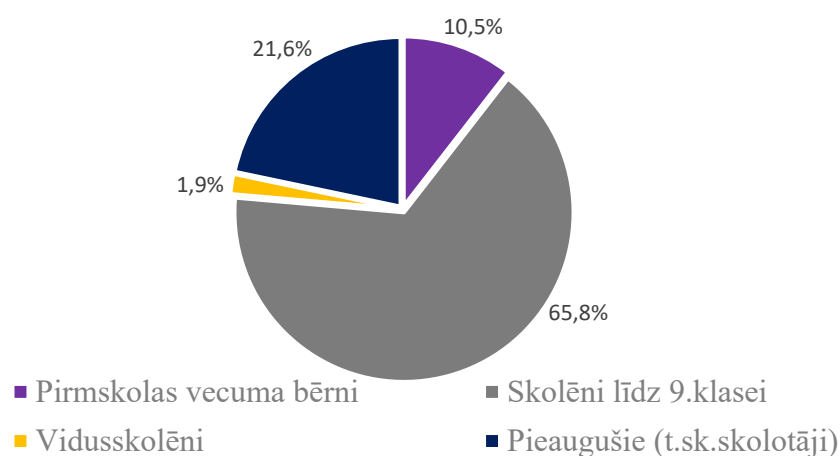
Atsākām arī **Grāmatu starta aktivitātes**. Gulbenes pusē to sauc par runča Misiņa mazo gudrinieku skoliņu. 2022. gadā gan notika tikai trīs nodarbības, taču bijām gandarītas par lielo pieteikumu skaitu, vairāk nekā 20 ģimenes, kurās aug 3 -4 gadus veci bērni, bija aktīvi nodarbību apmeklētāji.

Klātienē pēc divu gadu pārtraukuma organizējam gan **Skalās lasīšanas sacensība 5. klašu skolēniem, gan literārās stundas un jauno grāmatu apskatus**.

Līdz ar ierobežojumu atcelšanu un aktivitāšu uzsākšanu, Gulbenes bērnu bibliotēkā galvenie darba rādītāji ir pieauguši. Reģistrēto lietotāju skaits ir pieaudzis par 25%, apmeklējums par 104% un izsniegums par 24%, tomēr aizvien neesam sasnieguši 2019. gada līmeni. Ir jāatzīst arī tas, ka lasītāju kopskaita mīnus, salīdzinājumā ar 2019.gadu ir skaidrojams ar iedzīvotāju līdz 18 gadiem samazinājumu novadā kopumā.

Diagrammā attēlots bērnu bibliotēkas reģistrēto lietotāju sadalījums pēc vecumiem. Protams, salīdzinot ar 2021. gadu ir vērojams pieaugums visās kategorijās, izņemot pirmsskolas lasītāju grupā. Skaidrojums varētu būt šāda vecuma bērnu samazinājums vispār, jo 2022. gadā pirmsskolas bērni bija vieni no aktīvākajiem apmeklētājiem bibliotēkā. Būtiski ir arī tas, ka aizvien pirmsskolas vecuma bērni netiek pierakstīti bibliotēkā, kaut vecāki gana bieži to apmeklē un tiek lasītas arī grāmatas, šādā veidā pieaug tikai izsniegums bērna vecākiem. Salīdzinoši liels pieaugums ir skolēnu skaitam – ja 2021. gadā bija 615, tad 2022. gadā jau 812. Arī pieaugušo lasītāju skaits, kuri apmeklē bērnu bibliotēku ir palielinājies – no 177 2021. gadā līdz 260 2022. gadā.

Diagramma “Lasītāju sadalījums Bērnu bibliotēka 2022.gadā”

Tabula "Vidējie rādītāji Bērnu bibliotēkā"

	2022	2021	2019
Vidējais apmeklējums	52	40	75
<i>līdz 18.g.</i>	46	27	67
Vidējais apmeklējums uz vienu lasītāju	12	11	16
Vidējais izsniegums dienā	90	72	118
Vidējais izsniegums grāmatām	63	64	77
<i>Bērnu grāmatas (B+J)</i>	35	39	38
Vienā dienā izsniegtas DVD filmas	6,3	0,5	3
Viens lasītājs ir paņēmis grāmatas	15	19	24
Vienā dienā spēlētas spēles	17	4	28
Fonda apgrozījums	2,2	1,7	2,7
Grāmatu krājuma apgrozījums	1,7	1,7	1,7
Spēļu krājuma apgrozījums	35	9,2	80
DVD krājuma apgrozījums	4,5	0,3	2,1
Uz vienu lasītāju iztērēts EUR		2,7	1,8

Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija attiecībā uz šo darba virzienu

Pārskata gadā tika veikta konsultatīvā funkcija novada publiskajām un skolu bibliotēkām klātienē un attālināti par darbu ar skolēnu auditoriju, krājuma izvietojumu un lasītāju datu bāzes papildināšanu.

2022. gadā Gulbenes novadā ir notikuši seši publisko bibliotēku darbinieku semināri, divos no kuriem, programmās bija iekļautas tēmas arī par bērnu bibliotekāro apkalpošanu:

- « Jaunākā literatūra bērniem;
- « Jaunākās tendences darbā ar bērniem;
- « Pasākumu un izstāžu organizēšana bērniem.

Viens no publisko un izglītības iestāžu bibliotēku darbinieku semināriem bija veltīts darbam ar bērniem:

- « "Es lasu. Tu lasi. Viņš, viņa (ne) lasa". Aija Bremšmite, Ogres centrālās bibliotēkas galvenā bibliotekāre;
- « "Kompetenču pieeja mācību saturā". Dace Kablukova, Gulbenes novada izglītības pārvaldes vadītāja;
- « Tartu publisko bibliotēku pieredze darbā ar bērniem. Anda Krīma, Stāķu bibliotēkas vadītāja un Rūta Bokta, Gulbenes Reģionālā mācību centra vadītāja;
- « "Pasaku loma prasmju un iemaņu attīstīšanā bērniem". Dace Dzērve, Litenes pagasta bibliotēkas vadītāja par Vidzemes novadu Bērnu un skolu bibliotēku darbinieku konferenci
- « Darbs ar bērniem. Jaunākais un aktuālākais. Solvita Lībere, Gulbenes novada bibliotēkas Bērnu bibliotēkas vadītāja.

Kultūras ministrijas atbalstītajā projekta “Vērtīgo grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām” grāmatu sarakstā bija patiesi vērtīgas bērniem un skolēniem domātās grāmatas, no kurām daudzas līdz šim nebija nonākušas pagastu bibliotēku plauktos. Aktīvā sadarbībā ar Gulbenes novada bibliotēkas metodiķi un sistēmbibliotekāri tika sagatavoti ieteikumi pagastu bibliotēku vadītājiem bērnu grāmatu izvēlē.

Pagastu un skolu bibliotekāri bieži iegriežas Bērnu bibliotēkas abonementā, lai izvēlētos grāmatu kopas saviem lasītājiem – gan bērniem, gan jauniešiem. Arī 2022.gadā pagastu bibliotēkās tika mudinātas veidot grāmatu kopas BIS ALISE SBA modulī. To izmantoja 9 bibliotēkas (no 18) un SBA ir izsniegtas 58 grāmatas.

Bibliotekāri regulāri tika informēti arī par iespēju profesionāli pilnveidoties citu organizētajos semināros, konferencēs unursos. Piemēram, priecājoties par klātienas iespēju apmeklēt Cēsu centrālās bibliotēkas organizēto Vidzemes novadu Bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 20. konferenci „Pasaku loma prasmju un iemaņu attīstīšanā bērniem”, Gulbenes novadu pārstāvēja 8 bibliotekāri (6 no pagastu bibliotēkām).

Decembrī Gulbenes novada Izglītības pārvalde organizēja meistarklases par dažādiem digitāliem rīkiem, uz kurām tika aicinātas arī Gulbenes pagastu bibliotēkās. Meistarklasi par stāstu rakstīšanu vietnē Storyjumping vadīja Bērnu bibliotēkas vadītāja S. Lībere un to apmeklēja gan pedagogi, gan pagastu bibliotekāri.

Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana

Tabula “Gulbenes bērnu bibliotēkas krājums”

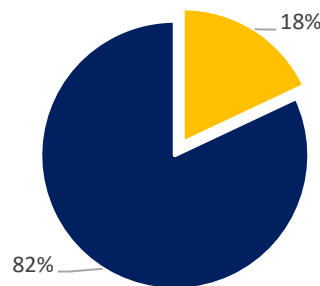
	Ienācis	%	Izslēgts	%	Pavisam	%
Krājums kopā	392		560		11 340	
Grāmatas	296	75,5	502	89,4	10 199	89,9
<i>no tām bērnu</i>	<i>260</i>	<i>66,3</i>	<i>305</i>	<i>54,4</i>	<i>7720</i>	<i>68</i>
Seriāliālizdevumi	82	20,9	47	8,3	601	5,3
Audiovizuālais krājums (DVD)	-	-	-	0,7	393	3,4
Elektroniskie dokumenti	-	-	6	1	6	0,05
Kartogrāfiskie materiāli	-	-	-	-	1	0,01
Nošu izdevumi	-		-	-	2	0,02
Pārējie (Spēles, puzzles)	14	3,5	5	0,9	138	1,22

Gulbenes bērnu bibliotēkas fonds ir papildinājies ar jaunumiem. To ir bijis nedaudz vairāk kā 2021. gadā. Vairāk ir iepirktas grāmatas pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērniem. Piedāvājumā jūtams, ka bērnu un jauniešu grāmatas tiek izdotas mazāk kā citus gadus, līdz ar to, tās arī ir iegādātas mazāk nekā iepriekš. Tomēr jāuzsver, ka neesam izjūtuši grūtības nopirkt iecerētās grāmatas. Mazliet vairāk nekā 63% no jaunieguvumiem ir grāmatas pirmsskolas, jaunākajam skolas vecumam, kā arī pamatskolas vecuma bērniem. Nelielu daļu sastāda nozaru literatūra (34 grāmatas), kā arī grāmatas, kuras lasa jaunieši (13 grāmatas) un 14 iegādātās spēles. 2022. gadā netika iegādāta neviena DVD filma. Gulbenes bērnu bibliotēka atrodas vienā ēkā ar pieaugušo lasītāju nodaļu, tāpēc grāmatas jauniešu vecumposmam, bērnu bibliotēkā atsevišķi

netiek komplektētas. Runājot par seriālizdevumiem jeb žurnāliem bērniem, tad 2022. gadā to piedāvājums Bērnu bibliotēkā nav mainījies. Aizvien esam atteikušies no Egmont Latvija žurnāliem un kopumā žurnālu skaits ir palicis nemainīgs salīdzinot ar 2021. gadu – 8 nosaukumi.

Kopumā vērtējot krājumu, jaunieguvumu proporcionalitāte salīdzinot Pieaugušo apkalpošanas nodaļu un Bērnu apkalpošanas nodaļu 2022. gadā nav mainījies, salīdzinot ar 2021. gadu – tie ir 18% no kopējā jaunieguvumu skaita.

Diagramma “Jaunieguvumu proporcionalitātē Gulbenes novada bibliotēkā”

■ Bērnu bibliotēka ■ Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa

Krājuma pārvaldība

Bērnu bibliotēkas abonementa krājumu sastāda 11 340 dokumenti: 90 % grāmatas, 0,05% elektroniskie dokumenti, 3,4% audiovizuālie dokumenti un 1,22% spēles, kā arī 0,03% pārējie dokumenti (notis, kartes u.c.). Krājuma mazpieprasītie izdevumi (atsevišķu nozaru literatūra un dzejas krājumi, DVD materiāli, literatūra svešvalodās) sastāda 15% no kopējā krājuma. Salīdzinot ar pagājušo gadu, to skaits ir palielinājies uz pusi. Iemesls tam varētu būt tas, ka lasītāji izvēlas lasīt jaunizdoto literatūru. Mazpieprasītais krājums ir uzziņu grāmatas, kuras ir izdodas iepriekšējos gados un pārceltas no lasītavas fonda uz brīvpieejas fondu, un visticamāk tiks norakstītas.

Tabula “2022. gadā norakstīto vienību dalījums”

Norakstīšanas iemesls	Skaitis
Nolietotas (t.s. spēles, DVD)	194
Liekās dubletes	252
Nozaudētas	67
Seriālizdevumi	47
Kopā:	560

Sadalot pēc izdevumu veidiem visvairāk tiek norakstītas nozaru literatūras grāmatas, 2022. gadā ir norakstītas arī dažas spēles un neliels skaits DVD disku, kā arī žurnāli. 2022. gadā notika lasītavas krājuma attīrīšana no novecojuša satura grāmatām un lielākās daļas pārceļšana uz brīvpieejas fondu – kopumā 216 grāmatām tika mainīta atrašanās vieta.

Tabula "Izsniegums pēc izdevuma veidiem"

Izdevuma veids	2022.gads	2021. gads	2019.gads
Grāmatas	17 886	17 711	21 656
Audiovizuālie dokumenti	1793	158	904
Spēles	4836	1147	8035
Uzziņas	940	1122	917

2022. gada sākumā līdz aprīlim valstī spēkā bija stingri Covid-19 ierobežojuma pasākumi, kas arī ir galvenais iemesls, kāpēc izsniegums vēl nav sasniedzis pirms Covid-19 laika izsniegumu (2019.gads), taču pozitīvi, ka tas ir pieaudzis attiecībā pret 2021. gadu. Pateicoties pasākumu aktivitātēm, ko piedāvāja Bērnu bibliotēka līdz ar Covid-19 ierobežojumu atcelšanu, apmeklējums ir strauji pieaudzis. Bērni un jaunieši nāk gan uz pasākumiem, gan spēlēt spēles, gan uzkavējas mūsu telpās, lai tiktos ar draugiem.

Izsniegums straujāk aug tajos mēnešos, kad bērniem ir uzdots lasīt skolā – diagnosticējošie darbi, pārbaudes darbi par lasīto grāmatu utt. Vasaras mēnešos izsniegums samazinās, jo, laikapstākļi ietekmē bērnu brīvā laika pavadīšanas izvēles, labprāt pievēršoties aktīvām nodarbēm, noņemot un vasaras darbiem.

Labs rādītājs ir apmeklējuma nepārtraukts pieaugums, pat vasaras mēnešos. Visstraujāk tas ir audzis rudens mēnešos, kad bērni atsāka skolas gaitas. Bibliotēkā viņi tiek ar draugiem, uzkavējās līdz stundu sākumam skolā vai sabiedriskajam transportam. Decembra mēnesī ir veidojies samazinājums, kas saistīts ar bērnu noslodzi skolās, mācību semestra beigām un garajām ziemas brīvdienām. Kā arī tas ir periods, kad bērni aktīvi slimo un tā rezultātā ir jāpaliek mājās.

Krājuma popularizēšana

Krājumā esošie eksemplāri tika popularizēti dažādās abonementā izvietotajās izstādēs – jaunieguvumu, audiogrāmatu un tematiskajās, kopumā izveidojot 34 izstādes, kas ir par 6 vairāk nekā 2021. gadā un par 11 vairāk nekā 2019. gadā. Izstādes ir kļuvušas par ļoti stabilu krājuma popularizēšanas veidu, vairāk sadaļā "Veiksmīgākās lasīšanas aktivitātes", 43.lpp..

Viens no krājuma popularizēšanas veidiem ir grāmatu apskati. Grāmatu apskatos popularizējām jaunāko, pārsvarā pēdējo gadu laikā izdoto, literatūru skolas vecuma bērniem un jauniešiem. Pie tematiskajiem pasākumiem pieskaitāmas stundas ar bērniem un jauniešiem par medijpratību, par maizi u.c. tēmas. Tika veidotas literārās stundas par A. Gobas un J. Osmaņa dzejoļiem. Notika arī tikšanās ar autoriem gan sadarbībā ar Gulbenes pirmsskolām, gan Gulbenes novada vidusskolu.

Vēl kāds no krājuma popularizēšanas veidiem ir Vasaras lasāmo grāmatu saraksti, kuri tiek veidoti jau vairākus gadus. Saraksti tiek sadalīti pēc klasēm, sākot ar 2. klasi. Saraksts ir bagātīgs, sadalīts vairākās daļās – pasakas, literārās pasakas, piedzīvojumu grāmatas, dzejoļi. Katrā sadaļā ir gana daudz grāmatu, kuras tiek katru gadu mainītas. Cenšamies sarakstā likt arī senāk izdotas, nedaudz nenovērtētas grāmatas – piemēram, Ž. Grīvas "Pasaka par Diegabiksi", V. Rūmnieka "Murjāņu pasakas", lietuviešu rakstnieka K. Kasparaviča grāmatas utt. Priekšroka tiek dota arī iepriekšējo gadu Bērnu žūrijas grāmatām, kas veido šo sarakstu kodolu. Vasaras mēnešos šis ir lasītākās grāmatas un ir prieks, ka pedagogi jau maija sākumā sāk interesēties par sarakstiem.

Labākie lasītāji 2022. gadā

Apskatot visus labākos lasītājus Gulbenes novada bērnu bibliotēkā, cītīgākā lasītāja ir Līva Verhoturova, kurai ir 128 izsniegta grāmatas, otrajā vietā ir Alma Jundze ar 121 grāmatas izsniegumu, trešajā vietā ir Hugo Stankevičs ar 104 grāmatu izsniegumiem. Divi no trīs bērniem ir pirmsskolas vecuma bērni. Šī vecuma bērniem vecāki labprāt ņem pasaku grāmatas, kuras lasīt pirms miega, kā arī dažādas izzinošas un skaņu grāmatas, kuras var pētīt arī mazie lasītāji. Apskatot labāko lasītāju sarakstu un vērtējot pa klašu grupām, cītīgākie lasītāji ir mazāko klašu skolēni 1. – 4. klase. Šī vecuma bērni ir zinātkāri un labprāt iesaistās “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, rīkotajās tematiskajās grāmatu izstādēs. Kā arī labprāt paņem izlasīt grāmatas, tad, kad bibliotekārs piedāvā dažādas grāmatas kuras būtu vērts izlasīt, viņi uzticas ieteiktajam.

Lasītākās grāmatas 2022. gadā.

Jau vairākus gadus lasītāko grāmatu topā ir Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas grāmatas. Arī 2022. gadā nekas nav mainījies – pirmās sešas vietas stabili ieņem Bērnu žūrijas grāmatas – Tētis un suns; Diena, kad ome salauza internetu; Nepaklausīgais vectēvs; Kurmis melni baltā alā; Pandēmijas detektīvi un Mana negantā diena. Ļoti labi lasītas vēl aizvien ir E. Gulbes grāmatas par diviem žurkulēniem un tam ir izskaidrojums – 2022. gadā Gulbenes novada vidusskolā tika organizēta bērnu vasaras dienas nometne “Koko pazaudēja Riko”, kuras laikā tika palīdzēts ieinteresēt gan tos, kuri jau atpazīst abus žurkulēnus, gan veicināt atziņu, ka grāmatas mēdz būt aizraujošas tiem, kuri vēl nav aktīvi lasītāji.

Pusaudžu vecumposmā interese par lasīšanu strauji rūk, taču šajā vecumposmā lasīt vajag un skolotāja liek – tad nu tiek piemeklētas grāmatas, kurās teksta nav daudz – Dogmena un Apakšbikša sērijas grāmatas. Ar lielu interesi tiek lasītas K.Olsones grāmatas, tam par iemeslu ir vairākus gadus skolām tiek piedāvāts Vasaras lasīšanas grāmatu saraksts, kurā tiek iekļautas gan iepriekšējo gadu Bērnu žūrijas grāmatas, gan citas jau senākas, gan pavisam nesen iznākušas grāmatas konkrētajam vecumposmam. K.Olsones grāmatas ir vienas no tām. Esam pamanījušas, ka lasītājiem pusaudžiem patīk šausmu stāstu grāmatas – un K.Olsones grāmatas ir tieši šāda satura. Vērtējot latviešu autoru grāmatas jauniešiem, aizvien jāatzīst, ka piedāvājums ir slikts. Vasaras grāmatu sarakstā tika iekļautas Kristas Betijas grāmata “Mana neveiklā dzīve” (izsniegta 10x) un A. Grīnbergas “Draņķozols” (izsniegta 11x), kuras no latviešu autoru darbiem var nosaukt par lasītākajām grāmatām pusaudžiem.

Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām

Tradicionāli ar uzziņu darbu pārsvarā nodarbojas bērnu bibliotēkas lasītava, taču jau vismaz divus gadus uzziņu darbs pārliecinoši ir pārcēlies uz bērnu bibliotēkas abonementa nodaļu. Viens no iemesliem ir lasītavas fonda pārcelšana uz šo nodaļu. Pandēmijas laiks bija nesaudzīgs pret uzziņu meklēšanu bibliotēkā, pārsvarā lasītāji sev interesējošos jautājumus vēlas noskaidrot mājās, izmantojot bibliotēkas piedāvājumu. Gulbenes Bērnu bibliotēkā lasītavas vājais apmeklējums ir saistīts ar darbinieku maiņu, gandrīz visu 2022. gadu lasītava bija slēgta. Taču priecē, ka lasītavā pamazām atgriežas bērni. Pārsvarā tiek spēlētas spēles, pildīti mājas darbi un komunicēts savā starpā. Lasītavā vēl aizvien ir pieejami arī žurnāli, kaut to lasītība ar katru gadu samazinās.

2022. gadā ir sniegtas 940 uzziņas (2021. gadā – 1122), no tām 535 (2021. gadā – 68) ir bijušas tematiskās uzziņas. Tematisko uzziņu loks ir bijis plašs. Interesantākās no tā – *kā rodas nafta; grāmatas, kur galvenie varoņi ir eži; grāmatas, kurās ir vienradži, bet tādi, kurus var uzzīmēt; grāmatas ar lieliem burtiem, bērniņam ar redzes traucējumiem, utt.* Protams, ļoti bieži prasa grāmatas par dzīvniekiem, par suņiem un kaķiem, par zirgiem. Diemžēl uzziņu grāmatas

pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērniem aizvien izdod maz. Bieži bērnu interesējošās tēmas jāmeklē internetā, kur, jābūt labai medijpratībai, jo informācijas apjoms ir liels, bet bieži vien neprecīzs un nepatiess. Sniegto uzziņu ziņā esam stabili atgriezušies 2019. gada līmenī, kad visu gadu bērnu bibliotēkā bez ierobežojumiem nāca bērni ar saviem pieprasījumiem.

Tabula "Pasākumi Gulbenes bērnu bibliotēkā 2022. gadā"

Pasākuma/aktivitātes nosaukums	Skaitis
Priekšā lasīšana	27
Bibliotēkārā stunda	7
Tematiskie pasākumi	44
Nodarbības	16
Medijpratības nodarbības	9
Tikšanās ar autoriem/interesantiem cilvēkiem	11
Konkursi/viktorīnas	2
Literārās stundas	12
Grāmatu apskati	10
Radošās darbnīcas	4
KOPĀ	142

Kopumā 2022.gadā ir notikuši 142 pasākumi/aktivitātes. Tas ir rekordliels pasākumu skaits! Neskatoties uz to, ka gada sākumā darbu uzsākām ar ierobežojumiem, nevarēja klātienē novadīt pasākumus un aktivitātes, bērni līdz 12 gadu vecumam bibliotēkā varēja uzturēties tikai ar vecākiem.

Janvārī un februārī aicinājām skolas uz **Bibliotēkas stundām**, kurās skolēni varēja izvēlēties sev lasāmās grāmatas, šajā stundā bibliotēka pārējiem apmeklētājiem bija slēgta. Sevišķi tas patika mazāko klašu skolēniem, jo tieši šis vecums ir aktīvs grāmatu lasīšanas ziņā. Šajā laikā mūs apmeklēja arī Gulbenes novada vidusskolas pirmās klases skolēni, lai iepazītos ar bibliotēku un darbotos kopā ar runci Misiņu.

Pirmais lielais pasākums pēc pandēmijas, kurā iesaistījās gandrīz viss bibliotēkas kolektīvs, bija radošās aktivitātes **Muzeju nakts un Ģimenes dienas ietvaros**, kas notika pie Gulbenes Sarkanās pils. Tajā bibliotēka aktīvi iesaistījās ar radošajām darbnīcām, kurās varēja veidot grāmatzīmes, darboties ar hama jeb termo pērlītēm, piedalīties ātrlasīšanas konkursā, kā arī atpazīt attēlos Gulbenē zināmus cilvēkus. Aktivitātēs piedalījās ļoti daudz bērnu

un pamanījām, ka pēc šī pasākuma, kurā plašāka publika atkal pamanīja bibliotēku, nākamajās dienās manāmi pieauga arī bērnu bibliotēkas apmeklētāju skaits. Kopumā divās stundās šo pasākumu apmeklēja 64 bērni un 58 pieaugušie, ātrlasīšanas konkursā piedalījās 18 dažāda vecuma cilvēki.

Jaunums mums un arī īpašs prieks par šo aktivitāti - **Bērnu žūrijas grāmatu lasīšanas nodarbības kopā ar Gulbenes pirmskolas izglītības iestāžu sagatavošanas grupas audzēkņiem un audzinātājiem**. Mūsaprāt, iet uz vecāku sapulcēm mācību gada sākumā ir laba ideja, ko turpināsim. Šajās sapulcēs tika iepazīstināts ne tikai ar Bērnu žūrijas grāmatām, bet arī kopīgi ar vecākiem runāts par lasīšanas nepieciešamību un iepriecināja tas, ka pēc tikšanās ar vecākiem, bibliotēkā iegriezās daudzas jaunas māmiņas, lai pierakstītu savus bērnus bibliotēkā. Kopumā par Bērnu žūrijas grāmatām notikušas 18 nodarbības. Bērnu žūrijas grāmatu lasīšanā Gulbenes novada bibliotēka iesaistās jau 20 gadu. Bērnu bibliotēka ir arī koordinatore/starptarps starp LNB un pagastu bibliotēkām. Tiek apkoptas gan grāmatu vēlmes, arī balviņu sadale un skaits. (Vairāk par nodarbībām “Veiksmīgākās lasīšanas aktivitātes”, 43.lpp.)

Jau par tradīciju kļuvis **Grāmatu starts jeb runča Misiņa mazo gudrinieku skoliņa** šajā gadā pulcēja rekordlielu dalībnieku skaitu - pieteicās 20 bērni. Notika trīs nodarbības - no marta līdz maijam - katru mēnesi viena. Nodarbības laikā kopīgi ar runci Misiņu tika izlasīta viena grāmata (šajā gadā tās bija “Kaķis Pičs”, “Reksi, kas tu esi” un “Rosīgā ragana Vinnija”). Grāmatu starta aktivitātes Gulbenes bērnu bibliotēkā notiek jau sesto reizi.

Skaļās lasīšanas sacensības 5.klašu skolēniem - šī aktivitāte bija īpašs pasākums Gulbenes novadā. Divus iepriekšējos gadus skolēni savus lasījumus iesūtīja video formātā, kurus attālināti vērtēja žūrija. Šajā gadā sacensība beidzot notika klātienē Gulbenes novada bibliotēkā. Bijām patiesi laimīgi uzņemt pie sevis 12 skaļos lasītājus no trīs skolām – Gulbenes novada vidusskolas, Lizuma vidusskolas un Lejasciema vidusskolas. Dalībniekus vērtēja kompetenta žūrija. Jau no pirmsākumiem žūrijas priekšsēdētāja ir Edīte Siļķēna, režisore un Stāmerienas pils pārvaldniece, Sabīne Jefimova, Gulbenes novada

bibliotēkas direktore, Atis Barinskis Gulbenes novada Kultūras pārvaldes vadītājs un Edijs Frīdenbergs, Galgauskas kultūras nama vadītājs, arī režisors Lizuma amatierteātra kolektīvam. Žūrijas dalībnieki sastāvs tiek mainīts, izņemot priekšsēdētāju. Vairāk par pasākumu šeit: <https://ej.uz/sjg2>

Lasāmstunda ar slepeno viesi - pasākumu cikls, kas ir atsācies Bērnu bibliotēkā. Notikušas trīs nodarbības sestdienās, katra ar savu viesi, kurš lasīja savu izvēlētu grāmatu, stāstīja par sevi un kopīgi ar bērniem darbojās radoši. (Vairāk par pasākumu sadaļā “Veiksmīgākās lasīšanas aktivitātes”, 43.lpp.)

Neizpaliek arī skolai **Jauno grāmatu apskati** - notikuši 10 grāmatu apskati. Šajā gadā Jauno grāmatu apskati tika veidoti nedaudz savādākā formātā – arī paši skolēni tika iesaistīti šajos apskatos, mēģinot pēc nosaukuma, autora un grāmatas vāka veidot savu anotāciju jaunajai grāmatai.

(Ne)Paklausīgie stāsti mazajiem - 2021.gada projekts, kurš tika realizēts 2022.gadā un aicināja uz Gulbeni jaunos autorus, kuri raksta mazajiem pirmsskolas vecuma bērniem. Projekts guva finansiālu atbalstu Valsts Kultūrkapitāla fondā un Gulbeni pavasarī apciemoja 5 jauni autori - Rebeka Lukošus, Signe Viška, Laura Vinogradova, Evija Gulbe un Sabīne Košeļeva. Pirms autoru viesošānās Gulbenē, mazie lasītāji tika aicināti uz bibliotēku, lai iepazītos ar autoru grāmatām.

Neatņemama Bērnu bibliotēkas darba sastāvdaļa ir **priekšā lasīšanas stundas un literārās stundas**, kurās gan iepazīstinām skolēnus vai pirmsskolas lasītājus ar rakstniekiem, kuriem ir jubilejas (2022.gadā tie bija A.Goba un J.Osmanis), gan lasām grāmatas par citiem svarīgiem notikumiem - piemēram, par tīģera gadu, par maizi utt. Kopumā 2022.gadā ir notikušas vismaz 30 literārās vai priekšā lasīšanas stundas.

Piedāvājam skolām arī **medijpratības nodarbības "Kļūsti par interneta detektīvu"**. Medijpratības nodarbības notika ne tikai Gulbenes novada vidusskolas skolēniem, bet arī Rankas pamatskolas skolēniem un Sveķu pamatskolas skolēniem. Kopumā notikušas 9 medijpratības nodarbības. Aktīvi iesaistījāmies arī Ziemeļvalstu literatūras nedēļas pasākumos. Notika 6 nodarbības Gulbenes novada vidusskolas bibliotēkas telpās.

Arī vasaras periods bija krāsains un aktīvs - kopumā ir notikušas 20 **Āra lasītavas**, kuras pārsvarā ir apmeklējuši bērni (399 bērni un 205 pieaugušie). Āra lasītava vasaras mēnešos ir samērā jauna aktivitāte mūsu bibliotēkā. Darbīga izvērtās pilsētas svētku nedēļa, kad Āra lasītava bija atvērta katru dienu un pulcēja visu vecumu interesentus uz radošajām darbnīcām, kuras vadīja vietējie cilvēki – vairāk šeit: <https://ej.uz/ihhh>

Vasarā tika organizēta jau trešā **nometne bērniem “Sekojoš pavadieniem 3”**. Jau trešo gadu nometne gūst atbalstu pašvaldības organizētajā vasaras nometņu projektu konkursā. Nometne tiek organizēta kā pārgājienu nometne, kurā skolēni kopā ar divām bibliotekārēm apmeklēja novada piecus pagastus, iepazīstoties ar kultūrvēsturiskā vietām, vietējiem uzņēmējiem, zemniekiem un, protams, apmeklējot arī pagastu bibliotēkas. Vairāk par nometnes aktivitātēm šeit: <https://ej.uz/meoo>

Karjeras nedēļas aktivitātes skolēniem šogad notika visas nedēļas garumā - kopā 17 klases izspēlēja Superspēju Bingo. Turpinājās arī Grāmatu kastes un Vasaras lasāmo grāmatu saraksti, kā arī pasākumu cikls Runcis Misiņš aicina pirmklasniekus, kurā pirmo reizi apmeklēt bibliotēku tiek aicināti Gulbenes novada vidusskolas 1. klašu skolēni ar īpašu ielūgumu.

Īpašs ir darbs ar īpašajiem cilvēkiem - Sveķu skolas skolēniem un Gulbenes dienas aprūpes centra apmeklētājiem, kuri paši ir kā lieli bērni. Secinām, ka ir vēl jāmacās strādāt ar šādiem apmeklētājiem, taču ļoti cenšamies! Kopumā 2022. gadā Sveķu skolas skolēni Gulbenes novada bibliotēku ir apmeklējuši 4 reizes, bet Dienas aprūpes centra klienti – 2 reizes.

Visas aktivitātes un pasākumi tiek atspoguļoti gan Gulbenes novada bibliotēkas Facebook kontā (Vismaz 1x nedēļā), gan Gulbenes bērnu bibliotēkas Instagram kontā (1-2 x nedēļā). Kopumā 2022. gadā Instagram kontā ir bijuši 66 ieraksti. Pārskata periodā ir tapuši 22 video, kā arī kolāžas vai fotoattēli. Kopējais sekotāju skaits ir gandrīz 300, gada laikā tas ir pieaudzis gandrīz pa 100 sekotājiem.

Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes

2022. gada veiksmīgākā lasīšanas aktivitāte bija **nodarbības ciklā “Lasi un vērtē Bērnu žūrijas grāmatas”** pirmskolas vecuma bērniem. Šajā gadā pirmo reizi devāmies uz Gulbenes pirmskolas izglītības iestādēm, uz vecāku sapulcēm, lai stāstītu par Bērnu žūriju – kas ir šīs lasīšanas programmas mērķis. Esam gandarītas, ka tas ir devis lielisku rezultātu – piecas grupiņas (bērni no 5 gadu vecuma) ir izlasījuši visas septiņas Bērnu žūrijas grāmatas un aizpildījuši anketas. Esam novadījušas 18 nodarbības. Vislieliskāk izdevās nodarbība, kuru iedvesmoja R.Lukušos grāmata “Nepaklausīgais vectēvs” un T. Sedivas grāmata “Kurmī melni baltā alā”. Nodarbībā par vectēvu lasījām grāmatu, bērni atbildēja uz jautājumiem, bija pārgērbšanās un vectēvu dejas, savukārt, nodarbībā par kurmi, bērni iejutās kurmīša ādā – sākumā staigāja, tad garšoja, smaržoja, klausījās ar aizsietām acīm.

Otra aktivitāte, kuru vēlamies izcelt ir **“Lasāmstunda ar slepeno viesi”**. Šis lasīt rosināšanas cikls tika iesākts pirms pandēmijas. 2022. gada rudenī tika nolemts to atsākt. Notika trīs aktivitātes – pirmā ar pasākumu vadītāju, režisoru un tagad arī bibliotekāri Ilvitu Kļaviņu. Ilvita lasīja labi aizmirstu, bet savu mīļāko grāmatu bērniem – “Kā brālītis Trusītis uzvarēja lauvu”. Nodarbības otrajā daļā kopīgi spēlējām spēles un darbojāmies radošajā darbnīcā.

Otrā tikšanās bija valsts svētku noskaņās, jo notika novembrī. Slepenais viesis bija Zemessardzes 25.kaujas atbalsta bataljona virsseržants Guntars Sīmanis kopā ar meitām – Māru, Noru un Agati. Guntars lasīja grāmatu par Loti, jo šī esot meitu mīļākā grāmata. Otrajā daļā mēģinājām iejusties karavīra ādā, mācoties stāties ierindā un spēlējām karavīru brīvā laika spēli (attēls).

Trešā tikšanās notika decembrī un uz to tika aicināts vietējais mūziķis Krišjānis Upāns, kurš lasīja grāmatu par kurmīti, tad sniedza nelielu koncertu un nodarbības noslēgumā kopā ar bērniem tika veidotas 3D sniegpārslīņas. Šīs tikšanās ir pārsteiguma tikšanās, jo pirms tām, slepenā viesā

identitāte netiek atklāta. Tikšanās ir iemantojušas patstāvīgo lasītāju atzinību, ar interesi un nepacietīgu tiek gaidīta katra no tām.

Trešā aktivitāte šoreiz būs neparasta, jo tās ir **izstādes**. Tās var nosaukt par vienu no veiksmīgākajām lasīpriekša veicināšanas aktivitātēm 2022. gadā. Izcelt vēlamies tieši 3 tematiskajām izstādēm - "Randiņš ar grāmatu", "Uzzini ko jaunu!" un "Pirmais iespaids". Visās šajās izstādēs, grāmatas tika iesaiņotas tā, lai grāmatas vāks nebūtu redzams. Taču pie iesaiņojuma tika pielikts klāt kaut kas, kas sniedz ieskatu par grāmatas saturu. Piemēram, izstādē "Pirmais iespaids" uz iesaiņojuma tika uzrakstīts fragments no pašas pirmās grāmatas rindkopas. Kāpēc tas bija svarīgi? Bērni un jaunieši, nereti, grāmatu izvēlas, balstoties uz grāmatas vizuālo izskatu. Iesaiņojot grāmatu, jaunajos lasītājos parādās azarts un interese izlasīt ko tādu, ko parasti neņemtu. Kopumā katrā no šīm izstādēm tika paņemtas vidēji 30 grāmatas. Šis ir ļoti labs veids kā popularizēt maz lasītas vai senākas grāmatas.

Sadarbība ar izglītības iestādēm "Kompetenču pieejas mācību saturā (Skola2030)" ietvaros
Sadarbībā ar Gulbenes novada vidusskolu 4.klašu skolēni apmeklēja **nodarbību "Fotogrāfijas un raksti"**. Nodarbībā tiek liktas puzzles ar senām Gulbenes novada fotogrāfijām, skolēni atbild uz jautājumiem par fotogrāfiju (Vai ēka vēl saglabājusies? Kas notika šajā ēkā? Pēc kā var noteikt fotogrāfijas datējumu?). Pētītas 100 gadus senu Gulbenes novada avīžu izdrukas. Skolēni stāsta par notikumiem, salīdzina ar mūsdienām. Nodarbība iekļaujas Sociālo zinātņu un vēstures priekšmeta tēmā - vēstures avoti, lietiskie avoti.

Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā

Sadarbība ar skolām. Gulbenes pilsētā jau 2020.gadā noslēdzās vērienīga izglītības reforma, kuras rezultātā Gulbenes pilsētā tika izveidota viena izglītības iestāde – Gulbenes novada vidusskola. Esam gandarīti, ka aizvien ciešāka sadarbība veidojas ar latviešu valodas un literatūras pedagogiem. Samērā laba sadarbība ir izveidojusies arī ar skolas bibliotekārēm. Tas ir rezultējies ar to, ka visu informāciju nododam skolas bibliotēkai un tā tiek veiksmīgi novadīta līdz bērniem un skolotājiem.

Īpaši gribas izcelt, ka Gulbenes novada vidusskolas pamatskolas klašu pedagogi vienmēr ir bijuši ļoti atsaucīgi un aktīvi bibliotēkas pasākumu apmeklētāji.

Sadarbība ar pirmsskolā. Otra lielākā sadarbības grupa ir 3 Gulbenes pilsētas pirmsskolas izglītības iestādes. Vēl aizvien turpinās jau vairākus gadus iesāktā prakse divas reizes gadā veidot katram bērnudārzam savu Grāmatu kasti un decembra mēnesī sagatavot grāmatas par Ziemassvētku tematiku.

2022. gadā aizsākām jauno praksi doties uz pirmsskolas izglītības iestādēm, lai tiktos ar sagatavošanas grupu vecākiem un aicinātu kopīgi lasīt Bērnu žūrijas grāmatas. Piecas grupiņas (arī 5 gadus veco bērnu grupiņas) regulāri nāca uz bibliotēku, lai kopīgi iepazītos ar kolekcijas grāmatām. Par četrām grāmatām tika sagatavotas nodarbības. Paldies visu trīs Gulbenes bērnudārzu metodiķēm.

Visu trīs bērnudārzu sagatavošanas grupas bērni tika iesaistīti arī projekta "(NE)Paklausīgie stāsti mazajiem" aktivitātēs. Jau pirms Gulbenē ieradās grāmatu autores, bērnu grupiņas nāca uz bibliotēku un iepazīnās ar autoru uzrakstītajām grāmatām. Īpaši sirsnīgas izvērtās nodarbības par vectēviem, iespaidojoties no Rebekas Lukošus un Signes Viškas grāmatām.

Sadarbība ar vecākiem un jaunajiem lasītājiem. Īpaši gribētos izcelt sadarbību ar bērnu vecākiem, jo ir īpašs prieks par jaunajiem cilvēkiem, kuri kopā ar saviem mazuļiem aktīvi nāk uz bibliotēku un iesaistās grāmatu lasīšanā.

Sadarbība ar Gulbenes Mākslas skolu. Sadarbība ar Gulbenes Mākslas skolu turpinās vairākus gadus. Mākslas skolas audzēkņu darbi vismaz 3 reizes gadā ir skatāmi Gulbenes bērnu bibliotēkā. Darbu izstādes tiek pieskaņotas gadalaikiem un jaunie mākslinieki ir pavisam mazi bērni, sākot no 5 gadu vecuma.

Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā

Solvita Lībere – Gulbenes bērnu bibliotēkas vadītāja: *“Kopumā 2022.gadā esmu apmeklējusi 18 dažādus gan savam tiešajam darbam, gan pašizglītošanai veltītus seminārus. Tiku iesaistījies Erasmus+ Gulbenes novada pašvaldības izstrādātajā projektā par digitālo prasmju pilnveidošanu, kas rezultējās ar pieredzes braucienu uz Itāliju, uz Soverato oktobrī. No februāra līdz maijam iesaistījies RigaTechGirls rīkotajā neformālās izglītības 42 stundu programmā “Cilvēcīgi par tehnoloģijām”. kurā uzzināju kas ir UX, digitālais mārketing, digitālie sadarbības rīki utt. Papildus tam informēju pagastu kolēģus par jaunumiem bērnu literatūrā, kā arī apmācu jaunos kolēģus darbam ar bērnu auditoriju.*

Šajā gadā iesaistījies Gulbenes Izglītības pārvaldes organizētajā pasākumā un meistarklasēs digitāli@ziemassvētki.lv/gulbene. Vadīju meistarklasi par vietni storyjumper.com - tas pēc brauciena uz Soverato.

Iesaistījies Gulbenes novada Kultūras pārvaldes organizētajā diskusijā par kultūru Gulbenes pilsētā, lai kopīgi tiktu izvērtētas prioritātes un noteikti uzdevumi, ko iekļaut kultūras attīstības plānā 2023.-2027.gadam.

V.Caunes balvas veltītajā tīmekļseminārā “Kā klājas Caunes balvas laureātiem?”, stāstīju par savu pieredzi.”

Agita Upāne– Gulbenes bērnu bibliotēkas galvenā bibliotekāre: *“2022. gadā apguvu gan attālinātos seminārus, gan klātienē, gan biju konferencē. Ļoti novērtēju iespēju būt pavasara konferencē Rīgā LNB, tā bija lieliska pieredze, redzēt klātienē dažādu grāmatu autorus, ilustratorus un iepazīties ar citu bibliotēku kolēģiem. Visvairāk no visiem kursiem, kurus apmeklēju 2022. gadā, man noderēja LNB rīkotie 160h Bibliotēkas zinību pamati. Kursu ietvarā bija iespēja nodibināt labas attiecības ar citu novadu bibliotekārēm, kā arī gūt praktiskas un teorētiskas zināšanas bibliotēkas darbā. Attālināto kursu priekšrocība bija tajā, ka nekur nav jādodas, seminārs beidzas un var turpināt dienas gaitas.”*

Elīna Ērgle-Jundze – Gulbenes bērnu bibliotēkas galvenā bibliotekāre

“Uzsākot darba gaitas Gulbenes novada bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļā kā galvenā bibliotekāre, sāku pievērsties arī zināšanu pilnveidošanai. Pagājušajā gadā apmeklēju vairākus ar nozari saistītus seminārus un mācības.

Var pat teikt, ka manas darba gaitas uzsākās pasakaini, jo pagājušā gada 7.oktobrī apmeklēju Vidzemes novada Bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 20.konferenci, kas veltīta tēmai “Pasaku loma prasmju un iemaņu attīstīšanā bērniem”. Šajā konferencē uzstājās bibliotekāri ar iedvesmojošiem pieredzes stāstiem, kā arī zinātņu doktore klīniskajā psiholoģijā un kognitīvi biheiviorālā terapiete Diāna Zande. D.Zande pauda būtisku atziņu, ka laiku pa laikam ir vērts atkāpties solīti atpakaļ, piemēram, izlasot kādu saturiski vienkāršāku grāmatu.

Konferencei Cēsīs sekoja 19.oktobra Ziemeļvalstu Ministru padomes biroja Latvijā Ziemeļvalstu literatūrai veltīts ikgadējais seminārs. Tā ietvaros aktualizēja tēmu par lāčiem un ziemeļvalstu literatūras darbiem, kas pieskarās šai tēmai. Tāpat darbojāties praktiski, izspēlējot domino veida spēli par dabu. Un bibliotekārus iepazīstināja ar Eiropas Padomes biroja piedāvātajām iespējām.

23., 24., un 30.novemrī un 7.decembrī piedalījos vērtīgās kolēģu vadītās apmācībās Bibliotekārā darba pamatzināšanas”. Man vērtīgākais šajās mācībās bija informācija par to, ar ko nodarbojas kolēģi un informācija par darbu ar bibliotēkas krājumu.

Un vēl kāds seminārs, kam vēlos vērst uzmanību ir LNB 8.oktobra seminārs “Seminārs “Lauzt robežas – meklēt identitātes””. Šajā seminārā guvu informāciju par darbu ar jauniešiem, par sociālo tīklu nozīmību un jauniešu psiho emocionālo veselību. Tika pausts, ka vērojumi liecina, ka FB pārsvarā izmanto jauniešu vecāki.”

Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi

Pēc pandēmijas un ģeopolitisko notikumu satraukuma, esam priecīgi, ka bibliotēkā atkal ir atgriezušies bērni. Tomēr netrūkst arī aktuālu problēmjautājumu:

1. Pusaudžu vecumposma jauno apmeklētāju disciplīnas trūkums jeb uzvedības problēmas. Šī problēma aizvien ir aktuāla. Diemžēl ir tā, ka Gulbenē pusaudžiem (apmēram 10-13 gadus veciem) īsti nav kur palikt, lai kopīgi padauzītos. Ne visi skolēni pēc skolas apgūst interešu izglītību vai apmeklē pulciņus. Ir bērni, kuri vienkārši vēlas satikties, pagrūstīties, paklausīties mūziku un skaļi pastrīdēties. Vai bibliotēka ir īstā vieta šādām aktivitātēm? Tas ir jautājums, ko mēs vairākkārt sev uzdodam. Tomēr skolēniem nav citas publiskas vietas, kur uzkavēties un pavadīt brīvo laiku. Aprunājoties ar pašiem pusaudžiem, secinājām, ka viņus visvairāk saista tehnoloģijas – Xbox, augmentētās realitātes brilles utt. Diemžēl mēs to nepiedāvājam.

2. Latvijā iznākušo žurnālu nepiemērotība bibliotēkai. Žurnāli, sevišķi pirmskolas un sākumskolas vecuma bērniem domāti – Spicīte, Lielais detektīvs, Pūcīte – ir domāti bērniem individuālai lietošanai. Tajos ir uzdevumi, krustvārdu mīklas, burtu spēles utt. Bibliotēkā pieejamie žurnāli šādi nevar tikt izmantoti. Esam iesākuši žurnālu lapas kopēt un dot bērniem pildīt bibliotēkā uz vietas.

3. Puišiem vajadzīgas savādākas grāmatas! Lai arī šis jautājums bērnu literatūrā ir vairākkārt aktualizēts, vēl aizvien var apgalvot, ka nav grāmatu gandrīz visu vecumu puišiem. Maz ir grāmatu par tehniskām lietām, par māju celtniecību, par auto būvēšanu, par galdniecību utt. Nevar apgalvot, ka grāmatu nav vispār, bet to ir maz. Grāmatu trūkums ir jūtams arī pusaudžu puišiem – detektīvu, izdzīvošanas dabā grāmatu. Grāmatas, kuras izdotas agrāk, ir nolasītas, saturā novecojušas un tie, kuriem šīs tēmās ir aktuālas, esošās visas ir jau izlasījuši. Pozitīvi, ka pusaudži izvēlas tomēr lasīt, pārejot uz grāmatām angļu valodā!

4. Īpaša temata grāmatas. Mazie bērni skatās TV un multiplikācijas filmas. Bērni nāk uz bibliotēku un jautā grāmatas par Spaidermenu, Betmenu, zaķīti Bingu, par Lelītēm LOL utt. bet šādu grāmatu bibliotēkas piedāvājumā nav! Nevienas! Ir grāmatiņas par Pepu un Ķeņu patruļas grāmatas, taču tas arī viss. Esam tik priecīgas par Tutas lapsas grāmatām, kuras faktiski visu laiku atrodas pie lasītājiem. Tās aktuālas ir pirmskolas vecuma bērniem, kuriem svarīgas ir ilustrācijas un grāmatas vizuālais izskats!

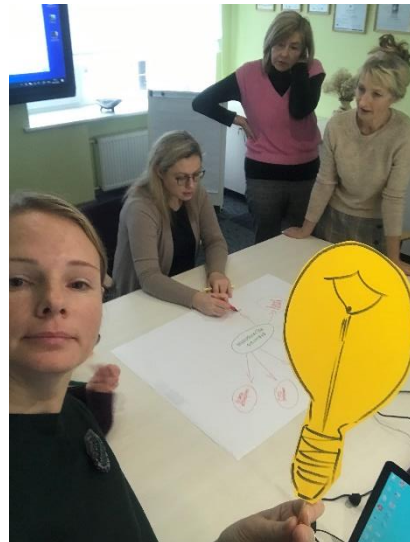
Kopumā gribas teikt, ka visas šīs problēmas ir nieks salīdzinot ar to, kas notiek mums apkārt! Mēs priecājamies par Gulbenes lasošajām ģimenēm, kuras nāk uz bibliotēku un atklāj grāmatu pasauli ar kvalitatīvu tekstu un ilustrācijām. Saprāta robežās priecājamies par kņadu un troksni bibliotēkā par interesi, par diskusijām, par smaidiem, par mūsu BĒRNIEM!

8. NOVADPĒTNIECĪBA

Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes

2022. gada novadpētniecības darba prioritātes:

- « *Novadpētniecības datu bāzes ierakstu kvalitātes uzlabošana.* Pārskata periodā tika turpināti pasākumi, lai uzlabotu bibliogrāfisko aprakstu un digitalizēto materiālu kvalitāti. Metodiskā darba izbraukumi pa Gulbenes novada pagastu bibliotēkām. Konsultatīvs darbs par bibliotēkas krājumā esošo digitālo objektu aprakstu veidošanu citā sistēmā.
- « *Novadpētniecības materiālu popularizēšana.* Liels akcents tika likts uz novadpētniecības materiālu popularizēšanu bērnu vidū. Notikušas nodarbības skolēniem ne tikai pilsētā, bet arī lauku skolās. Prasmīgi vadot loģistiku, pa Latviju un Gulbenes novadu ceļo trīs izstādes. Noslēdzies četrus gadus rīkoto ekspedīciju cikls, iepazīstot un izzinot atlikušos novada pagastus.
- « *Metodisks atbalsts novadpētniecības darba organizēšana novada publiskajās bibliotēkās.* Pārskata periodā noticis seminārs, kas veltīts novadpētniecības tēmai. Mācības jaunajām bibliotekārēm par novadpētniecības darbu bibliotēkā.

Novadpētniecības krājums

✓ *komplektēšana, ietverto materiālu veidi*

Sadarbībā ar komplektēšanas speciālistu Gulbenes novada bibliotēkas novadpētniecības krājums tiek papildināts ar publicētajiem materiāliem:

- « grāmatas par novadniekiem, kultūrvēstures pētījumiem, novadnieku literārie darbi;
- « audiovizuālie materiāli (novadnieku mūzikas CD, stāstu, filmu DVD);
- « tematiski novadpētniecības materiālu apkopojumi par Gulbenes novadu – pilsētu un 13 pagastiem, apmēram 300 mapes.

Tabula “Novadpētniecības krājums”

Izdevumu veidi	Novadpētniecības krājums	%
Pavisam kopā	944	
grāmatas	807	85,4 %
novadpētniecības mapes (rekatalogizētas)	92	9,7 %
audiovizuālie dok.	40	4,2 %
elektroniskie dok.	3	0,3 %
spēles	1	0,1 %
notis	1	0,1 %

2022. gadā Novadpētniecības krājums ir papildināts ar 12 grāmatām. Izdotas grāmatas par novadniekiem, par novada kultūras vēsturi, kā arī novadnieku daiļdarbi. Kopumā krājuma kvalitāte vērtējama kā ļoti laba, jo krājums aktīvi izmantots uzziņu veikšanā, izstāžu gatavošanā.

Interesantākie un vērtīgākie jaunieguvumi:

- « Es vēlos mājās pārnākt. No valodnieka un ārsta Alfrēda Gātera vēstulēm, 2022.gads;
- « Baltās dzejas valsis – novada autoru darbu kopizdevums, 2022.gads;
- « Ancītis, Valdemārs. Bagāti gadi, 1967.gads (arī senas, novadam vērtīgas grāmatas var būt vērtīgs jaunieguvums);
- « Lamberga, Dace. Leo Svemps, 2021.gads.

✓ *krājuma organizācija un glabāšana*

Novadpētniecības krājums (grāmatas, mapes, CD, DVD) vienkopus atrodas Novadpētniecības un humanitāro zinātņu lasītavā, kas ir svarīgi novadpētniecības darba organizēšanā bibliotēkā (sniegt uzziņas, veidot izstādes). Tematiskās novadpētniecības mapes sakārtotas pa 13 pagastiem un Gulbenes pilsētu. Krājums atrodas brīvpieejā. Veicot materiālu izvērtēšanu, ar vērtīgākajiem rakstiem un materiāliem joprojām tiek papildinātas tematiskās novadpētniecības mapes, jo bibliotēkas apmeklētāji tās labprāt izmanto.

✓ *digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana*

2022. gadā turpinājās novadpētniecības materiālu digitalizācijas process. Eiropas brīvprātīgā darba projekta ietvaros brīvprātīgā no Itālijas veica apjomīgus skenēšanas darbus. Saistībā ar novadnieka ārsta un valodnieka Alfrēda Gātera neseno jubileju, aktualizējās A.Gātera krustmeitas doma apkopot un digitalizēt materiālus - vēstules, fotogrāfijas, dokumentus – un izdot grāmatu. Tautas lietišķās mākslas studija “Sagša” svinēja 70 gadu jubileju, līdz ar to dažādu pasākumu ietvaros skenētas fotogrāfijas, atspoguļojot studijas vēsturi. Digitalizēti 1996. gada foto negatīvi, kuros atainotas Gulbenes novada pagastu kultūrvēstures vietas. Digitālo materiālu aprakstu veidošana Novadpētniecības datu bāzē BIS ALISE tika piebremzēta, domājot par materiālu atrāšanās sistēmas maiņu.

Apraksts	Materiāla veids	Digitalizēto lapu/gab. skaits	Apraksts NP datu bāzē
Alfrēda Gātera vēstules mātei Almai Gāterei, 20.gs. 50-tie gadi. Vēstules rokrakstā pārrakstījusi Sarmīte Balode.	Vēstules	14 PDF	1
Kalnienas pamatskolas 6.kl. skolnieces Kristīnes Balodes zinātniski pētnieciskais darbs “Manas dzimtas un mājas liktenis”	Zinātniski pētnieciskais darbs	116 PDF	1
Gulbenes 2.vidusskolas skolēnu, pasākumi, izlaidumi	Fotogrāfija	25 TIFF	4
Alfrēda Gātera fotogrāfijas	Fotogrāfija	61 JPG	0
Alfrēda Gātera dokumenti (licības, diplomu)	Dokuments	29 JPG	0
Jura Podnieka foto negatīvi par Gulbenes novada pagastiem	Foto negatīvi	639 JPG	0
Tautas lietišķās mākslas studija “Sagša”	Fotogrāfija	200 JPG	0
Novada pagastu bibliotēku krājumā esošie materiāli	Fotogrāfija	120 JPG	120

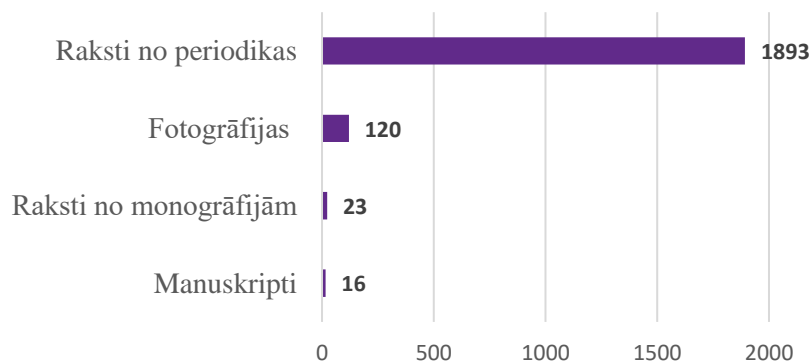
« *krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums*

Novadpētniecības datu bāze. Novadpētniecības datu bāzē tiek veidoti apraksti no novada laikrakstiem “Dzirkstele”, “Gulbenes Novada Ziņas”, pagastu laikrakstiem skolu avīzēm, importēti apraksti no LNB datu bāzes. Uz 01.01.2022 datu bāzē ir **54 520 apraksti**. Datu bāzē iekļauti arī fotogrāfiju, atmiņu stāstu, pētījumu u.c. nepublicēto materiālu apraksti.

Tabula “Ievadīto aprakstu skaits 2022.gadā Novadpētniecības datu bāzē”

	2019.	2020.	2021.	2022.
Gulbenes novada bibliotēka	1541	1685	1528	1576
Pagastu bibliotēkas	1002	1153	2743	238
Kopā:	2543	2838	4271	2052

Diagramma “Aprakstīto resursu veidi NP datu bāzē 2022.gadā”

Novadpētniecības datu bāzi turpina veidot arī pagastu bibliotēkās, 2022. gadā sastādot apmēram 11 % no kopējā ierakstu skaita. Ievadīto aprakstu skaits ir atkarīgs no individuālā darba organizācijas un novadpētniecības materiālu krājuma. Novadpētniecības datu bāzes kvalitāte, joprojām ir prioritāra un tiek veikti konkrēti darbi. Rediģēti 848 apraksti, sūtīti vizuāli skaidrojoši labojami e-pastos pagastu bibliotēkām. Pagastu bibliotēku seminārā novadīta teorētiski praktiska nodarbība “LNB Analītikas datu bāze”, divas individuālas analītikas apraksta nodarbības tiešsaistē (Stradu pagasta Stāķu, Tirzas bibliotēkām), izmantojot platformu Jitsi Meet.

Turpināti novadpētniecības darba izbraukumi pa pagastu bibliotēkām – tēmas, kas tiek pārrunātas, ir: ierakstu veidošana Novadpētniecības datu bāzē, anotāciju pievienošana, foto digitalizēšana, kļūdas aprakstos. 2022. gadā apmeklētas 4 pagastu bibliotēkas: Druvienas, Lizuma, Stradu pagasta Stāķu, Lejasciema. 2022. gadā uz Latvijas Nacionālo bibliotēku nosūtīti 901 ieraksti no Gulbenes novada laikraksta “Dzirkstele”.

Īpaša nozīme tiek piešķirta nepublicētajiem materiāliem (atmiņas, fotogrāfijas, zinātniski pētnieciskie darbi). Iedzīvotāji aktīvi nes uz bibliotēku dažādus vēstures materiālus, lielākoties fotogrāfijas. Tā novadpētniecības krājums papildināts ar novadnieka Arnolda Dzilas dzīvesstāstu (8 lapas), 26 fotogrāfijām, 4 dziesmu grāmatām, 1 kalendāru. Ziemeļaustrumu elektrotīklu darbinieku fotogrāfijas ar bijušās darbinieces Dainas Apsītes komentāriem.

2022. gadā digitāli radīts saturs - audio faili, kurus ir plānots atšifrēt (transkribēt):

« Kapu pieminekļu stāsti / Gulbenes Vecajos kapos – nerediģēts audio ieraksts 1 h 13 min.

- « Baltās pils iedzīvotāju stāsti: datorrakstā 1,5 lapa; nerediģēts audio 1 h 30 min.
- « Neformālās izglītības programmas "Radi savu dzimtas stāstu pats" ietvaros iegūts atmiņu stāsts (nerediģēts audio ieraksts 1 h).
- « Līgo pagasta ekspedīcijas ekspertes Birutas Tropas stāstu ieraksts (1 h 5 min.)
- « Jāņa Misiņa krusttēva mazdēla Jāņa Piņņa radniecības stāsts (10 min.)

✓ *izmantojums (var nebūt cipari, pietiek ar situācijas aprakstu, novērojumiem)*

Novadpētniecības krājuma grāmatu izsniegums 2022. gadā saglabājies kā iepriekšējā gadā, izsniegtas 146 grāmatas. Daudz grāmatas tika izmantotas novadpētniecības darba vajadzībām – veidojot izstādes, gatavojot informāciju sociālo tīklu tēmturim #pētnieks. Arī tematiskajām novadpētniecības mapēm izsniegums ir līdzīgs iepriekšējam gadam (131 mape). Pieprasītākā grāmata 2022. gadā novadpētniecības krājumā bijusi Vitolda Mašnovska enciklopēdiju izlase “Muižas Latvijā : vēsture, arhitektūra, māksla”.

Uzziņu pakalpojumu sniegšana

2022. gadā sniegtas 55 uzziņas par dažādām novadpētniecības tēmām. Ļoti daudz uzziņas bijušas par novadniekiem. Pētīti kultūras vēstures objekti: Baltā pils, Viestura ielas apbūve, Sarkanā pils, Lizuma pils. Vairāk kā puse uzziņām ir elektroniska izpilde. Ieskenēti 154 dokumenti (244 lapas). Iedzīvotāji arvien vairāk labprāt izmanto attālinātu uzziņu izpildi.

Biežāk izmantotie uzziņu avoti: Gulbenes novada bibliotēkas Novadpētniecības datu bāze, LNB Digitālā bibliotēka, LNB katalogi (lielākoties Nacionālās bibliogrāfijas) un abonētās datu bāzes (news.lv, letonika.lv). Arī mapes ir būtisks avots un joprojām uzziņu darbā ļoti noder.

Apjomīgākās tematiskās uzziņas 2022. gadā:

- « Stāžu pirmskolas izglītības iestādes vēsture (8 elektroniskie dokumenti)
- « Viestura ielas apbūve / dzelzceļš (12 elektroniski dokumenti)
- « Sociālais darbs Gulbenes novadā (6 elektroniski dokumenti)

Neparastākās uzziņas:

- « Intervijas ar novadniekiem skolēniem interviju analīzei;
- « Ieteikumi, kuras vērtības iekļaut Kultūras kanonā;
- « Gulbenes rajona telefonu grāmatas 1979. – 1994.

Novadpētniecības darba popularizēšana

Izstādes: tradicionālās un digitālās.

2022. gadā izveidotas astoņas tradicionālās izstādes: tematiskās (TLMS “Sagša” - 70; Gulbene un gulbenieši pirms 100 gadiem, Skolas un izlaidumi, Bibliotēkai 75, Izzinošas ekspedīcijas 2022, Pilskalna estrādei 35), novadniekiem veltītās (Rakstniecei Laimai Kotai – 60, filozofei, rakstniecei Zentai Mauriņai - 125). Izveidotas 2 digitālās izstādes: Izzinošas ekspedīcijas Gulbenes novadā un literārais pārgājiens

“Misiņš un Egle. Bibliogrāfiju līkloči” pasākumu ciklā “Latviešu grāmatai 500”.

Ceļojošā izstāde “Laimes bērni. Kokariem – 100”, kas izveidota 2021. gadā un veltīta novadnieku, diriģentu Imanta un Gido Kokaru simtgadei, arī 2022. gadā bija skatāma dažādās pilsētās – kopumā 9 vietās visā Latvijā. Interesi izrādīja gan mūzikas izglītības iestādes, gan bibliotēkas (Rīgas Doma kora skola, Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija, Lielvārdes Mūzikas un mākslas skola, Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskola, Saldus novada bibliotēka, Jelgavas Pilsētas bibliotēka, Salaspils novada bibliotēka, Jāņa Ivanova Rēzeknes mūzikas vidusskola, Jēkabpils pilsētas bibliotēka).

Sociālie tīkli, mājas lapa, laikraksti.

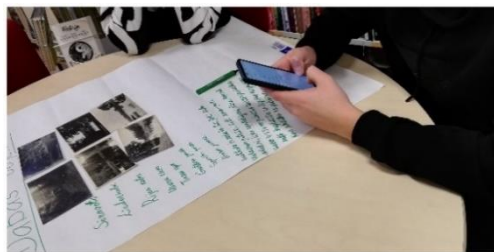
Veiksmīga un lasītāju novērtēta ir 2022. gadā uzsāktā rakstu sērija “Lappuse no jautājumu klades...” laikrakstā “Gulbenes Novada Ziņas”. Raksta izklāsts ir pirms vairākiem gadu desmitiem skolas laikos populārās jautājumu klades formātā, novadnieki turpina iesāktos teikumus. Līdz šim iepazīnām rakstnieci Laimu Kotu, aktrisi Aiju Dzērvi, pianistu Rihardu Plešanovu, tēlnieku Ivaru Drulli. Laikrakstā “Gulbenes Novada Ziņas” un Gulbenes novada bibliotēkas mājaslapā publicēti septiņi raksti, stāstot par novadniekiem un aktuālajiem pasākumiem novadpētniecībā.

Turpinās Gulbenes novada bibliotēkas novadpētniecības materiālu popularizēšana Facebook un Instagram kontos, kur katru ceturtdienu ar tēmturi #pētnieks tiek ievietoti foto ar informāciju par kādu vēsturisku notikumu, aktuālu notikumu vai novadnieku jubilejām. 2022. gadā populārākie ieraksti bija par Gulbenes ziemas skatiem fotoattēlos 20. gadsimta 60tajos gados, Pilskalna brīvdabas estrādi, Gulbenes novada bibliotēkai - 75 fotogrāfijās.

Izglītojošas un izzinoši praktiskas nodarbības un pasākumi.

« Piedāvājam **novadpētniecības nodarbības skolēniem**: “Pērles? Pie mums?” (1.-3.klase)

“Fotogrāfija un Raksti” (4.-6.klase), “Kas Tu esi, Misiņ?” (4.-6.klase), “Kultūras peldošās salas” (7.-9.klase). 2022.gadā notikušas 18 nodarbības pilsētas un pagastu skolās, kopumā 255 bērniem. Nodarbības notiek bibliotēkas telpās, kā arī skolās. Skolēniem ir iespēja radoši darbojoties izzināt ar Gulbenes novadu saistītās vietas, notikumus, cilvēkus.

« Notikuši divi **pasākumi**, kas veltīti novadniekiem. “Aktierim Uldim Pūcītim 85” - Smiļģa muzeja vadītāja, Latvijas Kultūras akadēmijas pasniedzēja Jāņa Siliņa stāsts ar foto un video fragmentiem par aktiera dzīves gājumu, nozīmīgākajām lomām. Gulbenes dzimšanas dienas ietvaros notika stāstu un dziesmu vakars ar **novadnieci, dziedātāju Sabīni Krilovu**.

« Atzīmējot Tautas lietišķās mākslas studijas “Sagša” 70 gadu jubileju, notika bijušo dalībnieku tikšanās ar fotogrāfiju skatīšanos un atmiņu stāstiem.

« Jau cetrto gadu veiksmīgi noritējusi Gulbenes novada izzināšana. **“Izzinošas ekspedīcijas”** 2022. gadā tās notika Līgo, Daukstu, Lizuma un Tirzas pagastos. Kopā ar ekspertiem novadpētniecības entuziasti, vēstures skolotāju Birutu Tropu, arheologu Jāni Meinertu, Apsīšu Jēkaba dzimto māju “Kalaņģu” saimnieci Aivu Kraukli, rakstnieci, Tirzas npublicēto stāstu vācēju Laimu Kotu iepazīti dabas objekti, kultūras vēstures pieminekļi, mājvietas, vietējās tradīcijas un dzimtu stāsti. Kopumā ekspedīcijas apmeklēja 84 cilvēki. Ņemot vērā to, ka šo četru gadu laikā pārgājieni ir notikuši visos pagastos, tika rīkots ekspedīciju noslēguma pasākums. Sumināti aktīvākie dalībnieki, skatītas visu ekspedīciju bildes, sarunas par spilgtākajiem notikumiem un turpmāko novada izzināšanu.

- « Turpinājās neformālās izglītības mācības “**Radi savu dzimtas stāstu**“, kuru ietvaros tiek apskatīti elektroniskie novadpētniecības resursi dzimtu, stāstu un interviju veidošanas tehnikām, dzimtas koka veidošanu. 2022.gadā notikušas trīs nodarbības, apmeklējuši 12 cilvēki.
- « Lai popularizētu literatūras un grāmatniecības nozaru personības - Jāni Misiņu un Kārli Egli, kuras devušas ievērojamu pienesumu latviešu nacionālās identitātes veidošanā, tiks īstenotas vienlaikus ierastas un neierastas aktivitātes cikla “**Latviešu grāmatai 500**” ietvaros. Pasākumā “**Misiņš un Egle. Biogrāfiju līkloči**” Druvienas Vecās skolas-muzeja ilggadējās bijušās vadītājas Ligitas Zvaigznekalnes vadībā tika izstrādāts saturs un 2023.gada pavasarī noorganizēti divi dzīves un darba pieturpunktu pārgājieni Gulbenes novadā. Par Jāņa Misiņa gaitām – Lizuma, Tirzas, Lejasciema pagastos, atspoguļojot bibliotekāra, izdevēja, aptiekāra arodus. Par Kārli Egli – Druvienas pagastā, kā muzeja ekspozīcijas veidotāju, skolotāju. Saturs popularizēts rakstā (<https://ej.uz/vxe3>) un digitālajā izstādē (<https://ej.uz/6s2u>) Gulbenes novada bibliotēkas mājas lapā, Latvijas bibliotēku portālā (<https://ej.uz/1xcg>).
- « Filmešanās, stāsts un materiāli LTV1 raidījumam “Ielas garumā” par spirta brūzi - alus darītavu Vecmglbenes muižas teritorijā.

Sadarbība novadpētniecības jomā

- « Tautas lietišķās mākslas studija “**Sagša**” (izstādes “Sagšai – 70” eksponēšana bibliotēkā, fotogrāfiju apzināšana, bijušo dalībnieku atmiņu stāstu vakara organizēšana).
- « Turpinās veiksmīga sadarbība ar **Sarmīti Dunduri** (Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde), veicot izzinošo ekspedīciju maršrutu plānošanu, jautājumos par kultūrvēsturiskajiem objektiem.
- « Diriģente **Aira Birziņa** – ceļojošās izstādes “Laimes bērni. Kokariem – 100” popularizēšana.
- « Latvijas Nacionālā bibliotēkas **Turpinājumi zdevumu nodaļa** - regulāras konsultācijas un sarakste analītisko aprakstu veidošanai saskaņā ar RDA noteikumiem.
- « Gulbenes novada pašvaldības aģentūra “**Gulbenes tūrisma un kultūrvēsturiskā mantojuma centrs**” - informatīvs atbalsts un novadpētniecības materiālu izmantošana aģentūras ekskursiju plānošanai pa Gulbenes pilsētu, Viestura ielu, Rīgas ielu.

Jauninājumi novadpētniecības darbā

Joprojām tiek meklēts piemērotākais **digitālo izstāžu formāts**. Tika izmēģināts digitālā rīka genial.ly piedāvājums un tapa digitālā izstāde “Misiņš un Egle. Biogrāfiju līkloči” (<https://ej.uz/6s2u>).

Godinot novadnieku Jāni Misiņu 160.dzimšanas dienā, izveidota **jauna nodarbība bērniem** “Kas Tu esi, Misiņ?”, radoši pildot uzdevumus un atklājot J.Misiņa daudzās nodarbošanās: bibliotekārs, aptiekārs, tipogrāfs, grāmatu tirgotājs, publicists.

Uzsākta **rakstu sērija “Lappuse no jautājumu klades...”** laikrakstā “Gulbenes novada ziņas”, Gulbenes novada bibliotēkas mājas lapā, kas ir veltīta ar Gulbenes novadu saistītām personībām.

Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi

Novadpētniecības digitālo objektu atrādīšana. 2022.gada rudenī notika LNB konference “No datu viensētām uz vienotu piekļuvi”, kas deva iedvesmu pārmaiņām. Gada nogalēs notika konsultācijas ar LNB, KISC pārstāvjiem par novadpētniecības materiālu atrādīšanas labāko variantu. Tika pieņemts lēmums ar 2023.gadu Gulbenes novada bibliotēkas krājumā jauniegūtos digitālos objektus (fotogrāfijas, atklātnes, vēstules, dokumentus) ievietot LNB Digitālo objektu pārvaldības (DOM) sistēmā. Turpmāk vairs netiks veidoti digitālo objektu apraksti BIS ALISE.

Atklāts paliek jautājums par esošo digitālo objektu aprakstiem BIS ALISE Novadpētniecības datu bāzē (vairāk kā 2 tūkstoši aprakstu). Risināms jautājums bibliotēkas nozarē – iespēja salāgot LNB DOM un BIS ALISE metadatus.

Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības

Pārskata gads novadpētniecības darbā kā parasti bijis aktīvs un darbīgs. Nezūd gandarījuma sajūta par cilvēku labajām atsauksmēm par pasākumiem, ātri un kvalitatīvi sniegtajām uzziņām, stāstu uzklaušīšanu. Gribētos vairāk neformālās sarunās komunicēt ar citu bibliotēku kolēģiem par novadpētniecības darbu publiskajās bibliotēkās, jo dažreiz ir neskaidrības, jautājumi, kuros noderētu citu pieredze un viedokļu apmaiņa.

Lai arī dzīvojam digitalizācijas laikmetā, joprojām fiziskais novadpētniecības krājums ir zeltā vērtībā. To savest kartībā – vizuāli uzlabot, nomainot mapes uz jaunām, piedomāt par materiālu uzglabāšanu, parādīt pievilcīgāku – būtu svarīgs uzdevums nākotnē.

Ir pieejami dažādi digitālie rīki, kurus varētu izmantot novadpētniecības materiālus popularizēšanai. Daudzi no tiem ir bezmaksas, tomēr ir lietas, kam nepieciešams finansējums. Tā lielisks rīks būtu Overly – paplašinātās realitātes aplikācija, kurā varētu, piemēram, ar stāstiem atdzīvināt fotogrāfijas.

9. PROJEKTI

Papildus bibliotēkas apstiprinātajam budžetam, aktīvi sekojam projektu konkursu iespējām, lai piesaistītu papildus finansējumu bibliotēkas attīstībai, tādējādi daudzveidojot sniegtos pakalpojumus. Pārskata periodā projektu konkursos tika izstrādāti un iesniegti 14 projektu pieteikumi, no kuriem 9 projekti tika apstiprināti, gūstot papildus 40 937 EUR lielu finansējumu. skatīt ir daudzpusīgs, jo viens no apstiprinātajiem projektiem ir lokālais – pašvaldības projektu konkurss, 7 ir Valsts Kultūrkapitāla fonda finansēti projekti (turpmāk VKKF), un 2 starptautiskie projekti:

Tabula “Projektu apkopojums un apraksts”

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (t. sk. īstenošanas laika periods, rezultāti, īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
“(NE)Paklausīgie stāsti mazajiem”	VKKF	1000 EUR	Projekta mērķis veicināt jaunākās bērnu oriģinālliteratūras pieejamību Gulbenes novadā, sevišķi Lejasciemā un Stāķos, iepazīstināt Gulbenes novada jaunus lasītājus ar jaunākajiem latviešu rakstnieku	Atbalstīts

			oriģināldarbiem. Projekts tika uzsākts janvārī un Gulbenes novada bibliotēku klātienē apmeklēja visu trīs Gulbenes pilsētas pirmsskolas izglītības iestāžu sagatavošanas grupu audzēkņi un audzinātājas, lai tiktos ar autoriem. Rakstnieki devās arī uz Gulbenes novada pagastiem – Stāķu un Lejasciema pirmsskolas izglītības iestādēm, kur notika tikšanās. Projektā piedalījās piecas latviešu bērnu grāmatu autore – Rebeka Lukošus, Signe Viška, Laura Vinogradova, Evija Gulbe un Sabīne Košeļeva. Projekts noslēdzās maijā.	
“Viegli (IZ)darīt”	VKKF	1 000 EUR	Vasaras sezonā, āra lasītavā piedāvāt bērniem radošo darbnīcu ciklu vietējo profesionāļu darbībā. Katras darbnīcas noslēgumā rodot praktiskas zināšanas un izgatavojot reālu lietu. Darbnīcu veidi: Piekariņu izgatavošana. Kaligrāfijas darbnīca. Papīra liešanas darbnīca. Cianotipijas darbnīca. Trauku apdruka dekolū tehnikā.	Neatbalstīts
“4 soļi tuvāk vietējai kopienai”	VKKF	1 070 EUR	Uzlabot kultūras pakalpojumu kvalitāti vietējā kopienā, pilnveidojot kultūras darbinieku zināšanas un prasmes 4 meistarklasēs: “Kultūras attīstība vietējā kopienā”; “Interaktīvas metodes darbā ar sabiedrību”; “Komunikācija ar vietējās kopienas iedzīvotājiem digitālajā vidē” un “Kā sadzirdēt savu apmeklētāju?”	Neatbalstīts
“Viņa stāsts”	VKKF	840 EUR	Projekta mērķis izcelt un popularizēt latviešu rakstniekus-vīriešus. Kā arī ar viņu literāro tēlu starpniecību ielūkoties viņu dzīves redzējumā. Projekta realizācijas laiks no aprīļa līdz novembrim. Projekta dalībnieki- Osvalds Zebris, Aldis	Atbalstīts

			Buķšs, Jānis Joņevs un Kārlis Kazāks.	
“Sabiedrība kultūrā”	VKKF	740 EUR	Mācību projektā pilnveidot kultūras darbinieku zināšanas un prasmes, organizējot 3 meistarklases ar nozaru speciālistiem: “Kultūras nozīme sabiedrībai”, “Teksta dizains kā instruments darbā ar sabiedrību” un “Kā sadzirdēt savu apmeklētāju?”.	Neatbalstīts
“Garlaicībai deguns garš”	VKKF	950 EUR	Litenes un Tirzas pagastu bibliotēku sadarbības projekts ar mērķi paplašināt bērnu interesi par literatūru un iztēli par literāro procesu, veicināt sadarbību starp vairākām novada bibliotēkām, skolām vietējā kopienā, sniedzot iespēju iepazīt latviešu rakstnieku daiļradi. Notika tikšanās ar 5 bērnu grāmatu rakstniekiem: Māri Runguli, Eviju Gulbi, Lindu Kukari-Aldersoni, Agnesi Vanagu, Indru Sproģi.	Atbalstīts
“Kultūras dzīves dimensijas”	VKKF	1 620 EUR	Tā mērķis ir veicināt kultūras darbinieku savstarpējo sadarbību pakalpojumu pilnveidošanā. Īstenošanas laiks 2022.gada novembris-2023.gada aprīlis. Programmu veido sešu semināru kopums: “Kultūras menedžments un kultūrpolitika” un “Teātra norises pandēmijas laikā”. Semināri “Pašvadīta mācīšanās un sevis motivēšana profesionālajai pilnveidei pieaugušajiem”, “Literārā kultūra 21.gadsimtā. Jaunā paaudze latviešu dzejā”, “Tikt saprastiem – vieglā, vienkāršā valoda”, “Paralēle - Latvija 1940.gadā un mūsdienu notikumi pasaulē” notiks 2023.gadā.	Atbalstīts
“Misiņš un Egle. Biogrāfiju līkloči”	VKKF VKKF un “Latvijas	1 120 EUR	Izmantojot jaunradi, veidot audio-vizuālus materiālus un īstenot aktivitātes ar mērķi popularizēt	Neatbalstīts abas reizes

	valsts meži” atbalstītā “Vidzemes kultūras programma 2022”		grāmatniecības un literatūras nozaru izcilo personību – latviešu bibliofīla, bibliogrāfa Jāņa Misiņa un literatūrvēsturnieka, tulkotāja, bibliogrāfa Kārļa Egles sasniegumus. Sadarbībā ar Gulbenes Mākslas skolu un Gulbenes Tautas teātri veidot nelielus animētus video stāstus par J.Misiņu, ierunāt K.Egles dienasgrāmatu fragmentus. Sarīkot divus literāros pārgājienus, atklājot abu grāmatniecības nozares pārstāvju dzīves un darba pieturpunktus Gulbenes novadā. Aktivitātes papildināt ar vienlīdz ierastiem un neierastiem pasākumiem: LU Sociālo zinātņu fakultātes profesora Viestura Zandera priekšlasījums par Kārli Egli un izziņošā digitālā spēle aplikācijā Actiobound par Jāņa Misiņa darbības jomām.	
“Rakstniece laukos”	VKKF	800 EUR	Druvienas un Lizuma pagastu bibliotēku kopīgs projekts, organizējot 2 tikšanās ar katru rakstnieci. Tikšanās ar rakstniecēm Zani Zustu, Janu Veinbergu, Madaru Fridrihsoni, Viju Laganovsku. Norises laiks no 2022. gada augusta līdz oktobrim.	Atbalstīts
Izzinošas ekspedīcijas 2022	VKKF	750 EUR	Noslēdzot izziņošo ekspedīciju ciklu, kas turpinās jau ceturto gadu, projekta ietvaros apzināt un pētīt dabas un kultūrvēsturisko mantojumu Gulbenes novada 4 pagastos. Iesaistoties ekspertiem, sadarbībā ar pagastu bibliotekārēm, noorganizēt četras ekspedīcijas, kurās iepazīti kultūrvēsturiski objekti Līgo, Daukstu, Lizuma un Tirzas pagastos. Papildināt Gulbenes novada bibliotēkas novadpētniecības krājumu ar ekspedīciju laikā iegūtajām liecībām un materiāliem. Nodrošināta 13	Neatbalstīts

			novada pagastu un Gulbenes pilsētas ekspedīciju maršrutu īso aprakstu ar QR kodiem pieejamība sabiedrībai gan digitāli, gan brošūrās.	
“Doma. Dzeja. Diena.”	VKKF	1 150 EUR	Mērķis- veicināt dzejas lasīšanu Gulbenes novadā, dažādojot jaunākās tendences oriģināldzejas un literatūras pasniegšanas metodes, sekmējot pieejamību plašākam sabiedrības lokam un rosinot lasīšanas kā jēgpilnas nodarbes pieņemšanu. Norises laiks, sākot ar augustu, līdz decembra beigām. Projektā piedalījās- Anžela Jurāne-Brēmane, biedrība “Karantīna”, Ieva Melgalve, Ivars Šteinbergs un Kārlis Vērdiņš.	Atbalstīts
“Sekojot pavedieniem 3”	Gulbenes novada pašvaldība	1 177 EUR	Projekts bērnu un jauniešu dienas nometnes organizēšanai. Nometnes mērķis: Aktīvi un lietderīgi pavadīt brīvo laiku, iepazīstot Gulbenes novada kultūrvēsturiskās vietas un vērtības. Dienas nometne tika organizēta no 1. – 5.augustam. Nometnes laikā notika 5 braucieni uz Druvienas, Galgauskas, Rankas, Daukstu un Stradu pagastiem, iepazīstot to kultūrvēsturiskās vērtības caur dažādām radošām aktivitātēm.	Atbalstīts
EUROPE DIRECT informācijas tīkla” informācijas punktus uzturošo struktūru izveide Gulbenē ar filiālēm Alūksnē un Madonā	Eiropas Komisija	30 400 EUR	Europe Direct informācijas centra Gulbenē darbības galvenais mērķis - nodrošināt visiem iedzīvotājiem gan lauku, gan pilsētas teritorijā viegli pieejamu informāciju par Eiropas Savienības darbības jomām - likumdošanu, politiku, programmām un finansējuma iespējām, īpaši par to, kā tās ietekmē viņu dzīvi ikdienā. EUROPE DIRECT informācijas centrs Gulbenē 2022. gadā noorganizējis izglītojošus seminārus, apmācības, nodarbības bērniem, konkursi, Eiropas kultūras vakari, velo braucieni “Ar velo pa Zaļo!”, Sporta nedēļas nodarbība u.c. Kopā	Atbalstīts

			noorganizēti 15 pasākumi, iesaistot 358 iedzīvotājus.	
“Cultural education – key to adult integration”	Nordplus	3 000 EUR	Mobilitātes vizītes projekts sadarbībā ar partnervalsti Lietuvu. Projekta ietvaros tiek organizētas savstarpējas pieredzes apmaiņas vizītes uz Gulbenes novada bibliotēku un Viļņas pilsētas Adomas Mickevičius bibliotēku, lai izzinātu pieaugušo izglītības veidus un aizgūtu jaunas idejas bibliotēku darbam ar pieaugušo auditoriju.	Atbalstīts

2022.gadā startējot otro reizi Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrības projektu konkursā “Iedvesmas bibliotēka” ar ideju par Bērnu bibliotēkas lasītavas pārveidi, guvām finansiālu atbalstu projekta īstenošanā. Projekts tiks realizēts 2023.gadā.

Bibliotēkai sadarbojoties ar Gulbenes novada pašvaldības aģentūru “Tūrisma un kultūrvēsturiskā mantojuma centrs”, 2022.gadā tika iesniegts projekta idejas pieteikums “Mežpils alus” projektu konkursā “Dari savu pilsētu labāku!”. Esam gandarīti, ka starp 3 uzvarētājiem ir arī Gulbenes novada bibliotēkas projekts par viedā sola un veloapkopes stacijas izveidi pie bibliotēkas. Projekts tiks realizēts 2023.gadā.

Pārdomas un secinājumi par darbu ar projektiem

Gulbenes novada bibliotēkai nav projektu vadītāja amata vietas, tāpēc projekta idejas, projekta pieteikumi un tā realizēšana ir kolektīva darbs, iesaistoties tiem nodaļu darbiniekiem, kuri saturiski atbild par projekta ideju. Tieši tāpēc Gulbenes novada bibliotēkas projektu darbs ir apjomīgs un daudzveidīgs. Tas arī norāda uz kolektīva vienotu izpratni par bibliotekāro darbu, iestādes mērķi un vīziju. Bez tam jāuzsver, ka darbs ar projektiem, papildus saviem tiešajiem amata pienākumiem, vienmēr prasa papildus laiku un darbu. Savukārt projekta administrēšana ir atbildīgs darbs, kas vienmēr veido jaunu pieredzi un zināšanas bibliotēkas direktorei.

10. PUBLICITĀTE

Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem

Informācija par bibliotēkas aktualitātēm, gaidāmajiem pasākumiem tiek publiskota dažādos veidos. Primāri informācija tiek ievietota bibliotēkas mājaslapā <https://www.gulbenesbiblioteka.lv/>. Tiek izmantoti sociālie tīkli, kas sasniedz lielāku auditoriju – Facebook, Instagram. Kā izklaidējošam, bibliotēkas atpazīstamības veicināšanai jaunākai auditorijai, tiek izmatots bibliotēkas TikTok konts, kur starp izklaidējošo saturu, tiek popularizēts bibliotēkas darbs un grāmatu krājums. Bibliotēkas informācijas stendā un atsevišķi nodaļās tiek izvietoti arī plakāti ar afišām, kas norāda uz dažādiem pasākumiem un aktivitātē, kuras plānojas bibliotēkā tuvākajā laikā. Līdzko ir pieejamas jaunas grāmatas, tās tiek reklamētas dažādi: sociālajos tīklos ar attēliem un video, bibliotēkas telpās uz ekrāniem, kas atrodas gan iekštelpās, gan arī pie bibliotēkas ieejas durvīm. Ārējie kanāli, kuri tiek izmantoti Gulbenes novada bibliotēkas publicitātei ir pašvaldības mājaslapas kalendārs <https://www.gulbene.lv/lv/notikumu-kalendars>, no kura pēc tam tiek paņemta ievietotā informācija un pārnesta uz vietējo informatīvo izdevumu “Gulbenes Novada Ziņas”. Kā ārējais informācijas kanāls strādā arī vietējais drukātais laikraksts “Dzirkstele”, un tā portāls – <https://dzirkstele.lv/>.

Bibliotēkas informācija tīmeklī

Gulbenes novada bibliotēkas mājaslapā 2022.gadā tika ievietotas vairāk kā 200 publikācijas, kuras ietver informāciju par bibliotēkas darbību, afišas par plānotajiem pasākumiem bibliotēkā, kā arī dažādi raksti. Mājaslapā šajā gadā ir izvietotas 3 jaunas digitālās izstādes. Gulbenes novada bibliotēkas mājaslapas sasniegtā auditorija ir 17 640 lietotājs, bet lapas kopējais skatījums ir 61 213. Visbiežāk izmantotā ierīce no kuras tiek izmantota mājaslapa ir mobilā ierīce, kuras pārsvars ir puse no kopējā lietotāju skaita jeb 50,26%. Populārākās sadaļas ir bijušas: jaunumi; kontakti; pakalpojumi; digitālās kolekcijas. Mājaslapa ir skatāma divās valodās: latviešu un angļu. No Latvijas tā tiek skatīta 81,22% gadījumā, no ASV 5,34%, savukārt pārējās valstīs ir zem 1%, piem. Apvienotā Karaliste, Ķīna, Zviedrija, Vācija, Īrija, Norvēģija.

Bibliotēkas informācija sociālajos medijos

Gulbenes novada bibliotēkai ir dažādi sociālie konti, lai veicinātu lielāku atpazīstamību, kā arī iegūtu plašāku mērķauditoriju. Platformas TikTok sekotāju skaits ir audzis par 79 cilvēkiem. Pārskata gadā ir ievietoti 13 video, kas rezultējies ar 45 741 lietotāja sasniegumu. Mērķauditorijas vecuma grupa šajā platformā ir 18-24 gadi. Instagram šajā gadā ir vairāk vērsta uzmanība uz īsajiem stāstiem, kuri kopumā 2022.gadā ievietoti 270. Gulbenes bibliotēkas Facebook konts ir bagāts ar 1 756 sekotājiem. Galvenā auditorija šajā platformā ir sievietes 34-44 gadi, bet procentuāli 84% no sekotājiem bibliotēkas Facebook lapai ir sievietes. Vislielāko auditoriju sasniedzis ieraksts par zimu Gulbenes novadā, kur lietotājus uzrunājušas bildes ar Gulbeni pirms 85 gadiem. Šis posts ir sasniedzis 14,4 tūkstošus lietotāju.

Bibliotēkas informācija citās tīmekļa vietnēs

2021.gada laikā vietējā laikrakstā “Dzirkstele” portālā kopumā ir ievietoti 38 dažādi paziņojumi, kas ir saistībā gan ar bibliotēkas darbību, gan arī aktuālie pasākumi un to afišas. Informācija portālā tiek atjaunota katru dienu. Savukārt Gulbenes novada pašvaldības mājaslapā pārsvarā ir ievietota informācija, kas saistīta ar plānotajiem notikumiem. Informatīvajā izdevumā “Gulbenes Novada Ziņas” ir ievietoti kopumā 18 raksti no Gulbenes novada bibliotēkas. Izdevums iznāk vienu reizi mēnesī.

Tabula “Sociālo tīklu saturvienību skaits”

	Saturvienību skaits
	2022
Facebook	472
Instagram	101 + 270 story
TikTok	13
YouTube	8
Twitter	10

Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi

Par vienu no veiksmīgākajiem pasākumiem jāuzsver 2022.gada pilsētas svētkiem, jo šajā laikā, kad norisinājās svētki, bibliotēka visas nedēļas garumā bija parūpējusies par dažādām aktivitātēm katru dienu. Pirmajā dienā tā bija cianotipijas darbnīca, otrajā trauku apdrukšanas darbnīca dekolū tehnikā, trešajā ziepju darbnīca, ceturtajā šifrēšanas darbnīca un saruna ar Elīnu Bērziņu par ceļošanu. Savukārt piektajā dienā aktivitātes norisinājās visas dienas garumā: papīra liešanas darbnīca, bruģa zīmējumu veidošana, Europe Direct spēle "Eiropas čemodāns", QR kodu spēle "Kas es esmu? Jānis Misiņš", ielu mūzika, tīmekļošanas-pērļošanas darbnīca. Šo pasākumu cikls katru dienu tika atspoguļots bibliotēkas sociālajos kontos.

Veiksmīgs bija arī pasākums “Lielā talkas diena”, kur Gulbenes novada bibliotēkas darbinieki Gulbenes Vecajos kapos sakopa ievērojamu cilvēku kapu kopiņas, senākās kapu vietas ar kultūrvēsturisku nozīmi.

Bibliotēka arī piedalījās labo darbu nedēļā, kas norisinājās rudenī. Bibliotēkas kolektīvs paveica vairākus labos darbos - vienuļai seniorei krāva malku grēdās, lasīja un mazgāja ābolus, mehāniski spieda sulu, kas tika nogādāta Gulbenes novada sociālās aprūpes centra "Siltais" iemītniekiem.

11. SADARBĪBAS TĪKLA RAKSTUROJUMS

Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām

Gulbenes novada bibliotēkas darbinieki iesaistījās Gulbenes novada pašvaldības organizētā **sabiedrības līdzdalības budžetēšanas konkursa balsojuma organizēšanā**, palīdzot iedzīvotājiem veikt balsojumus.

Stāsti par sadarbības formām ar vietējo jauniešu iniciatīvām projektos, kā arī bibliotēkas un Gulbenes novada pašvaldības sadarbību dažādos projektos, skatāmi ReTV sižetā : <https://www.facebook.com/retv.lv/videos/368186714734071> kā arī ReTV raidījumā “Veiksmes formula”

Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes

Augustā kopā ar Alūksnes novada bibliotēku tika noorganizēts **tīklošanās pasākums Europe Direct centriem Latvijā**. Kopā ar Eiropas Kustību Latvijā, Eiropas Komisijas pārstāvniecību Latvijā tika noorganizētas dažādas izzinošas un izglītojošas aktivitātes, piesaistot arī Gulbenes sadarbības partnerus - biedrību “Sateka”.

Sadarbībā ar “Meta Advisory Latvija” organizējam **tiešsaistes semināru reģiona kultūras un tūrisma nozares pārstāvjiem “Digitālā mārketinga risinājumi tūrisma un kultūras apmeklējumu veicināšanai”** par to, kā labāk digitālo mārketingu pielietot kultūras un tūrisma nozarē, kā izveidot veiksmīgu pasākumu, kāds ir pasākumu norises ekonomiskais piensums pilsētām.

Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība

Aprīlī ar ASV vēstniecības pārstāvja Nila Studenta palīdzību iedzīvotājiem organizējam **dokumentālās filmas “Valiant!” skatīšanos un tikšanos ar galveno filmas varoni Juri Bļodnieku no ASV**. Dokumentālā filma vēsta par trimdas latviešu politiskajām demonstrācijām 1980.gados. Tas bija atgādinājums par to, ka brīvība nav pašsaprotama, par to ikdienu pārliecināties, sekojot līdzī karam Ukrainā, un arī novērtējums tam, ka varam dzīvot brīvā valstī.

Bibliotēku interešu aizstāvības darbs

Gulbenes novada bibliotēku intereses - bibliotēku infrastruktūra un pakalpojumu attīstība ir iekļautas visos Gulbenes novada pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentos: "Gulbenes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.-2030. gadam" un Gulbenes novada attīstības programma 2018.-2024.gadam". Pārskata periodā Gulbenes novada bibliotēka iesaistījās darba grupā pie Gulbenes novada kultūras attīstības plāna izstrādes. Šis plānošanas dokuments vēl ir izstrādes stadijā.

12. METODISKAIS UN KONSULTATĪVAIS DARBS

Situācijas apraksts, kopaina, metodiskā un konsultatīvā darba prioritātes pārskata periodā

Gulbenes novada bibliotēka ir metodiskais un konsultatīvais centrs Gulbenes novada 17 pagastu un 8 izglītības iestāžu bibliotēkām. Novadā kopā ir 35 publisko bibliotēku darbinieki. Divām bibliotēkām – Lejasciema pagasta un Daukstu pagasta Staru bibliotēkai - ir pakalpojuma sniegšanas vietas Sinolē un Krapā. Sinolē strādā bibliotēku informācijas speciālists ar 0,6 lielu likmi. Uz Krapu reizi 2-3 mēnešos brauc Staru bibliotēkas vadītāja, lai apmainītu krājumu, novadītu kādu pasākumu. Ikdienā šeit lasītājus apkalpo pagasta sociālais darbinieks. Abās vietās iedzīvotājiem ir pieejams internets un datorpakalpojumi. Četros pagastos darbojas divas publiskās bibliotēkas: Daukstu, Rankas, Stāmerienas un Stradu pagastos.

Gulbenes novada bibliotēkas Reģionālā mācību centra organizētie profesionālās pilnveides pasākumi bibliotekāriem tiek piedāvāti arī blakus reģionu - Alūksnes, Balvu un Madonas - kolēģiem.

Galvenās metodiskā un konsultatīvā darba prioritātes 2022. gadā bija:

- « pagastu bibliotēku gatavošanās akreditācijai, palīdzība nepieciešamo dokumentu sagatavošanā (Skatīt "Bibliotēku akreditācija", 8lpp.);
- « jauno darbinieku sagatavošana darbam;
- « darbinieku sagatavošana profesionālās kvalifikācijas eksāmenam.

Reģiona galvenās bibliotēkas sniegtais metodiskais un konsultatīvais atbalsts, īstenotie profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi

2022. gadā notika 7 profesionālās pilnveides semināri, no tiem 5 semināri tikai publisko bibliotēku darbiniekiem un 2 semināri kopīgi publisko un izglītības iestāžu bibliotekāriem. Notika 2 mācību nodarbību cikli bibliotekāriem: "Bibliotēkārā darba pamatzināšanas" (36 st.) un 2 dienu mācības, gatavojoties profesionālās novērtēšanas eksāmenam. Realizējot VKKF atbalstīto projektu "Kultūras dzīves dimensijas", notika divi mācību semināri: "Kultūras menedžments un kultūrpolitika", "Teātra norises pandēmijas laikā". 2023. gadā projekta realizācijas gaitā notiks vēl 4 mācību semināri. Visu 2022. gadā organizēto profesionālās pilnveides pasākumu apmeklējums kopā bija 303: klātienē - 203, tiešsaistē -100.

Atskaites gadā darbu uzsāka 4 jaunas darbinieces: 1 – pagastu bibliotēkās (uz noteiktu laiku), 3 – Gulbenes novada bibliotēkā (2 bērnu apkalpošanas nodaļā, 1 pieaugušo apkalpošanas nodaļā). Nevienai nebija profesionālās izglītības. Tāpēc uzmanība tika pievērsta tieši bibliotekāro pamatzināšanu apguvei un nostiprināšanai. 3 jaunās darbinieces apguva Gulbenes novada bibliotēkas licencēto mācību programmu "Bibliotēkārā darba pamatzināšanas", viena beidza LNB 160 stundu kursu "Informācijas un bibliotēku zinību pamati" un nokārtoja profesionālās kompetences novērtēšanas eksāmenu. 2 apguva BIS ALISE kursu.

Profesionālās kompetences novērtēšanas eksāmenu 2022. gadā nokārtoja vēl 3 pagastu (Līgo, Rankas un Daukstu) bibliotēku vadītājas. Lai sagatavotu bibliotekāres eksāmena kārtošanai, tika organizētas divas (11., 18.martā) mācību nodarbības. Nodarbības vadīja Gulbenes novada bibliotēkas speciālisti, savā praktiskajā eksāmena pieredzē dalījās Balvu centrālās bibliotēkas metodiķe Vita Romanovska.

Atskaites gadā devāmiem profesionālās pilnveides braucienā uz Ogres Centrālo, Talsu Galveno un Ulbrokas bibliotēku, apskatījām modernākās Latvijas bibliotēkas. Kolēģes atzina, ka pieredzes braucienā guva ieskatu par jaunākajām tehnoloģijām bibliotēkās, iepazīstoties ar pašapkalpošanas iekārtu darbību Ogres centrālajā bibliotēkā, ar lielo skeneri Talsu Galvenās bibliotēkas novadpētniecības lasītavā, P.Brūverim veltītās izstādes vizuālo noformējumu ar QR kodiem, dzejnieka sirds ritma līniju, literāro pastaigu ar daudzveidīgiem uzdevumiem pieturvietās. Pieredzes braucienā guvām apliecinājumu tam, ka klasiskas vērtības var savienot ar ļoti modernu risinājumu. Mums tas bija ceļojums nākotnē, sapratām, ka ir jāuzdrošinās izvirzīt lielus plānus, ka sapņi arī piepildās!

Tabula "Gulbenes novada bibliotēkas organizētie profesionālās pilnveides pasākumi"

N.p. k.	Norises laiks	Norises vieta	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Dalībnieku skaits	Stundu sk.
1.	21.janvāris	Klātienē/ attālināti	<u>Publisko bibliotēku darbinieku seminārs:</u> Pagastu bibliotēku akreditācijas process; Krājuma komplektēšanas politika; Gulbenes novada bibliotēkas mācību programmas; Jaunākā bērnu literatūra; A.Akmentiņš par Jāni Ezeriņu.	27	6
2.	18.februāris	Klātienē/ attālināti	<u>Publisko bibliotēku darbinieku seminārs:</u> Bibliotēku darba aktualitātes; Latvijas Neredzīgo bibliotēkas pakalpojumi; Latvijas Nacionālās bibliotēkas informācijas resursi; I.Jansone par novadnieci Ilzi Šķipsnu	35	6
3.	4.marts	Klātienē/ attālināti	<u>Publisko un skolu bibliotēku darbinieku seminārs:</u> Informācijas meklēšana LNB analītikas datu bāzē; Atpazīt dezinformāciju: kā pārbaudīt faktus, attēlu un video; M.Bērziņš par Vili Lāci	44	6

4.	11., 18.marts	Klātienē/ attālināti	<u>Mācības publisko bibliotēku darbiniekiem, gatavojoties profesionālās kvalifikācijas eksāmenam:</u> Grāmatas ceļš bibliotēkā; Uzziņu darbs. PRIMO Pieredzes stāsts	5	6
5.	19.-20. augusts	Klātienē	<u>Profesionālās pilnveides pieredzes brauciens:</u> Ogres centrālā, Talsu galvenā un Ulbrokas bibliotēkas	19	6
6.	16.septembris	Klātienē	<u>Publisko bibliotēku darbinieku seminārs:</u> Galvenā tēma - novadpētniecība	18	5
7.	28.oktobris	Klātienē	<u>Publisko un skolu bibliotēku darbinieku seminārs:</u> Galvenā tēma – darbs ar bērniem	25	5
8.	15.novembris	Klātienē/ attālināti	<u>Projekts “Kultūras dzīves dimensijas”</u> Kultūras menedžments un kultūrpolitika.	92	3
9.	1.decembris	Klātienē/ attālināti	<u>Projekts “Kultūras dzīves dimensijas”</u> Teātra norises pandēmijas laikā	38	3

Piezīme. Stundu skaits tabulā uzrādīts astronomiskajās stundās (1 stunda = 60 min).

31. maijā notika Gulbenes novada pagastu bibliotēku atkārtota akreditācija. Gatavojoties akreditācijas procesam, tika sagatavota nepieciešamā dokumentācija, rediģēti galvenie bibliotēku dokumenti. Latvijas bibliotēku padome apstiprināja bibliotēku akreditācijas komisijas atzinumus par to, ka visas apsekotās bibliotēkas atbilst akreditācijas nosacījumiem un akreditācijas rezultātā bibliotēkām tika piešķirts vietējās nozīmes bibliotēkas statuss. Akreditācijas komisijas ieteikumu kopsavilkums, daži no tiem jau ir izpildīti:

- « datortehnikas nomaiņa lietotājiem – visām bibliotēkām;
- « tehnikas iegāde – 3 bibliotēkām;
- « telpu remonts - 6 bibliotēkām;

2022. gada 2. pusgadā tika veikts kapitālais remonts bojātajiem griestiem Stāmerienas pagasta Kalnienas bibliotēkā, iegādāti plaukti un uzlabots krājuma izvietojums, telpu funkcionalitāte. Uzsākti darbi pie energoefektivitātes uzlabošanas Stāmerienas pagasta administratīvajai ēkai, kur atrodas arī Stāmerienas pagasta bibliotēka.

- « mēbeļu iegāde – 8 bibliotēkām;
- « velo novietnes – 4 bibliotēkām;
- « norādes uz bibliotēku – 3 bibliotēkām;
- « iedzīvotāju informēšana par autorizācijas datu izmantošanas iespējām – 6 bibliotēkām.

- « jāpārskata darba laika atbilstība iedzīvotāju interesēm, nosakot elastīgu darba laiku – 11 bibliotēkām; (Jautājums par darba laiku jau tiek risināts. Plānots, ka visas bibliotēkas būs atvērtas sestdienā.)
- « darbs ar krājumu - izvērtēt krājumu, uzlabot krājuma proporcijas, palielināt finansējumu – 10 bibliotēkām;

2023. gada finansējumu krājumam plānojām, izmantojot visām bibliotēkām vienotu aprēķina formulu, ievērojot finanšu proporciju (1:2) preseī un grāmatām.

Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām

Gulbenes novadā ir 8 vispārīzglītojošo skolu bibliotēkas ar 8 darbiniekiem. Gulbenes novada vidusskolā strādā divi bibliotekārie darbinieki, viena bibliotekāre strādā divu skolu bibliotēkās. 3 darbiniekiem ir pilna darba likme, pārējām tās ir ļoti minimālas – no 0,125-0,5 likmēm.

Skolu bibliotekāri regulāri tiek informēti gan telefoniski, gan ar e-pastiem par kursiem un semināriem, par iespējām piedalīties dažādos projektu konkursos, par jaunumiem profesionālajā jomā un citiem ar bibliotekāro darbu un profesionālo pilnveidi saistītiem jautājumiem un pasākumiem. 2022. gadā skolu bibliotēkas netika apmeklētas.

Visbiežāk 2022. gadā tika sniegtas individuālas konsultācijas par darbu ar BIS ALISE – par lasītāju reģistrāciju, klašu pārceļšanu, cirkulācijas statistiku, par darbu ar komplektēšanas moduli. BIS ALISE ir 7 skolu bibliotēkās. No tām 4 skolas (Gulbenes vidusskola, Sveķu, Lizuma un Stāķu pamatskolas) strādā gan ar cirkulācijas, gan ar komplektēšanas moduli, 3 skolas (Lejasciema, Rankas un Tirzas pamatskolas) 2022. gadā ar BIS ALISE praktiski nestrādāja. Gulbenes novada vidusskolas bibliotēka sāka veidot grāmatu sūtījumus.

2022. gadā tika organizēti divi semināri skolu bibliotekāriem kopā ar publisko bibliotēku darbiniekiem. To tēmas bija:

- « Informācijas meklēšana LNB analītikas datu bāzē;
- « Atpazīt dezinformāciju: kā pārbaudīt faktus, attēlus un video;
- « Rakstnieks Māris Bērziņš par Vili Lāci;
- « Es lasu. Tu lasi. Viņš, viņa (ne)lasa;
- « Kompetenču pieeja mācību saturā;
- « Tartu publisko bibliotēku pieredze darbā ar bērniem;
- « Pasaku loma prasmju un iemaņu attīstīšanā bērniem.

Sadarbība ar citām iestādēm (metodiskā un konsultatīvā darba jomā)

Metodiskajā darbā bieži konsultējamies ar kolēģiem no LNB Bibliotēku attīstības centra, Kompetenču attīstības centra un Bērnu literatūras centra, kuras neliedz savas zināšanas un pieredzi. Sadarbība ar citu reģionu kolēģēm palīdz, organizējot pieredzes apmaiņas braucienus un profesionālās pilnveides mācības. Prieks, ka mūsu organizētās profesionālās pilnveides mācības un pieredze noder arī blakus novadu bibliotēku darbiniekiem. 2022. gadā bija iespēja blakus novadu bibliotekāriem pieslēgties Gulbenes novada bibliotēkas organizētajām mācībām attālināti.

Metodiskā un konsultatīvā darba problēmas un to risinājumi

Problēmas darbā ar izglītības iestāžu bibliotēkām sagādā mazās bibliotekāru darba likmes. Ir ļoti dažādas slodzes – no 0,125 līdz pilnai likmei. Bibliotekārēm primārais darbs ir skolotājas darbs.

Domājot par profesionālās pilnveides vajadzībām, ļoti pietrūkst praktisku mācību un semināru, piemēram, novadpētniecības darbs tradicionāli un moderni, bibliogrāfiskais apraksts BIS Alise, digitalizācija, pasākumu organizēšana no scenārija līdz aplausiem.

PIELIKUMI

Pielikums Nr.1

*Tabula "Gulbenes novada bibliotēkas darbinieku
apmeklētie profesionālās pilnveides kursi"*

N.p.k.	Organizētājs	Pasākuma nosaukums	Stundu skaits	Dalībnieku skaits	Klātienē vai attālināti
1.	LNB	Bibliotēku zinību pamati	160	1	<i>Klātienē/ Attālināti</i>
2.	Tieto Latvia	BIS ALISE pamatkurss "Informācijas meklēšana un cirkulācija"	8	1	<i>Attālināti</i>
3.	Latvijas Kultūras koledža	Tiešsaistes lekcijas publisko bibliotēku darbiniekiem	4	3	<i>Attālināti</i>
4.	LNB	Personīgās darba vides organizēšana	4	1	<i>Attālināti</i>
5.	Agnese Lūse	Kā pētīt dzimtas vēsturi	9 lekcijas	2	<i>Attālināti</i>
6.	SIA "ZZ dati"	KADRI un DLUT lietojumprogrammas	6	1	<i>Attālināti</i>
7.	LNB	Skolu bibliotekāru seminārs	3,5	2	<i>Attālināti</i>
8.	KISC	Seminārs par e-pakalpojumiem		1	<i>Attālināti</i>
9.	LNB	Virtuālās trešdienas bibliotekāriem: Klientu apkalpošanas centri bibliotēkās; Bibliotēku datu veidošana, uzturēšana un attīstība	1,5 1,5	1 1	<i>Attālināti</i> <i>Attālināti</i>
10.	LNB	Drošība, medijpratība un emocionālā inteliģence krīzes situācijās	5	6	<i>Attālināti</i>
11.	LNB	Tematiskās diskusijas: Bibliotēkas un administratīvi teritoriālā reforma Darbs ar bērniem Bibliotēku pakalpojumi ilgtspējīgas attīstības mērķu kontekstā		5 5 5	<i>Attālināti</i> <i>Attālināti</i> <i>Attālināti</i>
12.	LNB	Kopienai atvērta labiekārtota un pieejama bibliotēka	5	3	<i>Attālināti</i>

N.p.k.	Organizētājs	Pasākuma nosaukums	Stundu skaits	Dalībnieku skaits	Klātienē vai attālināti
13.	Latvijas valsts radio un televīzijas centrs	E-paraksta rīki un to izmantošanas iespējas	2	3	<i>Attālināti</i>
14.	EPALE	Atgriezeniskā saite pieaugušo izglītībā – burkāns vai pātaga	1,5	1	<i>Attālināti</i>
15.	LU Open MINDED	Tiesību pamati. Vienkārši par ikdienas juridiskajiem jautājumiem	12	1	<i>Attālināti</i>
16.	Pedagoģiskās meistarības skola	Mobings, tā atpazīšana, tā novēršanas pasākumi	6	1	<i>Attālināti</i>
17.	KISC	KISC īstenoto projektu un uzturēto informācijas sistēmu aktualitātes – valodas tehnoloģiju rīki un Latvijas Nacionālā arhīva piedāvātie pakalpojumi	1	3	<i>Attālināti</i>
18.	VID	Par gada ienākumu deklarācijas aizpildīšanu	1	2	<i>Attālināti</i>
19.	LNB	Dāvinājumi bibliotēkas krājumā	4	1	<i>Attālināti</i>
20.	LNB	Izmaiņas bibliogrāfisko ierakstu veidošanā	1,5	1	<i>Attālināti</i>
21.		“Dari digitāli” mācību kurss digitālajiem līderiem	8	2	<i>Attālināti</i>
22.	LNB	Analītisko ierakstu katalogizēšana un indeksēšana saskaņā ar RDA: jaunākās izmaiņas	2	2	<i>Attālināti</i>
23.	Valmiera	Senie amati un industriālā mantojuma vietas lauku kultūrainavā	5	1	<i>Klātienē</i>
24.	ES māja	Projektu rakstīšana un ES finansējuma piesaiste	5	1	<i>Attālināti</i>
25.	LPMC	Interneta resursu bezmaksas iespēju izmantošana	4	2	<i>Attālināti</i>
26.	LU Open Minded	Pareiza un moderna latviešu valoda	8	1	<i>Attālināti</i>
27.	IR	Iedarbīga valoda sociālajos tīklos un mārketinga komunikācijā	6	1	<i>Attālināti</i>

N.p.k.	Organizētājs	Pasākuma nosaukums	Stundu skaits	Dalībnieku skaits	Klātienē vai attālināti
28.		Digitālo pakalpojumu neredzamā puse	1	1	<i>Attālināti</i>
29.	LNB	Bibliotēkas kā vietējas sociālās noturības un demokrātijas veidotājas drošības izaicinājuma laikos	4	1	<i>Attālināti</i>
30.	LBIA	Kā bibliotekārs var palīdzēt pusaudzīm apgūt zināšanas?	4	1	<i>Attālināti</i>
31.	LNB	Lauzt robežas – meklēt identitātes	6	1	<i>Attālināti</i>
32.	LNB	Sākumpunkts medijpratībai – materiāli un metodes darbam ar bērniem un jauniešiem	3,5	1	<i>Attālināti</i>
33.	Liepājas ZB	Kā klājas Voldemāra Caunes balvas laureātiem	3	5	<i>Attālināti</i>
34.	LNB	Sociāli emocionālas prasmes darbā ar bērniem un jauniešiem	4	1	<i>Klātienē</i>
35.	Latgales CB	Kad rakstītais izkāpj no lappusēm	6	1	<i>Attālināti</i>
36.	Rīga tech Girls	Cilvēcīgi par tehnoloģijām	42	1	<i>Attālināti</i>
37.	EPALE	Projektu nozīme pieaugušo izglītībā	3	2	<i>Attālināti</i>
38.	LBB, LNB	Latvijas bibliotēku festivāls	8	6	<i>Attālināti</i>
39.	LNB	Literatūras zināšanas mūsdienīgam bibliotekāram	5	2	<i>Attālināti</i>
40.	LNB	No datu viensētām uz vienotu piekļuvi	4	1	<i>Attālināti</i>
41.	LNB	Literatūras pētnieku un ekspertu diskusija par tendencēm 2021.gada literatūrā	2	2	<i>Attālināti</i>
42.	LNB	Kultūras mantojuma aizsardzība un glābšana krīzes situācijās un katastrofu risku pārvaldība	6	1	<i>Attālināti</i>
43.	LNB	Aktualitātes bibliotēku nozares un saskarnozaru terminoloģijā	3	1	<i>Attālināti</i>
44.	LNB	Novadpētniecības konference "Kultūras mantojuma un novadpētniecības nozīme kopienu veidošanā digitālajā laikmetā"	6	1	<i>Klātienē</i>

N.p.k.	Organizētājs	Pasākuma nosaukums	Stundu skaits	Dalībnieku skaits	Klātienē vai attālināti
45.	Cēsu CB	Konference "Pasaku loma prasmju un iemaņu attīstīšanā bērniem"	6	2	<i>Klātienē</i>
46.	Rīga	Informācijas pratības projekts "Brain@work" noslēguma konference		1	<i>Klātienē</i>
47.	Itālija	Interaktīve ICT – based and web tools for an effective blended, flipped and cooperative learning	5 dienas	2	<i>Klātienē</i>
48.	Itālija	Mācības pieaugušo izglītotājiem "Online teaching"	22	2	<i>Klātienē</i>
49.	Tartu	Key skills – new oportunities for adults	5 dienas	1	<i>Klātienē</i>

Pielikums Nr.2

Tabula "Krājuma un datubāzu popularizēšana"

Aktivitātes nosaukums	Apraksts	Organizētājs
Lasītākās grāmatas 2022.gadā	https://ej.uz/54jt Bibliotēkas lasītāju iecienītākās grāmatas 2022.gadā	Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa
Vietējo dzejnieku dzejas kopkrājums	https://ej.uz/hynb Novada jauno literātu kopkrājums "Baltās dzejas valsis"	Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa
Jaunāko grāmatu popularizēšana	https://ej.uz/wz8q https://ej.uz/92p1 jaunākās biogrāfiskās grāmatas https://ej.uz/m8a4 G.Tālera jaunākais romāns https://ej.uz/s5w2 Grāmatu iepirkuma programma publiskajām bibliotēkām – iegādātās grāmatas https://ej.uz/yqqq https://ej.uz/mten Video https://ej.uz/qkeh Biedrības "Sateka" dāvinājums https://ej.uz/v569 Jaunākās lieldrukas grāmatas	Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa
Mēneša TOP – lasītākās grāmatas	https://ej.uz/x2ed https://ej.uz/gh1f https://ej.uz/m5n1 https://ej.uz/r5ht	Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa
Grāmata - dāvana	https://ej.uz/ea75 Ja vēlies izlasīt grāmatu pirms pērc to kā dāvanu	Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa
Datubāzu popularizēšana sociālajos tīklos	https://ej.uz/ngs8 Letonikas sadaļa "Valoda" https://ej.uz/2rjq Pašvaldības dokumentu datu bāze https://ej.uz/yyq7 Datubāze NewsBank-izmēģinājums https://ej.uz/z2pb 3TD https://ej.uz/per5 Pamācība kā kļūt par 3TD E-grāmatu lasītāju https://ej.uz/jfvm Brīvprātīgā Sofija iesaka grāmatas par ceļojumiem (EBSCO)	Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa
Tematisku grāmatu popularizēšana	https://ej.uz/yumx Grāmatas nosaukumā vārds "sniegs" https://ej.uz/fukk Latviešu literatūras klasika (11.nov.) https://ej.uz/sbmz Kārlim Skalbem 143 https://ej.uz/jr6x Gaišas grāmatas tumšiem ziemas vakariem https://ej.uz/qo28 Adrenalīna deva caur grāmatām (Halovīns) https://ej.uz/nmt9 Arī pie mums bibliotēkā ir pieejamas pagājušās nedēļas pirktākās grāmatas Jāņa Rozes grāmatnīcā	Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa

Lasītāji par savām mīļākajām grāmatām	https://ej.uz/5jxk https://ej.uz/o34z Jānis Skopans https://ej.uz/yhe1 Jana Kalniņa	Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa
Lasītāju atsauksmes par izlasītajām grāmatām	https://ej.uz/b546 https://ej.uz/3tq6	Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa
Grāmatu svešvalodā popularizēšana	https://ej.uz/n4iv https://ej.uz/6i8v	Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa
Bibliotēkas pakalpojumu popularizēšana	https://ej.uz/uztd Pakomāta lietošanas pamācība https://ej.uz/ts2h Viktorīna "Bibliotēkā mācās, dara un iedvesmo" par Gulbenes novada bibliotēku, grāmatām un aktivitātēm bibliotēkā (20.apr.) https://ej.uz/sbok Bibliotēkas attālinātie pakalpojumi (13.janv.) https://ej.uz/zse7 Bibliotēkas darba laiks un attālinātie pakalpojumi	Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa
Drukāto žurnālu popularizēšana	https://ej.uz/g394 Bibliotēkā pieejamie drukātie preses izdevumi	Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa
Mācību materiāli ukraiņu valodā	https://ej.uz/f4xi	Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa
Resursi internetā, kur meklēt drošu un ticamu informāciju	https://ej.uz/wczc https://ej.uz/swky Informatīvā kampaņa "Viltus ziņas ir lipīgas"	Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa
Apslēptā grāmata	https://ej.uz/vfyf	Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa
Sērija "Kas meklē, tas atrod"	https://ej.uz/i4bg Attālinātie pakalpojumi IC (24.janv.) https://ej.uz/u874 Žurnāli par veselības saglabāšanu	Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa
Raidījums LITERATŪRE	https://ej.uz/o7it	Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa